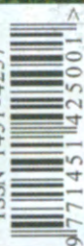

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 12. LISTOPADA 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 242

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

ISSN 1451-4257

Natalitet i dalje nizak

Poslije suše u Vojvodini

SJETVA IZ PRAZNOG DŽEPA^v

Dani Balinta Vujkova

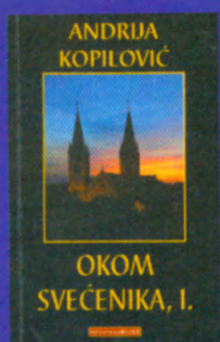

120 godina karitativnog rada u Zemunu

INTERVJU

JOSIP POKAS

400 dinara

400 dinara

400 dinara

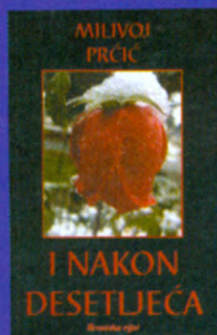
300 dinara

200 dinara

300 dinara

200 dinara

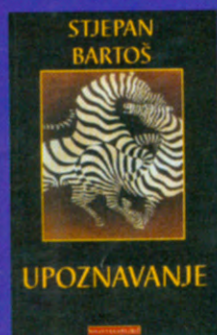
300 dinara

200 dinara

300 dinara

300 dinara

300 dinara

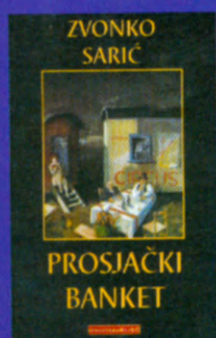
300 dinara

200 dinara

300 dinara

300 dinara

400 dinara

HRVATSKARIJEČ

Naručite knjigu!

Dostava preporučenom poštom, plaćanje poštaru po primitku.

Ime i prezime:

Ulica i broj:

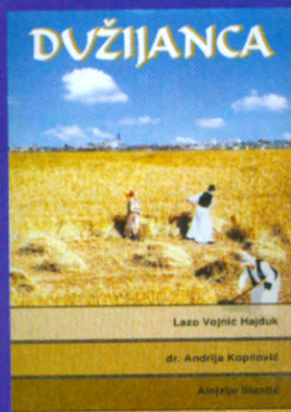
Poštanski broj, mjesto i država:

Telefon i e-mail:

Ovim neopozivo naručujem knjigu:

1., komada
2., komada
3., komada
4., komada
5., komada

Vlastoručni potpis:

5000 dinara

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija Mandić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR:

Zvonimir Perušić

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine pod
rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Obljetnice

Proteklog ponedjeljka, 8. listopada u Hrvatskoj je obilježen Dan neovisnosti u sjećanje na dan kada je Sabor Republike Hrvatske 1991. godine jednoglasno donio Odluku o raskidu svih državnopravnih veza Republike Hrvatske s bivšom državom SFRJ. Taj dan, međutim, nije bio istodobno i početak stvarne neovisnosti već početak rata. Rat je završen, no njegove posljedice prisutne još uvijek kako u Hrvatskoj tako i u Srbiji.

Hrvati u Srbiji, su dugo bili talac ovoga rata i u ozračju neprijateljstva spram hrvatskog naroda doživljavali prijetnje, nasilje i protjerivanje, osobito u Srijemu i Podunavlju. Kao nepriznata manjina dočekali su službeno priznanje 2002. godine, tek jedanaest godina nakon nestanka bivše SFRJ s povijesne scene.

Prvih pet godina od priznanja hrvatske nacionalne manjine u državi Srbiji je proteklo. Temeljem pozitivnih zakona o manjinama osnovano je Hrvatsko nacionalno vijeće koje je usvojilo četiri službena blagdana hrvatske zajednice u Srbiji. Jedan od njih je i dan rođenja bana Josipa Jelačića, rođenog u Petrovaradinu, koji se obilježava ove subote u Subotici. No, to nije jedini svečani događaj toga dana. Na drugom kraju Vojvodine, u Srijemskoj Mitrovici, Hrvatski kulturni centar »Srijem« proslavlja svoju desetu obljetnicu od osnutka i to upravo u godini u kojoj im je vraćena zgrada Hrvatskog doma.

Važno je spomenuti šeste, po redu, Dane Balinta Vujkova, koji su jučer počeli u Subotici. Uz već tradicionalno održavanje stručno-znanstvenog skupa, predstavljanje godišnjeg hrvatskog nakladništva u Vojvodini, ovogodišnje Dane obilježit će gostovanje Hrvatskog kazališta iz Pečuha kojima će ovo biti prvo predstavljanje među vojvodanskim Hrvatima. I ova se manifestacija, s obzirom na njezin značaj, s pravom smatra svojevrsnim praznikom hrvatske knjige i riječi kako to uostalom i u njenom podnaslovu stoji.

J. D.

Godina slavlja u Srijemskoj Mitrovici:
Vraćen Dom u X. obljetnici postojanja HKC »Srijem«

Priopćenje Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini

Neodrživo pravdanje i kršenje sporazuma 5

Incident na antifašističkom skupu u Novom Sadu

Kamenicama na protivnike neonacističkih pojava 7

Novi proizvodni kapaciteti

Rotografika u korak s najsuvremenijom tehnologijom 16,17

Nova knjiga u izdanju NIU »Hrvatska riječ«

»Tri povijesne drame« Ilije Okrugića Srijemca 30,31

UKRATKO

Pokar optužuje Hrvatsku zbog pritiska

Predsjednik Tribunala Fausto Pokar poslao je pismo UN-u, u kojem optužuje Hrvatsku za pritisak zbog presude »vukovarskoj trojci«. Pokar optužuje Zagreb da time želi utjecati na nezavisnost suda, piše zagrebački Jutarnji list. List se poziva na izjavu glasnogovornika Haškog tribunala Lijama Mekdovela koji je potvrdio postojanje pisma. On nije želio priopćiti pojedinosti i rekao je kako će pismo uskoro biti objavljeno u New Yorku. Ovo pismo, kako piše Jutarnji list, nije u rangu izvještaja i Hrvatska neće biti izložena opasnosti od bilo kakvih sankcija.

Glasnogovornik hrvatske vlade Ratko Maček odbacio je svaku tvrdnju da je Hrvatska diplomatskom akcijom poslije presude »vukovarskoj trojci« pokušala izvršiti pritisak na neovisnost tog suda. On je podvukao kako je »Hrvatska u svim akcijama postupala u skladno međunarodnom pravu, kao suverena članica UN i osnivač Haškog suda«.

Tadić: Teško, ali bolje

Pozicija Srbije sada je ipak bolja nego kada su počeli pregovori o statusu Kosova, smatra predsjednik Srbije Boris Tadić. Tadić međutim upozorava kako je situacija i dalje teška, jer još nije izbjegnuta opasnost jednostrane neovisnosti. Uoči sastanka, zakazanog za 14. listopada u Bruxellesu, Tadić je rekao kako su u tijeku razgovori o tome hoće li sljedeća runda biti posvećena tehničkim pitanjima ili će to opet biti pregovori na razini predsjednika.

Od 1. siječnja 2008. profesionalna vojska

Vlada Republike Hrvatske je u saborsku proceduru uputila prijedlog odluke da se od 1. siječnja 2008. novaci više ne pozivaju na služenje vojnoga roka. Prethodnu suglasnost dao je i predsjednik Stjepan Mesić. Sabor bi odluku trebao donijeti do kraja ovoga zasjedanja. Time će se formalno od prvog dana sljedeće godine zamrznuti služenje vojnoga roka i uvesti potpuno profesionalna vojska. Vojni rok je u Hrvatskoj trajao tri mjeseca, a prema posljednjim podacima, umjesto planiranih 4000 novaka, tijekom ove godine na služenje vojnog roka upućen je 2051 novak. Posljednji novaci na služenje vojnog roka otići će u studenome.

Obilježavanje rođendana bana Josipa Jelačića

Proslava obilježavanja dana rođenja bana *Josipa Jelačića*, 16. listopada, jednog od četiri blagdana hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji, održat će se u subotu 13. listopada u Subotici, u Velikoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo«. Početak proslave koju organizira Hrvatsko nacionalno vijeće najavljen je za 11 sati.

JOSIP JELAČIĆ (1801. – 1859.)

Grof *Josip Jelačić*, hrvatsko-dalmatinsko-slavonski ban u razdoblju od 1848. – 1859. godine, rođen je 16. listopada 1801. u Petrovaradinu, od oca *Franje* i majke *Ane* (rođene *Portner*). Istoga je dana kršten u župnoj crkvi sv. Jurja u Petrovaradinu. Godine ranog djetinjstva proveo je u Petrovaradinu, a 1809. je stupio u akademiju za upravna i vojna zvanja u Beču. Tijekom deset godina školovanja osim interesa za vojničke vještine, pokazao je zanimanje za zemljopis, povijest, govorništvo i jezike. Vojnička i politička karijera Josipa Jelačića gradacijski je išla uzlaznom putanjom, da bi kulminirala u revoluciji 1848./49. godine, tzv. »proljeću naroda« koje je zahvatilo veći dio Europe.

Na trgu sv. Katarine u Zagrebu 5. lipnja 1848. ban Jelačić je svečano ustoličen. Kao časnik Monarhije i Bečkog dvora, a u ime hrvatskih nacionalnih i narodnih interesa, kao i u ime interesa ostalih Slavena, diljem

Slavonije, Vojvodine i Mađarske odlučno se borio protiv mađarske revolucije, predvođene *Kosutom*, s promjenljivom ratnom srećom i uspjehom. Slom revolucije 1849. i iduće desetljeće, kao i nastupajući Bahov apsolutizam, iznevjerili su očekivanja slavenskih naroda, a donekle fizički i duhovno slomile banovu ličnost.

Ban je umro u noći između 19. i 20. svibnja 1859. u Zagrebu, a na glavnom zagrebačkom trgu postavljen mu je spomenik potkraj 1866. godine. Za komunističkog režima 1947. vandalski je bio srušen i uklonjen, a 1991. ponovno obnovljen i vraćen na staro mjesto. Josip Jelačić, hrvatski ban, bio je jedan od najznačajnijih osoba hrvatske povijesti, koji je znao interese Habsburške dinastije spojiti s interesima slavenstva. Josip Jelačić je opjevan i u nekoliko pjesama, a najpoznatija je »Ustani bane«.

► *Mozak ne koristim.
Oslanjam se na ludu sreću.*

► *Čovjek je skroz prirodan.
I nadalje je neotesan.*

Dujizmi

► *Puninu života čovjek može
doživjeti na pustom otoku.*

► *Ako u svijet idu najbolji,
što će nam putovnice.*

Priopćenje Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini

Neodrživo pravdanje i kršenje sporazuma

»Demokratski savez Hrvata u Vojvodini sa zaprepaštenjem je iz novinskog članka doznao kako zahtjev roditelja učenika sedmog razreda u Osnovnoj školi 'Matko Vuković' u Subotici, da im djeca pohađaju nastavu na hrvatskom nastavnom jeziku, nije moguće usvojiti, jer država nema novca da snosi troškove nastave« kaže se u priopćenju za tisak koje je DSHV uputio 10. listopada.

U priopćenju se dalje navodi: »Ne ulazeći u administrativne probleme nastalih navodnim kasnim traženjem roditelja, smatramo neodrživim pravdanje države da nije u stanju platiti troškove školovanja jednog odjela nacionalne manjine. Pri ovome želimo istaknuti kako je škola izrazila spremnost odmah otpočeti s nastavom, ali se sada pojavila zapreka koju predstavlja Odjel Ministarstva prosvjete u Sjevernobačkom okrugu, koja se pravda kako takva nastava nije planirana. Odjel je već uskratio sredstva za održavanje nastave predmeta hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture za djecu koja pohađaju nastavu na srpskom jeziku, a koja se u školama na području subotičke općine već obavljala, te također uvjetuje sredstva za nastavu koja se već izvodila na hrvatskom jeziku nekoliko godina,

kao i nastavu za rečeni predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, tako što uskraćuje plaćanje adekvatnom školskom kadru, i ovu nastavu nedopušteno drži sredstvima za dopunjavanje norme nastavnica na srpskom jeziku«.

Smatramo da je, bez obzira na sve tehničke poteškoće, ovakvo ponašanje Odjela Ministarstva prosvjete kršenje Međudržavnog sporazuma o zaštiti manjina između Srbije i Hrvatske, a osobito članka 3. koji propisuje da će se na području na kojem je prema nacionalnim propisima utvrđena službena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina, učenicima školske ustanove s nastavom na jeziku i pismu većine omogućiti učenje jezika i pisma nacionalne manjine, te članka 4. koji propisuje da će strane ugovornice poticati zapošljavanje stručno osposobljenih djelatnika koji su pripadnici nacionalne manjine, kao i suradnju i razmjenu u području prosvjete u dijelu koji se odnosi na obrazovanje nacionalnih manjina, posebno razmjenom prosvjetnih stručnjaka, a da na području na kojem je već organizirano školovanje pripadnika manjina na manjinskom jeziku i pismu, poticati učenje jezika, kulture i povijesti manjina i njihovih matičnih naroda u školama većinskog naroda«.

U povodu Dana neovisnosti Republike Hrvatske Čestitka DSHV-a predsjedniku i premijeru

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini uputio je, u povodu Dana neovisnosti Republike Hrvatske, čestitke predsjedniku Republike Hrvatske *Stjepanu Mesiću* i predsjedniku Vlade RH *Ivi Sanaderu*. »Sjećajući se 8. listopada 1991. godine, kada je Sabor Republike Hrvatske jednogla-

sno donio Odluku o raskidu svih državnopravnih veza Republike Hrvatske s bivšom državom SFRJ, ne možemo ne primijetiti kako se unatoč tragičnom i teškom putu kroz kojega je prolazila, Hrvatska danas nalazi pred novim izazovima, osobito izazovom ulaska u Europsku uniju. Kao dio hrvatskoga naroda dijelimo s Vama radost sjećanja, na tu povijesnu činjenicu zahvaljujući kojoj hrvatski narod danas živi u slobodnoj i samostalnoj Republici Hrvatskoj«, navodi se u čestitici.

UKRATKO

»Jugoslaveni« traže status manjine

Nacionalne zajednice iz republika SFRJ traže da te zajednice dobiju status nacionalnih manjina u Sloveniji. »Želimo sačuvati nacionalni identitet i integrirati se prije no što budemo asimilirani«, rekao je predsjednik Organizacije nacionalnih zajednica jugoslavenskih republika *Ilija Dimitrijević*. On je na konferenciji za novinare rekao da organizacija okuplja 64 udruženja Srba, Albanaca, Makedonaca, Bošnjaka i Hrvata koji žive u Sloveniji. Prema njegovim riječima, pripadnici tih zajednica osjećaju se diskriminirani u odnosu na pripadnike zajednica kojima je priznat specijalni status, zagarantiran u slovenskom ustavu, poput Talijana, Mađara i Roma.

Karadžićeva:

»Da se sve završi«

Supruga *Radovana Karadžića*, *Ljiljana Zelen-Karadžić* u intervjuu sarajevskom tjedniku *Slobodna Bosna* rekla je da joj međunarodni predstavnici godinama poručuju da će »gladovati« i imati »ozbiljne posljedice zato što se Radovan nije predao«, te je pozvala muža da se preda jer želi da »se ovo jednom završi«, prenosi *Radio Slobodna Europa*. Potvrdila je i da postoji dogovor između njenog muža i *Richarda Holbrookea* prema kojemu *Karadžić* nikad neće završiti u Haagu.

EU-CG: Potpisivanje SSP

Crna Gora i Europska unija potpisat će idućega ponedjeljka u Luxemburgu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. To je dogovoreno pošto je tekst sporazuma usuglašen i već ranije odlučeno da se pitanje usvajanja novog crnogorskog ustava, u skladu sa standardima EU, odloži za kasnije.

Hrvatska:

Izbori 25. studenoga

Hrvatski predsjednik *Stjepan Mesić* i premijer *Ivo Sanader* dogovorili su se da parlamentarni izbori u toj zemlji budu održani 25. studenoga. Mesić će, po dogovoru, izbore službeno raspisati 17. listopada, nakon čega teče rok od 14 dana za predaju lista kandidata, a predizborna kampanja početak će 3. studenoga i trajat će tri tjedna. Hrvatski sabor biti će raspušten 12. listopada, a Vlada će, kako je najavio premijer, nastaviti s radom do polaganja prisege nove vlade.

Na Sajmu turizma u Novom Sadu

Predstavljanje crkava i vjerskih zajednica

Prvi put je ove godine na Sajmu turizma u Novom Sadu, od 9. do 14. listopada, organizirano predstavljanje crkava i vjerskih zajednica u hali br. 7. Ovaj dio Sajma turizma nazvan je »Vjerski i poklonički turizam«. Ove godine Sajam turizma organiziran je već 40. put, a izlagači se nadaju da će i vjerski turizam postati tradicionalni dio ove manifestacije.

Priopćenje Demokratske zajednice Hrvata

Etnička struktura se ne smije nasilno mijenjati

Demokratska zajednica Hrvata uputila je priopćenje za tisak u kojemu izražava zabrinutost glede provođenja preuzetih obveza Republike Srbije, a u vezi sa nedavno prihvaćenim sporazumom o readmisiji. DZH, uz potpuno uvažavanje razloga za preuzete obveze, traži od nadležnih tijela, da se etnička struktura, položaj nacionalnih i etničkih zajednica ne smije nasilno mijenjati u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini. U priopćenju se navodi sljedeće: »S obzirom da je AP Vojvodina u bliskoj prošlosti pretrpjela jedan veliki val nastanjenja kojim je već u velikoj mjeri, njena etnička slika promijenjena. Kako ne bi došli u situaciju da i ovaj smanjeni broj nacionalnih i etničkih zajednica ne dođe u još nepovoljniju situaciju, izričito se protivimo novom valu nastanjanja ljudi na teritoriji Vojvodine«.

U priopćenju se navode i sljedeći stavovi DZH-a: »Neonacisti ili novi nacisti, ne bi nastali bez starih nacisti. Dobro znamo koju 'filozofiju', koje poglede na svijet i život oni imaju i što su sve spremni za tu ideju uraditi. Nacizam se konkretno iskazuje u doba velikih kriza i ovo je samo opomena da se pod hitno problemi u našem društvu moraju rješavati, ali ne kao dosada – vanjskim šminkanjem, već upornim radom 'iznutra'. Sukladno tome, stranka se protivi svakom obliku nacizma, kao velikom zlu i bolesti, koja je, pokazalo se kroz povijest, zarazna. Nadamo se da će nadležni u državi to shvatiti i sprječavati ga u samom nastanku«.

DZH izražava i »žaljenje« zbog oglašavanja »jednog dijela hrvatske zajednice putem medija, a u vezi sa ponašanjem SVM-a, kako ova stranka ima česte kontakte sa Bunjevačkim institucijama, te da takvi

kontakti ne doprinose daljnjoj suradnji hrvatske i mađarske zajednice. Ovakav stav ne podržava cjelokupna hrvatska zajednica imajući u vidu suradnju hrvatske i mađarske zajednice od samog početka uvođenja višestranačkog sistema u našoj zemlji. Ta suradnja je bila vrlo dobra i konstruktivna, te je potrebno da se nastavi, jer su nam ciljevi isti, a to je da našim manjinskim zajednicama bude bolje, kao i svim ostalim građanima i zajednicama«.

DZH smatra i »da predloženi kandidat za novog zamjenika predsjednika Općine Subotica *Pero Horvacki* prema Zakonu o proračunskom financiranju ne bi smio biti izglasan za spomenutu dužnost s obzirom da je kao nekadašnji uposlenik institucije koja se financirala iz proračunskih sredstava građana napustio dotadašnje radno mjesto uzevši otpremninu, nešto više od prije godinu i pol dana. Osim ako tu dužnost ne namjerava obavljati bez financijske nadoknade«.

Sutra sjednica IO HNV-a

Sjednica Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća održat će se u subotu 13. listopada u Subotici. Na dnevnom redu će se naći sljedeće točke: usvajanje zapisnika sa 50. sjednice IO HNV-a, razmatranje zamolbe Hrvatskog društva za pomoć učenicima »Bela Gabrić« o jednokratnoj financijskoj pomoći učenicima I. razreda Gimnazije »Svetozar Marković« u Subotici na hrvatskom jeziku, Izvješće o radu hrvatskih udruga u 2007. godini, te razno. ■

Fizički sukob vijećnika SRS-a i DS-a u Rumi

Neuspjelo preuzimanje vlasti

U zgradi općine Ruma došlo je prošloga vikenda do fizičkog obračuna članova vijećničkih grupa SRS-a i DS-a, ali nije bilo povrijeđenih. U incidentu je jedan simpatizer SRS-a bacio suzavac među vijećničke grupe demokrata i radikala, a potom je uhićen i ubrzo pušten. Povod za okupljanje je još jedan pokušaj demokrata da preuzmu vlast od radikala u toj općini, što im ni ovaj, treći put po redu, nije uspjelo. Radikali već mjesec dana ne dozvoljavaju demokratama da uđu u općinske prostorije i

optužuju ih da su potkupili trojicu njihovih članova i tako osvojili vlast.

Novoizabrani predsjednik SO *Nenad Borović* iz DS-a kazao je da su on i njegov zamjenik na posljednjoj sjednici legitimno izabrani što je dopisom potvrdio i ministar za lokalnu samoupravu, ali da im radikali ne dozvoljavaju da u općini preuzmu lokalnu vlast.

»Ako pravna država ne može razriješiti ovako neke slučajeve i spriječiti ljude koji dolaze s ulice i sprječavaju nas koji trebamo radimo, onda ja ne znam zbog čega uopće

postoji policija i bilo što«, rekao je Borović.

Demokrate iz Rume koji su većinu dobili uz dva, sada već bivša vijećnika SRS-a, optužuju radikale kako su lošim poslovanjem općinu doveli do ruba bankrota i bez tendera raspisuju poslove. Demokrate tvrde i kako je predsjednik općine *Srdan Nikolić* zastupnicima oporbe prije nekoliko godina prijetio pištoljem. Šef vijećničke grupe radikala *Slobodan Mojisić* ove tvrdnje naziva ofucanim iako snimak pokazuje da je Nikolić nosio pištolj za pojasom. Poslije tri sata opsade demokrate su napustile općinsku zgradu i poručile da će napraviti novi općinski pečat koji im je neophodan da sazovu novu sjednicu na kojoj će opet pokušati preuzeti vlast u Rumi. U zgradi su ostali radikali i nekoliko patrola policije. ■

Incident na antifašističkom skupu u Novom Sadu

Kamenicama na protivnike neonacističkih pojava

*Neonacisti, kojima je policija zabranila okupljanje, kamenicama napali sudionike antifašističkog skupa koji su se okupili kako bi izrazili svoj prosvjed protiv fašističkih i neonacističkih pojava i govora mržnje u zemlji * Uhićeno 56 ljudi, među njima i neonacisti iz Slovačke i Bugarske * Incident kao novi povod za prepucavanja u srbijanskoj političkoj javnosti*

U Novome Sadu je u nedjelju, 7. listopada, došlo je do sukoba članova antifašističke povorke, koja je je uredno unaprijed prijavila svoje okupljanje, i neonacističke skupine kojoj je policija zabranila okupljanje.

Po završetku antifašističkog skupa građani su krenuli ka Dunavskom keju, kada ih je verbalno i kamenicama napala grupa od tridesetak pripadnika »Nacionalnog stroja« koji su se nalazili u Dvorištu Doma vojske.

INCIDENT: U incidentu je bilo i lakše povrijeđenih, među njima i asistent snimatelja televizije B92, kao i šef novosadskog ureda Helsinškog odbora za ljudska prava *Pavel Domonji*, koji je prevezen u bolnicu. Novosadska policija je uhitila ukupno 56 ljudi, a među njima i vođu neregistrirane organizacije »Nacionalni stroj« *Gorana Davidovića*. Uhićeni su bili i neonacisti iz Slovačke i Bugarske. Antifašistički skup, kojim se izrazio prosvjed protiv fašističkih i neonacističkih pojava i govora mržnje u zemlji, je poslije incidenta koji su izazvali pripadnici »Nacionalnog stroja«, završen paljenjem svijeća kraj spomenika žrtvama fašističke racije, na Dunavskom keju.

PITANJE ODGOVORNOSTI: Dan poslije sukoba u Novome Sadu, otpočelo je otvoreno prepucavanje srbijanskih političara koje se kretalo od spočitavanja čijih je članova bilo na antifašističkom skupu, a čijih ne, jesu li za fizi-

ki sukob dvije suprotstavljene skupine krivi ministar policije, ministar obrane, itd.

Organizatori od ministra policije *Dragana Jočića* traže objašnjenje zašto policija nije sukladno prethodnim obećanjima zaštitila sudionike mirne građanske šetnje, te kako se uopće dogodilo javno okupljanje pripadnika »Nacionalnog stroja«. U međuvremenu, u Ministarstvu obrane je rečeno kako je Dom

Vojske Srbije na Dunavskom keju u Novom Sadu, od kuda je otpočeo napad, ugostiteljski objekt otvorenog tipa, kao i svaki drugi u tom gradu, koji ne osigurava vojna straža, te su time skinuli odgovornost za okupljanje neonacista u svom objektu.

Sve u svemu, do sukoba je došlo, svima uhićenima je na teret stavljeno remećenje javnog reda i mira, a konačno svoju sedmodnevnu zatvorsku kaznu, zasluženu još 9. studenoga 2005. kada je prekinuo održavanje antifašističke tribine na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, odslužuje čelnik »Nacionalnog stroja« *Goran Davidović*. Tako da kaznu koju Davidović trenutačno izdržava nema veze s njegovim privođenjem 7. listopada, a svima privedenima prijeti zatvorska kazna u trajanju do 60 dana ukoliko im se dokaže krivica.

Inače, prema programu »Nacionalnog stroja«, puno građansko pravo mogu dobiti samo lojalni državljani bijele arijske rase, a ograničena prava bi imali rasno miješani i ne-bijeli. Među ostalim, ova neregistrirana organizacija se zalaže za to da predstavnici na odgovornim položajima moraju biti srpskog podrijetla.

Treba spomenuti i da je osim neonacista, sigurnosti antifašističkog skupa prijetilo i okupljanje pripadnika organizacije »Obraz«, ali je policija spriječila njihov kontakt.

D. D.

Nakon suše na sjeveru Vojvodine

Sjetva iz praznog džepa

*Zbog drastičnog umanjenja uroda, seljacima bi se moralo pomoći glede zasnivanja proizvodnje za ovu, ali i za sljedeću godinu, kaže inženjer-agronom Grgur Stipić * Zbog ovogodišnjeg izuzetno niskog roda, otvoreno je pitanje – imaju li seljaci sredstava za kreditna ulaganja * Nakon dugogodišnjih iscrpljivanja financijske moći, a pogotovo nakon ovogodišnje suše, seljaci dovedeni do ivice opstanka*

Piše: Zvonko Sarić

Ove godine je kod svih biljnih vrsta u Vojvodini smanjen prinos zbog suše, a procjenjuje se da je u Sjeverno-bačkom okrugu proteklog ljeta prinos gotovo svih poljoprivrednih kultura zbog suše podbacio za oko 50 posto. Umanjenje roda krenulo je najprije s pšenicom, a suša koja je pogodila subotičku regiju drastično je umanjila urod kukuruza, suncokreta, šećerne repe, soje, te voćnih i povrtlarskih kultura.

Sjetva pšenice je počela, a najpovoljnije je obaviti je u listopadu, jer kasnija sjetva može dovesti u pitanje rodost kulture. Dakle, sa sjetvom pšenice se ne može čekati, a taj neodložan posao »ne pita« seljake imaju li i koliko imaju sredstava za ulaganje u sjetvu nakon suše. O problematici u poljoprivrednoj proizvodnji nakon suše, a u tijeku sjetve pšenice, razgovarali smo s inženjerom-agronomom *Grgurom Stipićem*, članom resornog odbora za poljoprivredu Lige socijaldemokrata Vojvodine.

MOGUĆNOSTI ZA POMOĆ POLJOPRIVREDNIM PROIZVOĐAČIMA: »Suša koja je konstatirana na području subotičke

općine najviše je pogodila kulturu kukuruza. Prinos kukuruza je smanjen za oko 60 posto, a procjenjuje se da šteta na kukuruznim poljima dostiže tri milijarde dinara. Zbog suše je smanjen i prinos ostalih ratarskih kultura. Formirana je Općinska komisija za procjenu štete od suše koja je završila svoj posao, a poljoprivrednici traže pomoć od Vlade Republike Srbije, Izvršnog vijeća Autonomne Pokrajine Vojvodine i Općine Subotica. No, pitanje pomoći je još uvijek otvoreno«, kaže

Grgur Stipić i navodi da postoji više načina da se pomogne poljoprivrednim proizvođačima.

»Jedan od načina bi moglo biti kreditiranje za zasnivanje nove proizvodnje, dakle za kupovinu sjemena, kako za ovu jesensku sjetvu, tako i za onu proljetnu. Drugo rješenje bi bilo da se seljacima isplati jednokratna i bespovratna novčana pomoć. Postoji i mogućnost rješenja da se seljacima umanje ili ne naplate porezi i vodo-doprinosi. Upravo su vodo-doprinosi mnogo veća stavka u odnosu na porez, a činje-

Očekivanja poljoprivrednika

»Zahvaljujući dobrim vremenskim prilikama ne kasni se s radovima na sjetvi i, po svoj prilici, poljoprivrednici će u optimalnim rokovima obaviti sjetvu. Problem je što će vjerojatno izostati potrebne agrotehničke mjere zbog nedostatka sredstava nakon suše, koja je drastično umanjila urod. Očekivali smo brzu intervenciju Vlade i pružanje pomoći poljoprivrednicima. Uredba o zabrani izvoza poljoprivrednih proizvoda donijeta je od strane Vlade vrlo brzo, na »telefonskoj sjednici«, za usvajanje te uredbe je trebalo tek oko sat vremena. Očekivali smo da će Vlada shvatiti da je ova sjetva od nacionalnog interesa i da će vrlo brzo donijeti mjere, koje će direktno pomoći poljoprivrednicima«, kaže Miroslav Ivković, predsjednik Upravnog odbora Udruge poljoprivrednika Subotica.

nica je da se od naplaćenih vodo-doprinosu malo toga uradilo na navodnjavanju parcela. U našoj općini i uopće u Vojvodini ima jako malo sustava za navodnjavanje, a vodo-doprinos se godinama naplaćuje. Dakle, zbog drastičnog umanjenja uroda, seljacima bi se moralo pomoći glede zasnivanja proizvodnje za ovu, ali i za sljedeću godinu. Glede kupovine sjemena, treba reći kako su cijene sjemena ratarskih kultura realne i većina proizvođača je orijentirana na proizvodnju certificiranim sjemenom i dobro je što se više ne sije 's tavana', dakle, ne sije se sjeme iz druge ili treće generacije, jer je onda slab genetski potencijal».

KREDITI POSTOJE, ALI SU SELJACI SIROMAŠNI: Šteta je očevidna, ali mjerodavna tijela za sada nisu reagirala s konkretnom pomoći. Krediti za poljoprivredne proizvođače mogu biti jedno od adekvatnih rješenja, ali zbog ovogodišnjeg izuzetno niskog roda, otvoreno je pitanje imaju li seljaci sredstva za kreditna ulaganja.

»Krediti iz pokrajinskih i republičkih fondova namijenjeni za poljoprivrednike su dobra prilika za razvijanje proizvodnje, ali je otvoreno pitanje imaju li seljaci sredstva za kreditna ulaganja u ovoj situaciji, nakon posljedica elementarne nepogode. Primjerice, nedavno su proizvođači iz okolice Subotice potpisali kreditne ugovore za razvoj voćarske i povrtlarske proizvodnje za koja su sredstva osigurana iz Fonda za razvoj Autonomne Pokrajine Vojvodine. Ovo napominjem zbog toga, što su ti krediti mnogo povoljniji u odnosu na kredite komercijalnih banaka. U spomenutom slučaju kreditiranja u pitanju je voćarska i povrtlarska proizvodnja,

Grgur Stipić

znači postoji i mogućnost preorijentiranja iz 'suhog ratarstva', iz proizvodnje ratarskih kultura, u neke intenzivnije vidove proizvodnje, kao što su voćarstvo ili vinogradarstvo, ali proizvođači se teško odlučuju na preorijentiranje ili proširenje proizvodnje. Postoje mogućnosti kreditiranja iz pokrajinskog fonda i stočarske proizvodnje», kaže Grgur Stipić.

Treba istaknuti i ovom prilikom da je, i uz mogućnost povoljnog kreditiranja, problematika položaja poljoprivrednih proizvođača veoma složena, jer su zbog dugogodišnjih iscrpljivanja financijske moći seljaci dovedeni do iverice opstanka, a pogotovo nakon ovogodišnje suše.

MALI I VELIKI PROIZVOĐAČI: »Dobro je što je u subotičkoj općini u posljednje vrijeme izgrađeno nekoliko silosa, ali je izgradnja

silosa skupa i malo poljoprivrednih proizvođača može toliko investirati. Izgradnja se sigurno isplati, u pitanju su zakoni tržišta, jer se za prodaju pohranjenog proizvoda čeka bolja cijena. U našoj općini većina seljaka ima u vlasništvu male parcele i upravo te male proizvođače treba zaštititi, jer su oni više pogođeni sušom od velikih proizvođača. Upravo se mogućnost ruralnog razvoja vezuje za male proizvođače, a Liga socijaldemokrata Vojvodine zastupa stanoviše da je važan ostanak na selu baš tih malih proizvođača i mladih, a za to je neophodno i što prije obnoviti škole u seoskim naseljima».

Govoreći o malim i velikim poljoprivrednim proizvođačima Grgur Stipić ističe i problem mehanizacije. »Kod većih proizvođača poljoprivredna mehanizacija je uglavnom obnovljena, jer veći proizvođači imaju financijskih mogućnosti za podizanje kredita, ali postoji problem malih proizvođača, koji nemaju mogućnosti za obnavljanje mehanizacije, što je, naravno, vezano za mogućnost kvalitetne obrade zemlje, a što utječe na urod i zaradu. Takva situacija može utjecati na odliv malih proizvođača sa sela. Treba pronaći način da se baš tim malim proizvođačima što više pomogne».

Uvijek je aktualno pitanje i koliko su poljoprivredni proizvođači informirani o mogućnostima beneficija i kreditiranja.

»O informiranju seljaka trebaju prije svega brinuti udruge poljoprivrednika, kao i Služba za poljoprivredu Općine Subotica, a opet je to sve povezano i s važnošću edukacije, kako bi seljaci mogli razvijati proizvodnju na kvalitetan način i zasnovati isplativiju proizvodnju. Takva praksa vodi ruralnom razvoju sela».

Prijedlozi Odbora Skupštine Srbije za poljoprivredu

»Na posljednjoj sjednici Odbora Skupštine Srbije za poljoprivredu, održanoj 25. rujna, u radu je sudjelovao i ministar poljoprivrede *Slobodan Milosavljević*. Glede suše je konstatirano da ovom elementarnom nepogodom nisu jednako

pogođeni svi dijelovi Srbije i da je sjever Vojvodine jedno od najugroženijih područja pogođenih sušom. Na sjednici je zaključeno da je kultura kukuruza najviše stradala od svih lokalnih kultura. Podaci koje smo imali prije tri tjedna još uvijek nisu bili signifikantni, jer je berba kukuruza još uvijek bila u tijeku. Na sjednici je dogovoreno da se nakon okončanja berbe kukuruza utvrdi kolika je točno šteta, ali s obzirom da jesenska sjetva ne može čekati, odlučeno je da Odbor uputi

prijedlog Vladi i Ministarstvu financija da iznađu mogućnost da se iz proračunskih rezervi osiguraju sredstva u iznosu od 2 milijarde dinara za kreditiranje sjetve strnih žitarica, kako bi se nadvaladala nestašica potrebnog novca za zasnivanje nove proizvodnje. Također, Odbor će predložiti Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede da, zbog šteta koje su izazvane sušom, oslobodi oštećena domaćinstva plaćanja katastarskog poreza i plaćanja mirovinskog osiguranja, te odloži dospjele kamate na poljoprivredne kredite i umanjí ili ukinu doprinose za vodoprivredu», kaže član Odbora Skupštine Srbije za poljoprivredu *Petar Kuntić*, koji je i član subotičkog Općinskog vijeća, resorno zadužen za poljoprivredu.

»Zbog suše koja je pogodila i subotičku općinu, višečlano izaslanstvo poljoprivrednih proizvođača iz Subotice razgovaralo je početkom listopada s potpredsjednikom Izvršnog vijeća Autonomne Pokrajine Vojvodine *Gaborom Lodijem* i pomoćnikom pokrajinskog tajnika za poljoprivredu *Slobodanom Teofanovom*. Poljoprivrednici su iznijeli zahtjev da se seljacima u Općini Subotica isplati jednokratna i bespovratna novčana pomoć po hektaru zasijane površine. Dogovoreno je da će se ovaj zahtjev razmotriti, a što se tiče subotičke lokalne samouprave, činjenica je da općinski proračun ne može podnijeti dodatna izdvajanja u obliku pomoći poljoprivrednicima, jer za tu svrhu nema planiranih sredstava, ali će se Fondu za razvoj poljoprivrede Općine Subotica predložiti da u prvom kvartalu sljedeće godine raspiše natječaj za dodjelu povoljnih kratkoročnih kredita na četiri godine, isključivo namijenjenih za zasnivanje nove proizvodnje, jer se pretpostavlja da će se na proljeće iskazati kulminacija nedostatka novca kod poljoprivrednika».

Josip Pokas, novoizabrani predsjednik HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina

Petrovaradin je grad u kojem smo ostavili neizbrisive tragove

*Adaptacijom rodne kuće bana Jelačića dobit će se ekskluzivan prostor koji bi bio središnje mjesto svih značajnijih događanja unutar hrvatske zajednice u Srijemu * S ponosom mogu reći kako je HKPD »Jelačić«, od tih prvih deset članova narastao na oko 140 upisanih članova te da u njemu djeluje pjevački zbor, škola tambure, odnosno tamburaška sekcija, dramska i literalna sekcija i, nedavno oformljena, povijesna sekcija koju vodi naš Davor Martinčić, istraživač povijesti Petrovaradina*

Intervju vodio: Zlatko Žužić

Premda elektrotehničar po struci, životni put Josipa Pokasa obilježen je glazbom. Rođen je u Petrovaradinu 1938. godine i još je kao dijete počeo svirati obiteljsku harmoniku koja se generacijama prenosila s koljena na koljeno. U Novom Sadu je završio nižu muzičku školu, a kasnije prešao na sviranje saksofona. Dugi niz godina je u zemlji i inozemstvu profesionalno svirao saksofon, a nakon bolesti srca i operativnog zahvata počinje svirati bubnjeve, jer mu bolesno srce nije dopuštalo veliki napor koji zahtijeva sviranje saksofona. Odlaskom u prijevremenu mirovinu Josip Pokas se ponovno vraća harmonici, ali dijatonskoj, autohtonom instrumentu kojeg je ranije imala gotovo svaka druga kuća u Petrovaradinu. Danas u njegovom rodnom gradu postoje samo dvije takve harmonike, jedna dvoredna i, Pokasova, troredna. Posljednjih godina aktivno svira u tamburaškom sastavu »Patoka«, s veteranima »Jelačića«, a stalni je član i pjevačkog zbora Društva.

Josip Pokas je jedan od osnivača obnovljenog Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Jelačić«, a 20. rujna ove godine jednoglasno je izabran za predsjednika Društva.

HR: Gospodine Pokas, u ime »Hrvatske riječi« i svoje osobno, čestitam Vam na izboru za predsjednika HKPD-a »Jelačić«...

Hvala lijepa. Premda je to za mene još jedan novi životni izazov, želim naglasiti kako sam ja samo dio skupine Petrovaradinaca koji su obnovili rad Društva, i u suštini se osjećam dijelom tog tima koji čini sve kako bi se unaprijedio rad »Jelačića«, a kako formalnosti nalažu da netko mora biti i predsjednik, mene su izabrali za tu dužnost. U svakom slučaju zahvaljujem Vam na čestitkama.

HR: Nakon šezdesetak godina neaktivnosti obnovljen je rad Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Jelačić« iz Petrovaradina. Kada je Društvo obnovljeno i na čiju inicijativu?

Rad Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Jelačić« obnovljen je 25. studenoga 2003. godine, na osnivačkoj skupštini održanoj u svečanoj auli rezidencije pomoćnog biskupa đakovačkog i srijemskog i generalnog vikara za Srijem msgr. Đure Gašparovića.

Osnovna nit vodilja ponovnog pokretanja HKPD-a »Jelačić« jest čuvanje našeg identiteta, naše kulture i običaja, tradicije Petrovaradina koja je izuzetno bogata. Kao ilustraciju tog kulturnog bogatstva spomenut ću samo činjenicu da su u Petrovaradinu prije Drugog svjetskog rata djelovala 22 kulturna društva. To su podaci kojima mi raspolažemo, za koje imamo dokumentaciju, a po našim posrednim saznanjima bilo ih je i više.

Inicijativa za ponovno pokretanje rada ove udruge potekla je od skupine Petrovaradinaca koji su bili i prvi potpisnici, odnosno prvi članovi: vlč. *Marko Kljajić*, *Branko Melvinger*, *Anica Grca*, *Dragutin Bračun*, prvi predsjednik *Petar Barbek*, *Marina Karavanić*, *Davor Martinčić*, blagajnica Društva od prvog dana *Ankica Markuš* i moja malenkost.

Msgr. Đuro Gašparović odmah nas je u toj ideji podržao, a danas s ponosom mogu reći kako je HKPD »Jelačić«, od tih prvih deset članova narastao na oko 140 upisanih članova te da u njemu djeluje pjevački zbor, škola tambure, odnosno tamburaška sekcija, dramska i literalna sekcija i, nedavno oformljena, povijesna sekcija koju vodi naš Davor Martinčić, istraživač povijesti Petrovaradina.

HR: Društvo nema folklornu sekciju?

Nema, jer smo mi bili prigradska sredina u kojoj se nikada nisu plesala kola, a nemamo niti svoju narodnu nošnju, jednostavno folklor u Petrovaradinu nikada nije zaživio. Ali, zato je Petrovaradin desetljećima njegovao pjesmu, i to pjesmu iz svih krajeva Hrvatske, jer su naši stari koji su imali priliku putovati te pjesme nama donosili, a mi smo ih uvijek bavali i pjevali i one i dan-danas žive u nama. Tako na našem repertoaru imamo veliki izbor pjesama iz zemlje i inozemstva.

HR: Tko financira HKPD »Jelačić«?

Donacije dobivamo od Hrvatskog nacionalnog vijeća, od Autonomne Pokrajine Vojvodine, nedavno smo i od naše mjesne zajednice dobili 5000 dinara, ali to je sve nedovoljno za ozbiljan rad kojemu težimo. Tako smo prisiljeni snalaziti se od povremenih donacija prijatelja Društva, a nešto i mi sami skupimo. Vjerojatno ne trebam naglašavati kako svi mi u Društvu radimo volonterski, ali se neki troškovi koji su neizbježni, kao što je nabava instrumenata, brojna putovanja, angažiranje profesionalaca za stručni rad sekcija Društva, jednostavno ne mogu izbjeći. Primjerice, naš pjevački zbor izvršno kvalitativno napreduje, prvenstveno zahvaljujući stručnom vodstvu *Vesne Kesić-Krsmanović*, voditeljice profesionalnog zbora u Srpskom narodnom pozorištu. Isto tako smo za školu tambure angažirali profesionalca, profesora tambure koji je završio glazbenu akademiju i specijalizirao žičane

instrumente. Svaki mjesec njima redovito isplaćujemo honorar koji jedva uspijemo skupiti. Za troškove ostalih djelatnosti da i ne pričam. Kupovinu triju tambura i kontrabasa platili smo opet iz svojih džepova, negdje oko 1200 eura. Trenutačno imamo osigurana sredstva za rad Društva do kraja ove godine, a poslije ćemo vidjeti što ćemo i kako ćemo. Nadamo se da će se u tom smislu nešto promijeniti nabolje.

HR: Rekli ste da su u »Jelačiću« najmlađa povijesna i dramska sekcija. Jeste li zadovoljni njihovim napretkom?

Čovjek nikada u potpunosti ne može biti zadovoljan učinjenim, jer uvijek se može više i bolje, ali s obzirom na već spomenute financijske poteškoće, kao i poteškoće s neadekvatnim prostorom, mogu reći da sam zadovoljan radom naše povijesne i dramske sekcije, ali i s radom HKPD »Jelačić« u cjelini. Primjerice, u Širinama smo 15. rujna ove godine, na inicijativu naše povijesne sekcije i u suradnji s građanima Petrovaradina, uspjeli obnoviti i vratiti dostojanstvo našem Bijelom križu, koji je bio znatno oronuo i potpuno zarastao u korov. Ovaj kameni križ podignut je davne 1817. godine i od tada je svakog 25. travnja, na Svetog Marka, iz crkve sv. Roka zemlja-

nim putem kretala povorka vjernika praćena glazbom sve do ovog Bijelog križa, gdje se obavljao blagoslov polja, uglavnom žita. Posljednji takav događaj zbilo se prije 64 godine, a sada Stari i Novi Majurci ponovno mogu stati ispred njega i pomoliti se. Tijekom akcije netko je pomogao radom, netko materijalom ili novcem, uključili su se i mladi, ali je najvažnije da smo uspjeli i da ponovno imamo Bijeli križ, onakav kakvog su ga

ograničava naš rad. Zahvaljujući ljubaznosti pomoćnog biskupa đakovačkog i srijemskog i generalnog vikara za Srijem msgr. *Đure Gašparovića* trenutačno koristimo prostor Đakovačke i srijemske biskupije. Kako su to vlažne i skućene podrumске prostorije, premale da bi istovremeno radile dvije naše sekcije, usklađujemo termine što u značajnoj mjeri limitira naš rad. Osim toga, nemamo ni telefon, faks, računalo, fotokopirni stroj koji nam je neophodan za fotokopiranje notnog materijala i slično. U takvim uvjetima stvarno je teško raditi. Postoje neke ideje kako riješiti taj problem, ali to je još uvijek samo na razini ideje, te se trajno rješenje problema radnog prostora naše udruge još uvijek ne nazire.

HR: Nedavno ste pokrenuli i akciju za popravak orgulja u petrovaradinskoj crkvi sv. Roka. Kakav je bio odziv i je li akcija uspjela?

Orgulje petrovaradinske crkve sv. Roka izgrađene su davne 1930. godine, a izgradnju je tada inicirao lokalni kantor, učitelj i skladatelj *Stanislav Preprek*, s obzirom da su postojeće stare orgulje bile takoreći neupotrebljive. Nakon 67 godina rada, orgulje su ove godine ponovno bile utihnule, a crkveni zbor ostao bez pratnje njenih milozvučnih tonova. Budući da je velik broj župljana tijekom Domovinskog rata napustio župu sv. Roka i preselio se, uglavnom u Hrvatsku, preostali župljani nisu bili u mogućnosti skupiti 3000 eura, koliko je stajao popravak crkvenih orgulja. Zato smo u suradnji sa župom svetog Roka pokrenuli akciju i zamolili za pomoć sve Petrovaradinke i ljude dobre volje. Zahvaljujući najviše našim iseljenim Petrovaradincima, a jednim dijelom i župljanima koji su ostali u župi, uspjeli smo skupiti novac, angažirali majstore iz Mađarske, i nakon šest tjedana naše su crkvene orgulje bile ponovno u funkciji. Koristim ovu prigodu još jednom iskreno zahvaliti svima koji su na bilo koji način pomogli realizaciju ove naše akcije.

HR: HKPD »Jelačić« je ovih dana dobio službeni pozivnicu za sudjelovanje na tradicionalnoj manifestaciji »Dani maslina 2007.«?

Da, u drugoj polovici listopada ove godine naš pjevački zbor i tamburaši putuju na otok Pag gdje će sudjelovati na tradicionalnoj kulturnoj manifestaciji »Dani maslina

znali i naši preci. Križ je posvetio naš dekan *Tomica Kovačić*, uz svećenike *Marka Loša* i *Stjepana Vukovca*. Isto tako smo nedavno obnovili i Križ na vojnom groblju u Petrovaradinu, koji su podignuli austrougarski vojnici svim poginulima u Mađarskoj buni 1848. godine. Što se pak tiče dramske i literarne sekcije HKPD-a »Jelačić«, uglavnom su to naši najmlađi članovi koji to rade s velikom voljom i ljubavlju. Ta mladalačka svježina i entuzijazam, u spoju s bogatim i dragocjenim iskustvom starijih članova, rezultira zajedničkom kreativnošću koja krasi »Jelačić«.

HR: Spomenuli ste neadekvatan prostor. Gdje vježbate? Imate li svoj prostor?

Nažalost, nemamo. Problem radnog prostora HKPD »Jelačić« jedan je od naših najvećih problema koji nas trajno opterećuje i

2007.», koja se ove godine održava po sedmi put. »Jelačić« ove godine prvi put nastupa na toj manifestaciji i svi se veselimo tom nastupu.

HR: Iseljeni Petrovaradinci se svake godine okupljaju u Oprisavcima, pokraj Slavonskog Broda, a domaćin im je dugogodišnji župnik crkve svetog Roka u Petrovaradinu vlč. *Stjepan Sokolović*. Vi ste svake godine njihov redovit gost, pa tako i ove. Kakve dojmove nosite iz Slavonije?

Prvo, moram reći da mi je iskreno žao što iseljeni Petrovaradinci nisu više tamo gdje pripadaju i srcem i dušom, u svome rodnom gradu, jer su oni, kao i njihovi roditelji, dio bogate i slavne prošlosti Petrovaradina. S druge strane, drago mi je što naši bivši sugrađani nisu zaboravili svoj Petrovaradin te da su se organizirali i osnovali svoj zavičajni klub »Josip ban Jelačić«, koji djeluje u okviru Udruge proptjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, udruge koja skrbi o iseljenim vojvođanskim Hrvatima. Naravno da o tim okupljanjima imam pozitivno mišljenje, uostalom to potvrđuju i moji redoviti dolasci na te skupove. Nepotrebno je naglašavati kako svaki put uživam u susretu s našim Petrovaradincima koji svoju snagu pronalaze u međusobnom zajedništvu i čuvanju našeg identiteta, kulture i običaja, pokazujući po tko zna koji put kako Srijemci imaju veliko srce i da su spremni biti jedni uz druge u lijepim, ali i u najtežim trenucima svoje povijesti.

HR: HKPD »Jelačić« je organizator i ciklusa tematskih večeri »Sjećanje na naše velikane«?

Kao što sam već rekao HKPD »Jelačić« se kroz svoj rad trudi otrgnuti od zaborava našu slavnu i bogatu prošlost, odnosno promicati istinske kulturne vrednote našeg naroda. Tako smo pokrenuli serijal tematskih večeri s nazivom »Sjećanje na naše velikane« posvećen ljudima koji su ostavili dubok trag u kulturi našeg naroda, a zaboravljeni su nemarom ili namjerom, ili iz bilo kojeg drugog razloga. Prva takva tematska večer održana je 27. svibnja prošle godine u Petrovaradinu, a posvećena je *Iliji Okrugiću – Srijemcu*. Program su vodili profesor *Dominik Deman*, koji je ukratko izložio životnu povijest *Ilije Okrugića*, dok je *Branka Dačević* iznijela niz pojedinosti iz bogatog stvaralačkog

rada ovog znamenitog Srijemca. Njihova su izlaganja popratili članovi našeg pjevačkog zbora, pjevajući skladbe koje je napisao upravo *Ilija Okrugić*. Planiramo nastaviti ovaj serijal, a buduće tematske večeri bit će posvećene *Franji Stefanoviću*, skladatelju poznatom po »Šumskoj kraljici« i mnoštvu drugih poznatih pjesama, već spomenutom *Stanislavu Prepreku*, te biskupu *Josipu Jurju Strossmayeru*. Za ostale naše velikane tražimo pisane materijale kako bismo i njih dostojno predstavili, a sve te večeri održavaju se u prostorijama Vikarijata srijemskog, u kojem smo mi, uvjetno rečeno, domaćini.

HR: Kakva je bila posebnost tih tematskih večeri?

Prostorija vikarijata srijemskog u kojoj se održava spomenuti serijal može primiti oko stotinjak ljudi, a tih večeri dvorana je bila pretijesna da primi sve zainteresirane, kao i uvijek kada organiziramo slične manifestacije. Nadam se da će tako biti i ubuduće.

HR: Dokle se došlo s pokrenutom inicijativom o kupovini i obnovi rodne kuće bana Josipa Jelačića u Petrovaradinu?

Ideja o kupovini rodne kuće bana Josipa Jelačića potekla je od nas Petrovaradinaca, a postignut je i načelni dogovor Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Hrvatske, odnosno premijera *Vojislava Koštunice* i *Ive Sanadera*, da bi ta adaptacija trebala biti zajedničko djelo tih dviju vlada i Izvršnog vijeća Vojvodine. Adaptacijom rodne kuće bana Jelačića dobit će se ekskluzivan prostor u kojemu će svoje mjesto naći kulturne i političke hrvatske institucije i ona će zasigurno biti središnje mjesto svih značajnijih događanja unutar hrvatske zajednice u Srijemu. Nažalost, realizacija te ideje je otežana jer ta kuća ima više vlasnika, točnije postoji šest stambenih jedinica, a u podrumu postoji i jedna tvrtka. Tek rješavanjem tih imovinsko-pravnih odnosa realizacija ove ideje dobit će pravi zamah.

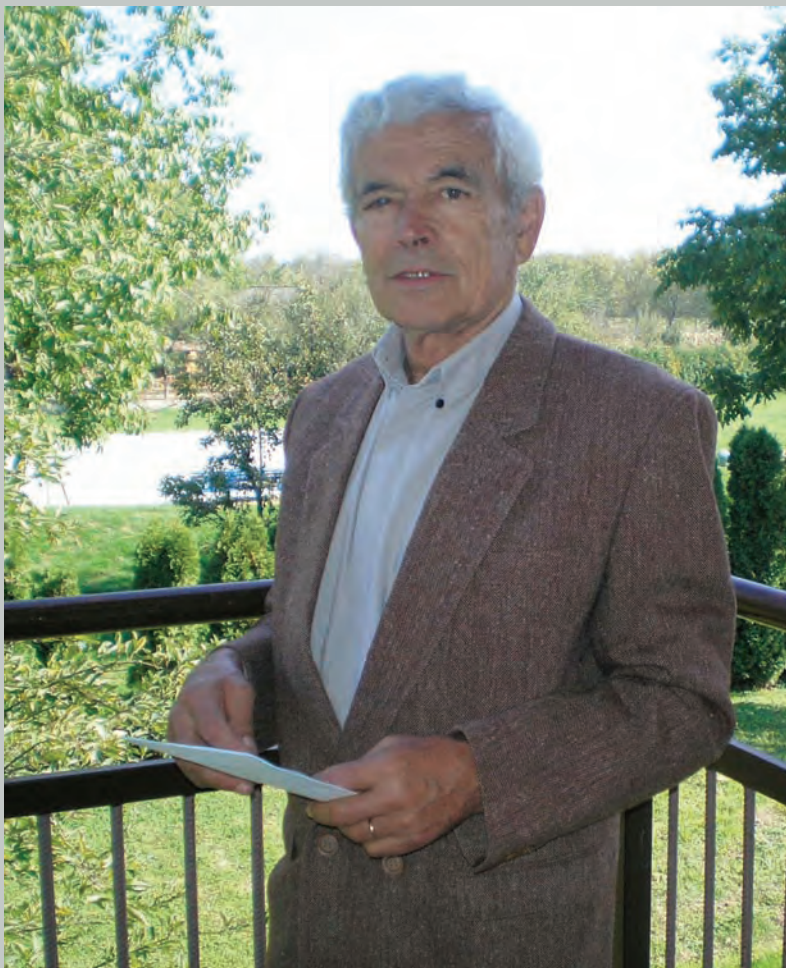
HR: Koliko Hrvata danas ima u Petrovaradinu?

Na to je pitanje vrlo teško dati odgovor. Mogu vam samo reći podatak koji imaju naši svećenici prilikom svećenja kuća, jer je to u Petrovaradinu još uvijek običaj. Dakle, po podacima naših svećeni-

ka u Petrovaradinu ima oko tisuću i pol onih koji se deklariraju kao Hrvati, točnije kao katolici. Kako jedan broj Hrvata ne prima svećenike u posvetu kuća, a neki se iz raznoraznih razloga ne izjašnjavaju kao Hrvati, sasvim je sigurno da nas ima više od ovog spomenutog broja.

HR: Koliko trenutno no Petrovaradin ima stanovnika i imate li, kao

»Jelačić« može biti svatko tko Statut prihvaća. Dakle, članstvo u Društvu nije ničim ograničeno. Primjerice, mi u pjevačkom zboru trenutačno imamo, kako mi kažemo, tri pravoslavca i nikakvih problema nema, niti ih je bilo. Već sam spomenuo našu voditeljicu pjevačkog zbora Vesnu Kesić – Krsmanović, koja profesionalno radi u Srpskom narodnom pozorištu i koja niti jednog trenutka

pripadnici hrvatske nacionalne manjine, problema u svakodnevnom životu.

Petrovaradin trenutačno ima preko 20.000 stanovnika i osim pojedinačnih ekscesa, mi Hrvati u Petrovaradinu danas nemamo izrazitih problema jer smo lojalni građani zemlje u kojoj živimo. Uostalom, Petrovaradin je grad u kojem smo rođeni, grad u kojem živimo već stoljećima, grad u kojem smo ostavili duboke, neizbrisive tragove i tu činjenicu svakako treba uvažavati.

HR: Ima li u članstvu HKPD »Jelačić« i predstavnika drugih naroda?

Gledajte, Statutom naše udruge predviđeno je da članom HKPD

nije postavila pitanje što radi s nama, u Društvu koje ima hrvatski predznak. Osim toga »Jelačić« ima i sponzore, naše prijatelje pravoslavne vjeroispovijesti.

Dakle, niti u jednom trenutku ne želimo poremetiti taj sklad koji vlada u našim sekcijama i zajedničkim nastojanjima svih da bismo što bolji u umjetničkom smislu. Mi kao udruga često organiziramo i zajednička, neobvezna druženja u kojima sudjeluju i pripadnici drugih naroda i svi su uvijek dobrodošli. Uostalom, Vojvodina je multietničko i multikulturalno društvo u kojem žive pripadnici različitih nacija i kultura. I upravo te razlike bi nas trebale spajati, a ne razdvajati. ■

Stodvadeseta obljetnica djelovanja sestara milosrdnica u Zemunu

Neizbrisiv trag karitativnog rada

Sestre milosrdnice koje su radile u Zemunskoj bolnici (koju su one i osnovale) i bavile se svim drugim vidovima karitativnog rada bile su duša ovoga grada do 1992. godine, kada je nemili događaj otvorenog napada na samostan učinio da samo nekoliko njih ostane u njemu

Zupna crkva u Zemunu (crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije) otvorila je u subotu 6. listopada, širom svoja vrata svim ljudima dobre volje koji su poštovatelji časnih sestara milosrdnica, čiji je osnivač i zaštitnik sveti Vinko Paulski, a koje slave 120 godina svog dolaska u ovaj grad.

Svečanu svetu misu služio je pomoćni biskup đakovački i srijemski Đuro Gašparović uz prisustvo apostolskog nuncija mons. Eugenia Sbarbara i većeg broja ostalog svećenstva. Crkva je, osim toga što je bila s ukusom okićena, odisala duhovnošću časnih sestara milosrdnica koje su ostale u Zemunu, onih koje su došle iz Zagreba i ostalih koje pripadaju drugim redovima.

PODSJEĆANJE: Skupina mladih vjernika bila je obučena u hrvatske narodne nošnje, a zbor sestara je, skupa s pukom, punog srca pjevao dobro poznate pjesme. Sve je to pridonojelo da se svi na trenutak podsjetu na vrijeme

kada je u samostanu u Zemunu, koji se nalazi u Gradskom parku broj 8, bilo oko 60, pa i više sestara milosrdnica koje su radile u Zemunskoj bolnici (koju su one i osnovale) i bavile se svim drugim vidovima karitativnog rada.

One prvi put dolaze u Zemun 1887. godine i zatiču malu bolnicu sa svega 40 ležaja. Svojim zalaganjem i uz Božju pomoć nesebično su u toj bolnici, koju su učinili suvremenom, svakodnevno ostavljale dio sebe, ne tražeći ništa zauzvrat. Uz podsjećanje na ove podatke, povijest pomoćnog biskupa Đure Gašparovića sigurno nijednog nazočnog vjernika nije ostavila ravnodušnim, jer je potaknula na razmišljanje o tome koliko mi ljudi obraćamo pozornost na potrebe bližnjih i koliko smo slični svetom Vinku Paulskom, čiji su način života sestre milosrdnice odlučile slijediti. One su bile duša ovoga grada do 1992. godine, kada je nemili događaj otvorenog napada na samostan učinio da samo nekoliko njih ostane u njemu.

NEIZBRISIVI TRAG: Ali, kao što je i u propovijedi rečeno, čak i one koje nisu više u Zemunu ostavile su u ovom gradu neizbrisiv trag, o čemu će svjedočiti povijesni sud i, što je još važnije, Božji sud. Pred sam kraj mise, uz nazočnost predstavnika medija (novinara »Glasa Koncila«, Radio Marije i ostalih), predstavnika Hrvatskog veleposlanstva i veliki broj vjernika, kao znak zahvalnosti uručene su umjetničke slike zemunskog samostana biskupu Marinu Srakiću, pomoćnom biskupu Đuri Gašparoviću, vrhovnoj poglavarici iz Zagreba i sestri provincijalki. Nakon mise, uz puno razmijenjenih osmijeha, zagrljaja, toplih riječi i malu zakusku, zemunski su vjernici na najbolji mogući način obilježili ovu, za njih veoma važnu, obljetnicu i uz veliku zahvalnost za sve što su učinile sestre milosrdnice. Ponovno su dokazali da su duhovno i dalje neraskidivo povezani s njima, uz želju da ova crkva i ovaj grad uvijek budu njihov drugi dom. Ovaj značajan događaj zaokružen je svečanom akademijom koja je održana u samostanu sestara milosrdnica u zemunskom parku.

Danijela Lukinović

Samostan sestara milosrda u Zemunu

Apostolski nuncij mons. Eugenio Sbarbaro

Europa u znaku prirodne depopulacije

Stanovništvo Srbije i Hrvatske sve starije

*Prema statističkim podacima UN-a, natalitet u Europi drastično opada, pa će 2050. trećina Europljana imati više od šezdeset godina * U središnjoj Srbiji i Vojvodini prosječna starost populacije iznosi 38,9 godina, a predviđa se da će do 2050. ona biti čak 52 godine * Prema predviđanjima, oko polovice ovog stoljeća broj stanovnika u Hrvatskoj mogao bi pasti na 3,5 milijuna (toliko je stanovnika Hrvatska imala 1920-ih)*

Priredila: Dušica Dulić

Svake sekunde na planetu Zemlji rode se četiri nove bebe (točnije 4,122). Tako se u jednom danu prvi plač začuje iz grla 356.140 mališana. I pokraj toga, Europu se naziva Starim svijetom, a za to postoji i opravdan razlog. Naime, Europa stari mnogo brže nego ostale regije. Na prvom mjestu je Japan s prosječnom starošću od 41,2 godine, slijedi Italija s 40,2 godine kolika je prosječna starost u Švicarskoj i Njemačkoj, dok Švedska, Finska, Bugarska, Belgija i Grčka bilježe srednju starost stanovništva, nešto veću od 39 godina. Prema statističkim podacima UN-a, natalitet u Europi drastično opada, pa će 2050. trećina Europljana imati više od šezdeset godina. Prema predviđanjima, broj stanovnika u Portugalu, Španjolskoj, Francuskoj, Italiji znatno opada, dok se u Tunisu, Egiptu, Maroku, Alžiru znatno povećava.

Veliki problem se vidi i u nekontroliranom useljavanju. U Europu je 1999. godine ušlo više od petsto tisuća stranaca. Milijuni ljudi koji priteču u Europu iz Sjeverne Afrike, Bliskoga istoka, nose sa sobom i svoju kulturu, pa Zapadu prijeti opasni kulturni i etnički jaz.

Žena u Poljskoj rađa u prosjeku 1,24 djeteta, što je najniži prosjek u Europi. Slijede Slovačka sa 1,25 i Slovenija sa 1,26. Hrvatski je prosjek 1,34 djeteta po ženi, a u Srbiji 1,4.

U središnjoj Srbiji i Vojvodini prosječna starost populacije iznosi 38,9 godina, a predviđa se da će do 2050. ona biti čak 52 godine. U Srbiji godišnje i dalje više ljudi umre nego što se rodi, na 78.186 novorođenih beba dolazi 104.320 umrlih.

POPULACIJSKA POLITIKA U SRBIJI: U Srbiji je prošloga tjedna održana prva nacionalna debata »Stanovništvo, populacijska politika i razvoj«, na kojoj je potpredsjednik Vlade Srbije **Božidar Đelić** istaknuo kako populacijska politika nije samo problem rađanja djece, već je i problem prelijevanja populacije iz manjih gradova u Beograd, kao i iz sela u gradove.

Natalitet u Srbiji je 30 posto manji od potrebnog za obnavljanje stanovništva. Svaki šesti stanovnik ima više od 65 godina, a očekuje se da će 2025. svaki treći stanovnik biti stariji od 65. Broj nasilno prekinutih trudnoća u Srbiji je oko 150.000.

Srbija je jedina zemlja u okruženju koja nema zakon o ravnopravnosti spolova iako je svima jasno da su upravo žene te koje nose najveći teret tranzicije. Žene, koje čine više od polovice stanovništva Srbije, u lošijem su položaju i kada je u pitanju stopa zaposlenosti (44 posto u odnosu na 63 posto kod muškaraca), ali i kada je u pitanju mjesto u društvu.

»Iako u svijetu 61 zemlja ima negativan prirodni priraštaj, Srbija

je jedna od najstarijih zemalja u svijetu, s 30 posto ispod potreba obnavljanja stanovništva«, objasnio je Đelić. Prema njegovim riječima, potrebna razina je 2,1 novorođenčeta za prostu reprodukciju, a u Srbiji se obavi oko 200.000 abortusa godišnje. »U našoj zemlji ima samo 14 posto mladih, ali će se do 2012. godine taj broj smanjiti na 12 posto. Svaki šesti građanin Srbije ima više od 65. godina, a priraštaj mladih je sve manji. Manje mladih znači da ima manje onih koji će raditi i plaćati porez, proračun će biti opterećen izdacima za socijalno osiguranje, a na vlasti će biti opcije koje provode konzervativnu politiku. Mjere populacijske politike trebale bi biti jednokratna isplata roditeljskog dodatka pri rođenju djeteta, naknada zarade za 100 posto za vrijeme trudničkog bolovanja, jednokratna novčana naknada za drugo i treće dijete, nastavak i povećanje Programa izvantjelesne umjetne oplodnje i donošenje zakona o socijalnom stanovanju. Namjera je i da se bolje štite djeca poslije razvoda roditelja, ali ne osnivanjem fonda za novčanu pomoć, već efikasnijom primjenom sudskih odluka o isplati alimentacija, kao i određenim olakšicama za samohrane roditelje«, rekao je Đelić te dodao kako »ukidanje poreza na dodanu vrijednost na dječju opremu ne bi bila efikasna mjera za poticaj rađanja, jer bi se time štiti-

tile i obitelji koje nisu ugrožene«. Savjetnica u Institutu za društvene znanosti **Mirjana Rašević** ukazala je kako u Srbiji godišnje za oko 30.000 više ljudi umre nego što se rodi, a, prema njezinim riječima, brojni su razlozi zbog kojih se obitelji ne odlučuju za potomstvo. »Osim nezaposlenosti, niskog standarda, nemogućnosti zbrinjavanja djeteta u predškolsku ustanovu, na odluku o rađanju utječe i osjećaj nesigurnosti, a često žene ne mogu rađati zbog toga što su imale česte abortuse«, navela je Rašić. Srbija će do kraja listopada dobiti Savjet za demografsku politiku, zadužen za borbu protiv odumiranja stanovništva. Načini te borbe će biti određeni na šest javnih rasprava, najavio je vicepremier Božidar Đelić.

VOJVODANSKASTATISTIKA: U državnim klinikama u Vojvodini prošle je godine urađeno 40.000 abortusa, dok je rođeno samo 18.500 beba, priopćeno je iz Pokrajinskog tajništva za demografiju i društvenu skrb o djeci. Za godinu dana 183 vojvodanske obitelji s novorođenim blizancima ili trojkama, dobile su ukupno 73,2 milijuna dinara pomoći. Pomoć se dodjeljuje temeljem odluke pokrajinske vlade koja je donesena 2005. godine u cilju poboljšanja demografske situacije u Vojvodini. Obiteljima u kojima se rode blizanci isplaćuje se novčana pomoć u iznosu od 400.000 dinara, dok se obiteljima

u kojima se rode trojke isplaćuje novčana pomoć od 600.000 dinara. Najviše takvih obitelji bilo je u Novom Sadu (45), potom u Subotici (16) i Zrenjaninu (15). »Iako se u posljednje vrijeme donekle otvorenije i češće govori o suvremenim metodama kontracepcije, broj pobačaja se ne smanjuje. Osnovni vid planiranja obitelji i dalje je abortus, a kao kontracepcijske metode koriste se prekinut snošaj, što je i zastarjelo i nesigurno. Udane žene, koje su već radale, najčešće se odlučuju na abortus. Kod njih mahom nema nikakve svijesti o planiranju obitelji i većina njih je imala više od tri pobačaja. Iskustvo ginekologa također pokazuje kako se prva neželjena trudnoća najčešće zadrži, dok ostale ne«, kaže dr. Ana Mitrović iz Ginekološko-akuserske klinike »Narodni front«. Po broju nasilnih prekida trudnoće, odmah nakon žena koje su već radale dolaze žene u dobi između 25 i 30 godina. Iza njih su adolescentice, starosti od 16 do 18 godina. Veliki broj abortusa znači i masovno pribjegavanje seksualnim odnosima bez ikakve zaštite. Treba znati da potpuna zaštita podrazumijeva i kontracepcijska sredstva kod žene i obveznu uporabu kondoma. Prema riječima liječnice, neželjena trudnoća jest veliki problem, ali brojne spolne bolesti mogu donijeti znatno ozbiljnije i dugotrajnije zdravstvene probleme.

NATALITET U HRVATSKOJ: Jedna od vrlo aktualnih tema u Hrvatskoj u posljednje je vrijeme demografska situacija u državi, a rasprave su se posebice pojačale nakon popisa 2001. kojim se dobio uvid u trenutnu demografsku sliku Hrvatske i intenzitet promjena od prethodnog popisa. Stručnjaci upozoravaju kako je već tri posto naselja u Hrvatskoj pra-

zno, 85 posto gubi stanovništvo, a 76 posto lokalnih jedinica ima veću smrtnost nego rodnost. Čak 78 posto općina ima negativan prirodni prirast, a slično je i s gradovima, od kojih čak 68 posto bilježi taj negativan trend. Ni gradovi više nisu središta pozitivne vitalne statistike, više se ne može računati na migracijska kretanja iz sela prema gradovima, već iz većih gradova prema periferiji. Idućih će se godina Hrvatska suočiti s depopulacijom, odnosno izumiranjem i na razini države i na razini lokalnih zajednica...

Sve do početka 1980-ih broj rođenih je uglavnom rastao (najveći broj zabilježen je 1979. godine – 69.229), međutim, broj rođenih počinje postupno opadati i 2002. godine rođeno je samo 40.094 djece (42 posto manje nego 1979.). Najniža stopa nataliteta koja osigurava jednostavnu reprodukciju stanovništva je 14, a Hrvatska je tu stopu posljednji put imala 1983. godine, što znači da se njeno stanovništvo već dvadeset godina ne obnavlja. Demografska slika Hrvatske bila bi još i lošija da u nju nisu stalno dolazili uglavnom Hrvati iz BiH. Od kraja Drugog svjetskog rata do Domovinskoga, uselilo ih se od 300.000 do 400.000

i to najvitalnijih, u fertilnoj dobi.

Sve do 1990. prirodni je prirast bio nizak, ali pozitivan, ali nakon toga uslijedio je prirodni pad koji traje sve do danas. U demografskoj terminologiji sve se više koristi izraz prirodna promjena umjesto prirodni prirast, jer, kao što se vidi po podacima, ta pojava u posljednje vrijeme sve češće dobiva negativan predznak, stoga je opravdanije reći negativna prirodna promjena, nego negativan prirodni prirast (jer prirasta nema). Ovo prirodno smanjenje stanovništva nastalo zbog viška broja umrlih na rođenima naziva se prirodnom depopulacijom.

Na smanjenje nataliteta najznačajniji utjecaj imaju društveni, gospodarski i socio-psihološki faktori. Značajan utjecaj na smanjenje nataliteta u Hrvatskoj imalo je dugotrajno iseljavanje stanovništva, i to uglavnom stanovništva radno-spo-

sobne i fertilne dobi, veća zaposlenost žena, gospodarski i društveni uvjeti, suvremeni način života u kojem se ljudi općenito odlučuju za manji broj djece, itd. Budući da je useljavanje u Hrvatsku neznatno i ne može nadoknaditi nedostatak nastao negativnim prirodnim kretanjem, Hrvatska se već niz godina suočava s općom depopulacijom (ukupnim smanjenjem broja stanovnika). Za očekivati je da će se ovakvi trendovi kretanja stanovništva i dalje nastaviti. UN-ov odjel za stanovništvo izrađuje dugoročne projekcije za sve države i kontinente na temelju dosadašnjih populacijskih trendova. Međutim, stvarna demografska kretanja u Hrvatskoj pokazala su se čak i lošijima od predviđenih (posebice stopa nataliteta). Ne dođe li do značajnijih promjena, godišnja stopa pada broja stanovnika će se povećavati te bi broj stanovnika Hrvatske, prema istim predviđanjima, oko polovice ovog stoljeća mogao pasti na 3,5 milijuna (toliko je stanovnika Hrvatska imala 1920-ih). Već niz godina znanstvenici i stručnjaci upozoravaju na ozbiljne probleme uzrokovane negativnim demografskim kretanjima u Hrvatskoj. Upozorenja, prijedloga i ideja za njihovo rješavanje bilo je poprilično, ali učinjeno je malo. Većina političkih stranaka u svojim predizbornim kampanjama i programima spominje ovaj problem, ali učinkovita rješenja i odlučne i konkretne akcije još uvijek se očekuju. ■

Novi proizvodni kapaciteti

Rotografika u korak s najsuvremenijom tehnologijom

Ulaganjem više od 10 milijuna eura nabavljeni su strojevi koji zadovoljavaju najviše svjetske standarde

Piše: Dražen Prčić

Photo: Thomas Šujić

Prije četiri godine, zajedničkim ulaganjem subotičke Birografike i hrvatske tvrtke Radin, nastala je tvrtka »Rotografika«, koja je odmah po osnivanju započela svoj uspješni pohod na tiskarsko tržište. Kvalitetom usluge, cijenama i nadasve brzinom završavanja ugovorenih poslova ubrzo se nametnula na prostorima, kako sadašnje države, tako i u regiji susjednih država. U nastojanju da očuva stečeni renome, ali i održi korak s najsuvremenijom tehnologijama najkvalitetnijeg tiskarstva svih

moćnih narudžbina, vodstvo tvrtke odlučilo je uložiti imponentna sredstva u nabavu novih strojeva s kojima će biti u prilici još više podići razinu kvalitete usluga i opravdati najcjenjeniji europski certifikat kvalitete Fogra, koji ova tvrtka s ponosom posjeduje već izvjesno vrijeme. Puštanje nove 32 stranične rotacije, koja bi trebala krenuti sljedećeg ponedjeljka, kao i velika novčana ulaganja u proširenje i moderniziranje proizvodnih pogona, bili su dovoljan razlog za posjet »Rotografici«, tvrtki u kojoj se tiska naš i vaš tjednik »Hrvatska

Suradnja s budućim grafičarima

Na radnoj praksi u Rotografici nalaze se i učenici Srednje grafičke škole iz Subotice, koji već u prvim godinama svog profesionalnog usavršavanja upoznaju tajne svog budućeg životnog poziva.

Uvođenjem novih strojeva u proizvodni proces kvaliteta i brzina usluga bit će dostojna najvišeg europskog standarda

riječ«, i kraći prigodan razgovor s direktorom *Antunom Bašićem*.

► **Od svoga osnutka »Rotografika« je jasno iskazala svoje namjere u poslovnim svijetu, nastojeći postati lider na tržištu tiskarstva. Novim ulaganjima u najsuvremenije strojeve i dosadašnjim postignutim rezultatima ona je to nesumnjivo i postala. O kakvim se investicijama radi?**

Ocjenjujući i procjenjujući kretanja na tržištu, vodstvo Rotografike u dogovoru s vlasnicima tvrtke, ušlo je u značajan projekt investicija. Naime, do konca godine Rotografika će investirati više od 10 milijuna eura u nove proizvodne kapacitete. Ono što je najznačajnije u ovom momentu, kada se inače vrlo malo ulaže u gospodarstvo, jest činjenica da se jedan ovakav financijsko-ulagački projekt događa upravo u Subotici. Do potrebnih sredstava došli smo zahvaljujući kreditu dobivenom od Vojvodanske banke, a ta će sredstva biti utrošena za kupovinu novih, najsuvremenijih tiskarskih strojeva s kojima ćemo biti u mogućnosti postići najviše standarde kvalitete naših usluga.

► **Što je sve nabavljeno i kakvi su to strojevi?**

Najveća investicija realizirana je nabavom 32 stranične rotacije japanskog proizvođača Komoryja, u pitanju je rotacijski kolorni stroj koji je dvostruko produktivniji u odnosu na dosad instalirane rotacije i rotacijske strojeve u našoj državi. Primjera radi, da bi se shvatilo o kakvom se naprednom stroju radi, reći ću kako je dosad naša rekordna mjesečna obrada papira bila 1250 tona, a s novim strojem planiramo povećati obradu na 2000 tona mjesečno. Drugi stroj koji smo nabavili je osmobjedni aralni stroj 4/4 boje, koji će moći raditi i iz rolne i iz araka. Njena se vrijednost ogleda u mogućnosti tiskanja i manjih tiraža, u jako kratkom vremenskom roku, koji pak nisu isplativi za rad na rotaciji. Tako ćemo biti, primjerice, u prilici tiskati časopise za samo 24 sata, što do sada nismo mogli. Sljedeća investicija ogleda se u nabavi stroja za broširani i tvrdi povezu knjiga, a on bi trebao stići kod nas do konca ovoga mjeseca. Kapacitet ovoga stroja je 6000 časopisa u broširanom povezu i 1800 knjiga u tvrdom povezu na sat. Posljednji

Nova radna mjesta

Instaliranjem novih strojeva i povećanjem proizvodnih kapaciteta, bit će otvoreno novih 25 radnih mjesta, što je još jedna kvalitativna novina iz Rotografike. Osobito u vremenima kada mnoge tvrtke, otpuštanjem uposlenika, smanjuju broj radno angažiranih osoba.

stroj predviđen ovim ulaganjem jest stroj za pakiranje časopisa, koji na sat može upakirati 6000 časopisa u PVC foliju i adresirati ih, što u mnogome ubrzava cijeli proces realiziranja zaprimljenoga posla i samim time donosi konkurentnost na tržištu tiskarskih usluga.

kvaliteta i brzina usluga koje ćemo biti u mogućnosti ispuniti prema naručiteljima posla biti dostojna najvišeg europskoga standarda Fogra, koji s ponosom posjedujemo. Osobito kada starta nova 32 stranična rotacija, stroj koji nitko osim nas nema u Srbiji, jer

Direktor Rotografike Antun Bašić

► **Sve navedeno zbilja djeluje respektabilno i donosi Rotografici neosporan primat na tržištu Srbije. Kako biste komentirali sadašnju lidersku poziciju tvrtke na čijem ste čelu?**

Mislim da je Rotografika u ovom trenutku najjača tiskarska tvrtka na prostorima države i da će, osobito s novim strojevima i njihovim uvođenjem u proizvodni proces,

uključujući ovu najnoviju, Radin grupa, u čijem sastavu djeluje i Rotografika, ima čak sedam rotacija, a takav kapacitet nema niti jedna tiskara sve do predjela srednje Europe. Sve to znači da praktički nema posla koji nije moguće uraditi u rekordno kratkom roku, zadovoljavajući najvišu moguću kvalitetu tražene i željene usluge. ■

Promoviran Fond »Slovačka tiskana riječ«

Predsjednik Izvršnog veća AP Vojvodine mr. *Bojan Pajtić*, pokrajinski tajnik za informacije *Milorad Đurić*, predsjednica Nacionalnog vijeća Slovaka i predsjednica Fonda za izdavačku djelatnost *Ana Tomanova-Makanova*, potpredsjednik Skupštine AP Vojvodine *Martin Zloh*, kao i pomoćnica pokrajinskog tajnika za obrazovanje i kulturu *Svetlana Vujović*, prošloga su petka u Bačkom Petrovcu bili nazočni na promociji Fonda za izdavačku djelatnost na slovačkom jeziku »Slovačka tiskana riječ«. Fond su ponovno utemeljili Nacionalno vijeće slovačke nacionalne manjine i Slovački izdavački centar.

»Izvršno vijeće AP Vojvodine od 2004. godine aktivno podržava rad svih nacionalnih vijeća u Vojvodini. Tada su osnivačka prava prenesena na njih, uz napomenu da smo svjesni kako oni tržišno ne mogu opstati, i zato im razumna intervencija države u tome pomaže« rekao je pokrajinski tajnik za informacije *Milorad Đurić* i apostrofirao kako pomoć i ulaganje u multikulturalizam i multietničnost znači ulaganje u budućnost.

Direktor Slovačkog izdavačkog centra *Vladimir Valenčík* izrazio je zadovoljstvo što im je pokrajinska vlada uspjela izaći u susret i što Fond za izdavačku djelatnost ponovno počinje s radom, iako je utemeljen još davne 1919. godine u Bačkom Petrovcu. ■

Republika Srbija, Autonomna Pokrajina Vojvodina, Općina Subotica
Komisija za dodjelu stipendije
Broj: 1-67-50/2007
Dana: 08. 10. 2007. godine
Subotica

Temeljem članka 10. stavak 1. točka 3. i članka 19. Odluke o stipendiranju studenata s teritorija Općine Subotica («Službeni list Općine Subotica», broj 12/2007), Komisija za dodjelu stipendije dana 8. 10. 2007. godine, raspisuje

NATJEČAJ

ZA STIPENDIJE ZA STUDENTE S TERITORIJA OPĆINE SUBOTICA ZA ŠKOLSKU 2007/2008. GODINU

I.

Dodjeljuje se:

- 39 stipendija na prijedlog Udruge za pomoć učenika i studenata »Dezső Kostolányi«,
- 25 stipendija na prijedlog Udruge »Antonije Hadžić«,
- 12 stipendija na prijedlog Hrvatskog društva za pomoć učenicima »Bela Gabrić« i
- 24 stipendije na prijedlog Komisije za dodjelu stipendije Općine Subotica.

II.

Na natječaj za dodjelu stipendije mogu se prijaviti studenti pod sljedećim uvjetima:

- da su državljani Republike Srbije i da imaju prebivalište na teritoriju Općine Subotica i
- da upisuju bilo koju godinu osnovnog studija fakulteta ili visokih škola strukovnih studija (bivše više škole) čije je sjedište na teritoriju Republike Srbije.

III.

Stipendiju ne ostvaruje student:

- koji ima status apsoluta,
- koji je u radnom odnosu,
- u godini u kojoj ponavlja aktualnu godinu,
- ako tijekom školske godine napusti školovanje,
- ako je navršio 26 godina života ili
- koji koristi druge stipendije.

IV.

Uz zahtjev za dodjelu stipendije prilažu se sljedeći dokumenti:

1. popunjeni obrazac prijave;
2. kratki životopis;
3. originalno uvjerenje o upisu na fakultet ili visoku školu strukovnih studija (bivše više škole) ili o upisu naredne godine studija;
4. uvjerenje o prosjeku ocjena tijekom prethodnih godina studija (svjedodžbe o uspjehu za srednjoškolarce);
5. preslika osobne iskaznice studenta;
6. izjava da ne koristi druge stipendije.

V.

Odluku o ostvarivanju prava na dodjelu stipendije donosi Predsjednik Općine na prijedlog Komisije za dodjelu stipendije Općine Subotica, odnosno Udruge.

VI.

Student – korisnik stipendije gubi pravo na stipendiju tijekom školovanja u slučaju da Komisija utvrdi kako je korisnik stipendije prilikom konkuriranja na natječaj za stipendiju dao lažne ili neistinite podatke o sebi ili o njegovu statusu.

U slučaju da student – korisnik stipendije tijekom školovanja izgubi pravo na stipendiju, sukladno prethodnom stavku dužan je vratiti stipendiju u cijelosti, u roku mjesec dana od dana prijama obavještenja s razlozima raskida ugovora potpisanog od strane Predsjednika Općine.

U slučaju da student – korisnik stipendije tijekom školske godine napusti školovanje, dužan je o tomu obavijestiti davatelja stipendije u roku od pet radnih dana. Stipendiju koju student – korisnik stipendije primi nakon napuštanja studija dužan je u roku pet radnih dana vratiti davatelju stipendije.

VII.

Po provedenom postupku, temeljem Odluke o dodjeli stipendije, sa svakim stipendistom pojedinačno zaključuje se Ugovor o stipendiranju, između Općine Subotica i korisnika stipendije.

Student kojemu se dodjeljuje stipendija, ima obvezu u prvih 6 mjeseci po završetku studija tražiti zaposlenje na teritoriju Općine Subotica.

Student – korisnik stipendije koji zasnjuje radni odnos, ima obvezu najmanje dvije godine biti uposlen na teritoriju Općine Subotica.

Student – korisnik stipendije dužan je prilikom prvoga zapošljavanja o tomu obavijestiti Službu za društvene djelatnosti Općinske uprave Subotica s priloženom potvrdom poslodavca.

Ukoliko se student – korisnik stipendije u roku godinu dana od dana prijama posljednje rate stipendije ne javi davatelju stipendije s potvrdom iz prethodnoga stavka ili s potvrdom Nacionalne službe za zapošljavanje da se vodi kao nezaposlena osoba, nastaje mu obveza cjelokupni iznos stipendije vratiti davatelju stipendije u roku mjesec dana od dana zaprimanja obavještenja o nastaloj obvezi koju će mu uputiti Služba za društvene djelatnosti Općinske uprave Subotica.

VIII.

Iznos stipendije po studentu je u visini iznosa stipendije na koji se ne plaća porez na dohodak građana po Zakonu o porezu na dohodak građana («Službeni glasnik RS», broj 24/2001, 80/2002, 135/2004, 62/2006, i 65/2006).

Stipendija se isplaćuje studentu za školsku godinu u 12 jednakih mjesečnih obroka, mjesečno – najkasnije do 5. u mjesecu za protekli mjesec.

IX.

Natječaj je otvoren do 31. listopada 2007. godine.

Prijava za natječaj može se preuzeti u Općinskom uslužnom centru ili u Službi za društvene djelatnosti, odnosno na internetskim stranicama Općine Subotica www.subotica.co.yu.

Prijave za dodjelu stipendije po ovom Natječaju podnose se neposredno Komisiji za dodjelu stipendije, s naznakom »Prijava na natječaj za dodjelu stipendije«, Općinski uslužni centar, Subotica, Trg slobode 1.

Nepravodobne i nepotpune prijave neće se razmatrati.

X.

Podrobnije informacije u svezi Natječaja mogu se dobiti u Službi za društvene djelatnosti Općinske uprave Subotica, Trg slobode 1 - III. kat/305, ili na telefon 626-883 i 626-884.

Predsjednica Komisije za dodjelu stipendije, mr. Silvija Toth

Koncert »Vidim te srcem«

Povodom Svjetskog dana bijelog štapa, 12. oktobra, u ponedjeljak 15. listopada održat će se peti tradicionalni koncert pod nazivom »Vidim te srcem«. Na koncertu, koji se održava pod pokroviteljstvom Skupštine Općine i u organizaciji subotičke Udruge slijepih i slabovidih, nastupit će tamburaški ansambl »Ravnica«. Koncert počinje u 19 i 30 u Velikoj vijećnici Gradske kuće, a ulaz je slobodan.

Akcija »Šećimo u prirodi«

U organizaciji Planinara Subotice održat će se akcija »Šećimo u prirodi«. Okupljanje će biti na platou ispred Ekonomskog fakulteta u nedjelju 14. listopada do 9 sati.

Vodič ovoj tjedne šetnje, *Stevan Vidaković*, povest će zainteresirane malo poznatim stazama do jezera Tresetište (oko 8 km). Za sve ostale detalje obratiti se na telefon 024/527-380 kod Stevana Vidakovića.

J. K.

25. obljetnica crkve u Aleksandrovu

U povodu 25. obljetnice crkve u Aleksandrovu održana je trodnevna od ponedjeljka, 8. listopada do srijede 10. listopada, svakoga dana s početkom u 17 sati. Prvi dan trodnevnice bio je posvećen obitelji, drugi duhovnim zvanjima a treći je bio dan crkvenih službi. Također, svakoga dana bilo i klanjanje od 16 do 17 sati. Svečana biskupska misa

zahvalnica, koju je predvodio msgr. *Stanislav Hočevar*, nadbiskup beogradski, održana je u četvrtak, 11. listopada s početkom u 17 sati.

J. K.

Urgentni odjel na staroj lokaciji

Od petka 5. listopada, Urgentni odjel će pacijente ponovno primati u svojim, rekonstruiranim prostorijama neposredno pokraj ulaza u visoki dio Opće bolnice.

Građani traže vraćanje naziva Petrinjske ulice

Građani Petrinjske ulice, a sada ulice Mihálya Babitsa, zahtijevaju da se zadrži stari naziv, kao i da se uvaži peticija koju je potpisalo 90 posto građana ove ulice. Smatraju da su obmanuti jer im dano obećanje da će se stari naziv ulice zadržati, nije ispunjeno, čulo se na konferenciji za novinare koju je sazvao predsjednik Narodne demokratske stranke Vojvodine *Mirko Bajić*.

On je naglasio kako će prijedlog i prikupljeni potpisi građana ponovno biti uvedeni u skupštinski postupak. Petrinjska ulica nosi ovaj naziv već 43 godine i dobila ga je po hrvatskom gradu Petrinji.

M. K. K.

U nedjelju na Paliću doček broda-katamarana

Palić dočekuje porinuće prvog broda-katamarana, koji je s palićkom posadom preplavio Europu vodenim putom, kanalima od Belgije do sustava Rajna-Maina-Dunav od belgijskog grada Ophovena, Raermonda, Wuerzburga, Nuernberga, Beča, Bratislave, Budimpešte, do Bezdana (Belgija, Nizozemska, Njemačka, Austrija, Slovačka, Mađarska, Srbija).

Promocija i krštenje broda bit će u nedjelju 14. listopada 2007. u 11 sati ispred Jedriličarskog kluba »Palić«, Obala Lajoša Vermeša bb. Nakon »pjenušca u pramac«, bit će kratko prikazana plovidba od Belgije do Srbije vodenim putom, nakon toga se planira ručak za prisutne (grah + pivo), a od 14 do 22 sata organizira se vožnja brodom po listi prijavljenih.

TK Spartak ugostio diplomaciju

U nedjelju 7. listopada TK Spartak iz Subotice organizirao je CD teniski turnir na kojemu su sudjelovale strane diplomate akreditirane na diplomacijskoj dužnosti u Srbiji. U nadasve prijateljskom ozračju sportsku vještinu opробale su ekscelencije veleposlanici

Mađarske, Finske, Grčke i Turske, te atašei Velike Britanije i Poljske, natječući se s članovima diplomatskog kluba iz Beograda, te članova kluba domaćina. Pobjednici, ali i svi sudionici nagrađeni su prigodnim darovima u znak sjećanja na lijepo sportsko druženje u Subotici. Na koncu, za sve sudionike turnira upriličena je svečana večera u restoranu »Gurinović«.

Dražen Prčić

Obilježavanje Dana oslobođenja Subotice od fašizma

Općinski odbor SUBNOR-a Subotica nizom manifestacija obilježio je 63. godišnjicu oslobođenja Subotice od fašizma 1944. godine. Na sam dan oslobođenja, u srijedu, 10. listopada, u 8,30 vijenci supoloženi na bistu Jovana Mikića Spartaka, u 9 sati je održan prijem izaslanstava veleposlanstava, konzulata, gradova i zvanica u Plavoj dvorani Gradske kuće. U povodu 10. listopada održana je svečana sjednica Skupštine općine i prigodni umjetnički program a zatim i komemorativni skup u okviru kojeg su položeni vijenci na Spomenik žrtava fašizma i na Spomen kompleksu palim Crvenoarmejcima na pravoslavnom groblju u Dudovoj šumi.

Stanovi imaju vlasnike, septičke jame ne

Ruglo i smrad

*Stambeno-poslovna zgrada »Sončanska ljepotica« danas je izvor smrada i potencijalne zaraze u središtu sela * Veliki problemi nastali su kad su stanari postali vlasnici stanova * Rješenje niti na vidiku*

Piše: Ivan Andrašić

U samom središtu Sonte prolaznik doživi neugodan udar na osjetila. Iz barice, koja se stvara prelivanjem tekućine iz septičkih jama u koje se slivaju otpadne vode stambeno-poslovne zgrade, svojedobno nazvane »Sončanska ljepotica«, širi se neprijatan zadah, a kako su u pitanju vode iz sanitarnih čvorova i kuhinja stanara, ispod poklopca šahti nerijetko izbija ono što ne želimo vidjeti i sliva se u otvorenu kanalizaciju.

»Sončanska ljepotica« je stambeno-poslovna zgrada s tri odvojena poslovna prostora velike kvadrature u prizemlju i ukupno 16 stanova na I. i II. katu. Izgrađena je osamdesetih godina udruženim sredstvima mjesnog samodoprinosna sončanskih poduzeća, apatinske ekspoziture Vojvođanske banke i tadašnjih općinskih SIZ-ova zdravstva, socijalne skrbi i prosvjete. Namjenski stanovi za liječnike i prosvjetne djelatnike, za borbe i socijalne slučajeve, stanovi za djelatnike poduzeća, koja su sudjelovala u financiranju gradnje, te poslovne prostorije Vojvođanske banke i Trgovine Sonta, useljeni su na zadovoljstvo sviju mještana.

PROBLEMI ODRŽAVANJA ZGRADE: No, već u prvim danima nakon useljenja uočen je jedan veliki propust. Naime, septičke jame nisu građene s dvorišne strane zgrade, nego s ulične. No, kako je u to vrijeme cjelokupno održavanje bilo u nadležnosti SIZ-a za stambenu i komunalnu djelatnost, jame su praznjene redovito. Problemi za selo nastali su devadesetih godina, kad je uredbama tadašnje srbijanske Vlade stanarima omogućen otkup stanova, kako to ima običaj reći jedan popularni vojvođanski političar, »za tepsiju ribe«. Liječnici, prosvjetni djelatnici, borci, socijalni slučajevi, djelatnici sončanskih poduzeća, koji su do tada bili stanari – postali su

vlasnici stanova. Neki od njih su jako brzo te stanove prodali, neki su ih mijenjali za seoske kuće s okućnicom, a neki su ih i za dobru cijenu izdali u zakup. Novopečeni vlasnici su otkupili stanove, ali, po inerciji, rezon im je bio da nemaju obvezu održavanja same zgrade, tako da se od tada može uočiti i da su stubišta zapuštena,

Čonka, koji krivicu ne vidi samo u nesavjesnim stanarima. »Jako ozbiljna pogreška napravljena je već u startu. Ukoliko su moje informacije točne, a vjerujem da jesu, ova zgrada je projicirana kao stambeno-poslovna P+1, a izgrađena kao P+2. Postojeći kapacitet septičkih jama predviđen je za 8 stanova, a danas ih rabi 16. Zgrada

stava, koja nismo u stanju prikupiti. Tražio sam da se napravi još jedna jama, tako da imamo dovoljan kapacitet, no, u MZ sam od strane tajnika dobio tumačenje da će se uskoro graditi zatvorena kanalizacija, pa sve to neće biti potrebno. I prigodom kopanja i izmuljivanja atmosferske kanalizacije nivelacija nije dobro urađena, tako da se sve ovo zadržava ispred zgrade« - kaže za Hrvatsku riječ Antun Čonka.

MZ NE MOŽE SNOSITI TROŠKOVE: Od tajnika MZ Tomislava Siladija dobili smo oprečno tumačenje. »Ne može nitko u predmetnoj zgradi očekivati da će MZ, odnosno žitelji Sonte, snositi troškove održavanja nečega što su, ne svojom zaslugom, dobili po smiješno niskoj cijeni, a te troškove za svoje objekte snosi svaki prosječni vlasnik seoskoga kućanstva. Nisu točne niti sumnje o navodnim propustima prigodom gradnje, koje neki od tih istih stanara šire selom, a žalosna je konstatacija da bi problem bio riješen pravilnim niveliranjem atmosferske kanalizacije. Bez obzira na nivelaciju, ona služi za prikupljanje i odvođenje oborinskih voda, a ne otpadnih. Ukoliko bismo im to omogućili, bili bismo suuzročnik potencijalne zaraze. Tijela MZ iscrpila su sve zakonske mogućnosti i nisu imala uspjeha, daljnji postupak je na inspekcijskim službama i drugim tijelima« - kaže za »Hrvatsku riječ« Tomislav Siladi. Iz riječi predsjednika Skupštine stanara i tajnika MZ ne nazire se rješenje problema. Stanari i dalje očekuju pomoć od imaginarnih financijera, a MZ se smatra nenadležnom i prebacuje lopticu inspekcijskim i drugim službama. Sporne jame se jako rijetko prazne, fekalije leže na nogostupu i u otvorenim kanalima, a djeca, koja svakodnevno tuda prolaze odlazeći u školu i iz škole doma, gacaju po njima. ■

»Sončanska ljepotica« više se ne doteruje

krov je poprilično ružiniran, a problem praznjenja septičkih jama bi, po njima, trebala rješavati Mjesna zajednica.

NEREDOVITO SE PRAZNE SEPTIČKE JAME: Formirana je Skupština stanara, predsjednici su se mijenjali, a danas je to Antun

ni do danas nije tehnički primljena, tako da bi ovo trebao riješiti onaj koji je propuste napravio. Ima tu i nekorektnosti pojedinih vlasnika stanova, pa i stanara, a najviše korisnika poslovnoga prostora. Za redovito praznjenje postojećih septičkih jama potrebna su nam sred-

Reprezentacija bez vicešampiona

Povratak mladog ribiča

*Sportski ribič Marko Jakić iz Bača, koji se u omladinsku reprezentaciju Srbije kvalificirao na natjecanju, eliminiran voljom izbornika * Njegov trener Ante Čavar predviđa Marku lijepu natjecateljsku budućnost i u seniorskom uzrastu*

Piše: Ivan Andrašić

Na prvi pogled obični mladić, dvadesetogodišnji *Marko Jakić* rođen je i živi u Bači. Osim Marka, majka *Željka* i otac *Vinko* imaju još jednoga sina, devetogodišnjeg *Ivana*. Od rano-ga djetinjstva Marko je bio veliki zaljubljenik u ribolov, a od osme godine upražnjava ga sustavno, natjecateljski. Dosad je sudjelovao na mnogim natjecanjima, na kojima je redovito osvajao diplome i odličja, nerijetko najsajnija.

Reprezentativac bivše države SRJ bio je u svim pionirskim kategorijama, a prošle je godine, na izlučnom natjecanju na jezeru Žića kod Kraljeva, osvojenim drugim mjestom stekao pravo na sudjelovanje u mladoj reprezentaciji Srbije, o čemu svjedoči i dopis predsjednika Sportsko ribolovnog saveza Srbije *Boškovića*, kojim mu je u svibnju 2006. status reprezentativca potvrđen, da bi kasnije na volšeban način umjesto Marka u reprezentaciju bio uvršten sin izbornika *Nenada Radovića*.

NESPORTSKI POTEZ: Markov trener, šezdestjednogodišnji *Ante*

Čavar, u ovom je sportu od 1978. godine, danas je republički sudac, a još uvijek je i aktivni natjecatelj, jedan od najstarijih u II. srpskoj ligi. »Žao mi je što se sve ovo izdešavalo, nesportski, a slobodno bih rekao i neljudski potezi, povučeni od strane izbornika omladinske vrste *Nenada Radovića*, malo su pokolebali Marka, koji je poput mnogih sportaša veliki emotivac i ubile su mu želju za natjecanjima i pobjedama. Naime, po pravilniku Saveza, prva trojica na izlučnom natjecanju ulaze u reprezentaciju izravno, ostali po odluci izbornika. Iako je Marko od strane predsjednika Saveza već službeno bio potvrđen kao reprezentativac, pravilnik je na volšeban način izmijenjen, a u vrstu umjesto Marka ulazi osmoplasirani na izlučnom natjecanju, sin izbornika *Radovića*. Ne bih želio pomisliti kako razlozi za ovaj potez leže u nacionalnoj ili teritorijalnoj pripadnosti, ostanimo u uvjerenju da je u pitanju samo *Radovićeve* sebičnost i bezočnost. Marko je bio povrijeđen, upao je u emotivnu krizu, koja ga je držala

S trenerom Antom Čavarom

skoro godinu dana. Sad je već senior, volja mu se polako vraća, priprema se i za natjecanja, a njegovi rezultati pokazuju kako izlazi iz krize i nadam se da njegovo vrijeme tek dolazi«, kaže trener *Čavar*.

DRUGASTRANA: U telefonskom razgovoru s izbornikom *Nenadom Radovićem* pokušali smo osvijetliti i drugu stranu medalje. »Ja sam samo namještenik Saveza i odradio sam svoj dio posla. *Jakić* i *Čavar* su imali mogućnost uložiti žalbu i mislim da su ju i uložili. Istina, po tada važećem pravilniku *Jakić* se u izlučnom natjecanju izbio za mjesto u nacionalnoj vrsti, no, izmjenom pravilnika ostavljena mi je mogućnost da samo prvoplasirani s izlučnog izravno postaje član reprezentacije, a o ostalima odlučuje izbornik. Iako je *Jakić* bio drugi, moja je procjena bila da će na internacionalnim natjecanjima više pružiti osmoplasirani *Sekulić* i sedmoplasirani *Radović* (riječ je o sinu izbornika *Radovića* op. aut.). Ne bih odgovarao na kasnije optužbe na temu teritorijalne i nacionalne pripadnosti, nikad se nisam time opterećivao, uvijek su mi bili bitni rezultati. Istina, na natjecanju smo rezultatski podbacili, no, svako ima pravo na loš dan«, kaže za naš list izbornik *Radović*.

Želim poštenu rivalitet

Poput mnogih pripadnika mlađih generacija, Marko je brzo prebolio ovaj udarac i opet se priprema za natjecanja. »Jako mi je krivo što je do svega ovoga došlo. Bač, gradić u kojemu sam rođen i odrastao, u kojemu imam jako puno prijatelja, multinacionalna je i multikonfesionalna sredina, s izuzetnom kvalitetom suživota i mi mladi nismo navikli na razdvajanja po bilo kojoj osnovi. Sportaš sam u duši, volim se natjecati, ovaj sport jednostavno je dio mene. U prijateljskim sam odnosima i s *Radovićem* juniorom, ne osuđujem ga, želim samo poštenu rivalitet. Bio sam jako povrijeđen, svi moji sportski ideali i ambicije preko noći su pali u vodu, ostao sam bez natjecateljskih motiva. No, stariji su u pravu kad kažu kako vrijeme liječi sve rane. Kriza je stvar prošlosti, vraćam se natjecanjima, a nadam se i pobjedama. Istina, sad sam senior, tu su rivali puno jači i iskusniji, no, uz pomoć trenera *Čavara* optimist sam i glede povratka u reprezentaciju, ovoga puta seniorsku, i sebi i drugima želim dokazati da sam sportaš i da je sport jači od svih intriga«, kaže Marko *Jakić*.

Hodočašće Tuzlaka u Bač

Prijateljstvo i poslije 20 ljeta

*Veze Tuzle i Bača obnovljene poslije dva desetljeća * U Baču oko 150 hodočasnika predvođenih gvardijanom tuzlanskog franjevačkog samostana o. Zdravkom Anđićem * Inicijativa za obnovu susreta potekla od članova HKUPD »Mostonga« iz Bača*

Piše: Ivan Andrašić

U nedjelju 7. listopada, obnovljene su duhovne veze između Bača i Tuzle, uspostavljene prije cijela dva desetljeća, a prekinute zbog nemilih zbivanja koncem prošloga stoljeća. Strahovi i nemiri su još dugo bili u dušama onih koji su u vremenima nakon raspada SFRJ, u vremenima Miloševićeva totalitarizma, na ovim prostorima bili najnepoželjniji. Dolaskom demokracije hrvatskom je etnosu vraćeno ime, vraćen subjektivitet, no strahovi i nemiri se nisu mogli izbrisati jednostavnim izglasavanjem zakona. Takvo stanje bilo je svih ovih poratnih godina naveliko prisutno u Baču, pokušavalo se bezuspješno, a ono što su mnogi željeli, ono što su mnogi htjeli, ostvarilo se tek prije nepunih godinu dana: oformljeno je Hrvatsko kulturno

Ispred franjevačkog samostana: Hodočasnici iz Tuzle i domaćini

umjetničko prosvjetno društvo »Mostonga«, koje je za kratko vrijeme postojanja uspjelo okupiti oko 120, što aktivnih, što podupirućih članova.

Upravo iz ove udruge, na čelu s agilnim predsjednikom *Stjepanom Čobanom*, potekla je inicijativa za obnovu pokidanih veza s Tuzlacima. Ideju je podržao gvardijanom samostana u Baču fra *Josip Špehar*. Ljetos je uspostavio kontakt s gvardijanom franjevačkoga samostana u Tuzli, ocem *Zdravkom Anđićem* i izložio mu ideju »Mostonga«. Ideja prihvaćena i od franjevaca i od puka, realizirana je na najljepši mogući način, nedjeljnim hodočašćem u Bač oko 150 vjernika iz Tuzle, predvođenih o. Zdravkom.

PRVI PUT U BAČU: U drevnom bačkom gradu, na platou ispred

»Dani kruha« u Osnovnoj školi Antuna Mihanovića u Osijeku

Zahvalnost Bogu za kruh

»Kruh naš svagdanji, daj nam danas...«, sintagma je življenja šokačkoga, s tim se Šokac rađa, s tim odrasta i živi, s tim i umire, pa je udruga »Šokačka grana« i ove godine organizirala »Dane kruha« u suradnji s Osnovnom školom Antuna Mihanovića u Osijeku, te izrazila zahvalnost Bogu za kruh što ga svakodnevno blagujemo, a pregršt krušnih slastica blagoslovio je preč. *Adam Barnatović*, župnik župe sv. Petra i Pavla u Osijeku.

Tom je prigodom ravnatelj škole *Josip Mandarić* pozdravio brojne goste i sudionike manifestacije i izrazio zahvalnost Šokačkoj grani da je baš ovu školu izabrala za hvale lijepu suradnju, a predsjednica Šokačke grane *Vera Erl* pohvalila je dobru organizaciju domaćina, te naglasila namjeru udruge da u ovoj, ali i sličnim aktivnostima, partnere potraži među djecom i mladeži, jer oni su zaloga dugotrajnosti djelovanja na očuvanju i promicanju šokačke tradicijske kulture i običaja.

»Drago mi je da smo i u ovoj instituciji naišli na razumijevanje, a mi se u našem radu oslanjamo na institucije ovoga društva, i tako smo prve godine »Dane kruha« organizirali u suradnji s Osnovnom školom Miroslava Krlježe u Čepinu i Franje Krežme u Osijeku. Prošle smo godine surađivali s Osnovnom školom Retfala i evo nas danas ovdje, da izrazimo zahvalnost Bogu za kruh nasušni i plodove zemlje. Tomu je posvećen cijeli ovaj program, toliko lijep, bogat i sadržajan, da prosto nemam riječi«, rekla je Vera Erl.

Da je program doista takav, potvrdio je i župnik *Adam Barnatović*, istaknuvši njegove gotovo liturgijske vrijednosti.

»Ova su djeca na najljepši način puno toga rekla o kruhu, kako je to činio i naš Gospodin, Isus Krist, prelomivši ga i dajući ga svima nama kao tijelo svoje, da to činimo njemu na spomen. Sve ove pjesme i pjesmice, sve ove recitacije, ovi predivni igrokazi pa i ova prelijepa izložba, najljepša su oda kruhu svagdašnjemu, najljepša zahvalnost Bogu za kruh kojega blagujemo i darove zemlje koje nam poklanja«, rekao je župnik.

Izložene su krušne slastice

Izložbu su pripremili učenici i njihovi učitelji, a najzaslužniji su – *Ivan Živić*, *Vesna Dorušak* i *Anica Dragić*. U prigodnome programu nastupili su učenici iz ove škole te njihovi gosti iz škole Miroslava Krlježe iz Čepina, ženska pjevačka skupina »Šokice«, muška pjevačka skupina »Šokci« i tamburaški sastav »Šokačka duša«, a po prvi puta je nastupila i najmlađa pjevačka skupina Šokačke grane »Druge iz Osika«.

S. Ž.

franjevačkoga samostana, dočekani su i pozdravljeni od strane organizatora susreta fra Josipa Špehara i najužega čelnništva »Mostongec«. Gosti iz Tuzle, prvi put u Baču, bili su zadivljeni zdanjem samostana, čije su temelje 1169. godine postavili pripadnici viteško-monaškoga Reda templara, a franjevci su ga preuzeli 1300-te. Izgrađen je u kasnoromaničkom i ranogotičkom stilu. Svetu misu, u kojoj su sudjelovali i članovi »Mostongec« obučeni u starinska šokačka pučka ruha, predvodio je pater Zdravko, uz pjevanje VIS »Iuventus salinarum« iz Tuzle.

Na dočeku gostiju i na svetoj misi nazočna je bila i zamjenica predsjednika Općine Bač Ljiljana Unji. »Općina Bač je multinacionalna i multikonfesionalna sredina, na što smo jako ponosni. Demokratska opcija, koja je na vlasti, podržava, a podržavat će i ubuduće sve manifestacije ovakve naravi«, kaže Ljiljana Unji. Nakon svete mise gostima je priređen domjenak i šetnja središtem Bača s posjetom župnoj crkvi, te obilazak Podgrađa i bačke utvrde.

Tijekom domjenka održan je i kratak radni sastanak predsjednika i tajnika HKUPD »Mostonga« iz Bača Stjepana Čobana i Krešimira Šimudvarca s generalnim tajnikom

U šetnji središtem Bača

udruge »Hrvatski dom« Zvonkom Bosankićem i predsjednicom udruge »Hrvatska žena« Maricom Vikić. Domaćini su upoznali goste s ustrojstvom i radom »Mostongec«, a gosti su predstavili svoje udruge, nakon čega je pokazana obostrana zainteresiranost za uspostavljanje trajne suradnje.

RADOST SUSRETA: Gosti su bili ugodno iznenađeni viđenim i doživljenim. »Danas proživljeno je neopisivo. Prelazili smo granice cestama koje su danas krasno uređene, a to me je tjeralo na razmišljanje o našima precima, koji su, pritisnuti teškim životnim okolnostima u Osmanskom carstvu mora-

li sa svojih ognjišta otići u neizvjesnost, otići da bi novim pokoljenjima pružili priliku za slobodniji život. Predvođeni fratrima, išli su sa strahom, ali je pred njima bio lik Gospe Radosne Gradovrške, koja im je davala nadu i snagu, toliko potrebnu, kako bi ustrajali u traženju prostora za novi, sigurniji život. Emocije su mi pomiješane. S jedne strane osjećam radost zbog ovoga susreta, s druge neizmjernu tugu zbog puka koji je morao otići iz naših krajeva, po našim kronikama riječ je o oko 50.000 osoba, a pred ovaj posljednji rat na popisu pučanstva na tom istom prostoru obitavao je 45.000 Hrvata. Ta

nesretna povijesna okolnost okrenula se na dobro, milošću Boga omogućena nam je radost ovoga susreta. Upoznali smo ljude čiji su preci upravo iz naših krajeva, ljude koji su u jako teškim uvjetima, diktiranim ratnim godinama, uspjeli očuvati svoje vjersko i nacionalno biće, svoje bogato kulturno naslijeđe. Stoga sam jako zahvalan ljudima iz HKUPD »Mostonga« koji su ovaj susret inicirali i fra Josipu koji ga je organizirao. Nadam se da će se uspostaviti dugoročnija suradnja između Tuzle i Bača, te da će se ovi susreti u budućnosti oplemeniti novim vjerskim i kulturnoškim sadržajima«, kaže pater Zdravko.

»Ovo nije nova inicijativa. Prije dvadeset godina braćom iz Tuzle slavili smo blagdan Radosne Gospe i 300-tu obljetnicu doseljavanja Hrvata iz sjeveroistočne Bosne u Bač. To je povijesna činjenica, koja je zapisana u našim knjigama, jer je praktički cijeli samostan iz Tuzle preseljen u Bač. Jedan dobar dio žitelja današnjega Bača je podrijetlom iz Tuzle, što se da vidjeti po prezimenima i po običajima. Jako bi me radovalo kad bismo obnovili prijateljstvo Tuzle i Bača i u budućnosti skupa slavili pod zaštitom slike Radosne Gospe«, kaže fra Josip. ■

Održan deseti Osječki jesenski sajam

Izniman gospodarsko-turistički događaj

Tridesetak tisuća posjetitelja i više od 150 izlagača iz čitave Hrvatske, ali i susjednih zemalja, svjedoče o još jednoj uspješnoj sajamskoj priredbi – Osječkom jesenskom sajmu. U Osijeku je od 4. do 7. listopada održan 10. jubilarni Osječki jesenski sajam, u okviru kojega je održano i dvanaesto Nacionalno ocjenjivanje kvalitetnih sorti meda, a HGK – Županijska komora Osijek na središnjem je osječkom trgu Ante Starčevića organizirala cjelodnevnu manifestaciju »Mladi i med«, koja je okupila slavonska obiteljska gospodarstva, Cluster pčelara i pčelarske saveze, te učeničke zadruge osnovnih i srednjih škola, koje se bave pčelarstvom. Bio je to izniman događaj – turističko-gastronomski, kulturno-zabavni i nadasve gospodarski, koji svjedoči o stalnom trendu rasta osječkoga sajmovanja, a sve je začinjeno »Mednim balom« i dodjelom priznanja u osječkom hotelu »Central«. Sajam je otvorio župan osječko-baranjski Krešimir Bubalo.

Teško je bilo što izdvojiti iz bogatoga programa ovoga jubilarnog sajma, počev od izložbenog predstavljanja poljoprivrednih pro-

izvoda i prehrambene industrije, opreme za dom, tekstila, kože, odjeće i obuće, kozmetike i higijene, zdravlja i ekologije, kojega su pratile i brojne stručne prezentacije, predavanja i seminari.

Među izlagačima zapazili smo i najtrofejniji slavonskog pčelara, koji je na nedavnom sajmu šljivara u Osijeku dobio čak 12 zlatnih i dvije srebrne medalje i pehar za najuspješniji izlagača – Ivana Kneževića iz Šiškovaca, kod Vinkovaca. »Mi smo ovom poslu prišli

sasvim ozbiljno i danas smo među najboljima u Hrvatskoj. Ovdje i danas vidite desetak vrsta kvalitetnog sortnog meda, od bagrema do lavande, ali mi selimo pčele na sve destinacije u Hrvatskoj i ova kvaliteta nije slučajna. Tu su i razni pripravci na bazi meda, medene rakije i likeri i razne figurice od voska, jednom riječju, sve što se od pčele može iskoristiti«.

Na manifestaciji na središnjem osječkom trgu sreli smo i učenike iz Ernestinova, a učiteljica Ivana Kardo kaže: »Ovdje nas je dvadesetak, što učenika, što učitelja, a predstavljamo našu učeničku zadrugu 'Eko-Ernest' koja se bavi povrtlarstvom, pčelarstvom, a tu je i likovna sekcija. Ovaj med je dječjih ruku djelo, u plateniku je salata koja se već zavija u glavice, a ovdje na trgu imamo radionicu za izradu svijetla i okvira za slike od voska, pa se mogu uključiti i posjetitelji ove sajamske priredbe. To je najbolji način da djeci od malih nogu ukažemo da jedino radom mogu doći do životnoga cilja, a ne kako su ranije djecu plašili radom i govorili – ako ne budeš učio, bit ćeš radnik«.

Bilo je tu i promotivnih vožnji fijakerom i starim osječkim tramvajem, a za lijepo raspoloženje brojnih posjetitelja bili su zaduženi tamburaši Šokačke grane – »Šokačka duša« te KUD »Dukat« iz Vladislavaca.

S. Žebić

Josip Suhanek, dijete Slankamena

Tradicija nastavljena u Virovitici

Kao što svatko voli svoj rodni kraj, tako sam i ja bio zaljubljen u svoj Slankamen, poglavito što su se moji generacijama rađali i umirali u njemu, kaže Josip

Kada se u Srijemu spomene Slankamen neizbježno su asocijacije na vrijedne i poštene ljude koji na blagim obroncima Fruške gore, uz obalu širokog i moćnog Dunava vrijedno obrađuju svoju zemlju, a poglavito voće i povrće, za koje su pravi stručnjaci.

A upravo ta njihova stručnost i bogato iskustvo te velike količine proizvedenog voća i povrća više su nego snažan argument za takvu percepciju u javnosti. Jedan od tih i takvih Slankamenaca, čiji je cijeli život vezan uz zemlju i poljoprivrednu djelatnost, prvo u rodnom Slankamenu, a nakon preseljenja u Virovitici, je i naš sugovornik *Josip Suhanek*.

DIJETE SELA: Rođen je u Slankamenu 25. listopada 1953. godine, kao i njegovi roditelji, otac *Stjepan* i majka *Slavica*, rođena *Valović*. Osnovnu je školu završio u Slankamenu, a kako je bio dijete sela i jedini sin u obitelji podrazumijevalo se da će nastaviti obiteljsku tradiciju i ostati živjeti na zemlji te naslijediti obiteljsko poljoprivredno imanje. »Kao što svatko voli svoj rodni kraj, tako

sam i ja bio zaljubljen u svoj Slankamen, poglavito što su se moji generacijama rađali i umirali u tom mjestu«, kaže nam *Josip* čije su dvije sestre, *Anica* i *Katica*, također početkom devedesetih godina prošlog stoljeća s obiteljima preselile u Hrvatsku. *Anica*, kao i *Josip*, danas živi u Virovitici, a *Katica* u Slavonskom Brodu.

Josip se 1974. godine, nakon povratka iz vojske, oženio *Duškankom Šašić* iz Vitojevaca i postao otac *Stanislava* (1975.), *Stjepana* (1977.) i *Ivana* (1981.). U Slankamenu se cijela obitelj *Suhanek* tradicionalno bavila poljoprivrednom proizvodnjom i obrađivala 27 jutara poljoprivredne površine, od toga 11 jutara voća. Pokraj teškog i napornog poljoprivrednog rada, obitelj *Suhanek* je znala naći vremena i »za svoju dušu«. *Josipova* supruga i njihovo troje djece plesali su u Hrvatskom kulturno-prosvjetnom društvu »*Stjepan Radić*«, a tata je dvije godine bio predsjednik Društva. Bilo je to 1990. i 1991. godine kada su se u Slankamenu gradile nove prostorije Društva. »Naš »*Stjepan Radić*« je uvijek bio

više od društva, to smo zapravo bili mi Slankamenci, naša prošlost, naš identitet, a svi smo ga čuvali zajedničkim snagama, svatko od nas je u njega utkao dio sebe, bez obzira što je zbog tog angažmana često

s 12 soba, centralnim grijanjem i slično, a u Virovitici je zatekao tek sazidanu kuću, neožbukanu, bez vrata i prozora, samo golih zidova. Ali, kako smo već rekli da su Slankamenci vrijedni i sposobni

trpio naš posao, naše slobodno vrijeme i naše obitelji«, pojašnjava nam ovaj vitalni 54-godišnjak koji već ima 4 unuka, *Tomislava*, *Borisa*, *Roberta* i *Antuna* i jedinu unuku, ljubimicu, *Meri*.

SLANKAMENSKI DEMANTI: Iako *Josip* i njegova obitelj u devedesetim godinama prošlog stoljeća nisu osobno imali neugodnosti, nisu mogli zatvoriti oči pred novim političkim činjenicama i raspaljivanjem iracionalnih strasti te neargumentiranim optuživanjem ljudi u hrvatskoj nacionalnoj zajednici. »Kako je iseljavanje Srijemaca već uzelo maha, a s druge strane, s obzirom na moju tadašnju dob i dob moje djece, bilo je realno očekivati poziv za mobilizaciju i odlazak u rat, a to sam svakako nastojao izbjeći«, objašnjava nam *Josip* razloge svoga odlaska iz Slankamena u svibnju 1992. godine i dodaje kako je u Slankamenu ostavio kompletno uređeno gospodarstvo i kuću

ljudi, obitelj *Suhanek* je uspjela isključivo zahvaljujući svome radu i zalaganju u ovih 17 godina boravka u Virovitici postati vlasnikom 70 jutara zemlje. »Sa svojim sinovima, koji se također bave poljoprivrednom proizvodnjom, imam poljoprivredno imanje u blizini Virovitice, u Brezovom polju, na kojem trenutačno obrađujemo 10 hektara pšenice, 10 hektara repe, 10 hektara povrća (uglavnom cvjetače) te 9 jutara jabuka i 9 jutara bresaka«, kaže nam *Josip* i dodaje kako trenutačno imaju tri štanda u Virovitici i Daruvaru te da svake godine uspiju prodati kompletnu proizvodnju. Za kraj našeg razgovora *Josip* se kroz smijeh prisjeća početaka i velikog nepovjerenja domaćeg stanovništva kada su spoznali njihove voćarske namjere, s obrazloženjem da to u tom kraju ne uspijeva.

Slankamenci su ih vrlo brzo demantirali.

Zlatko Žužić

Iz kuta mladih: Anita Žanić

Učiniti najviše što možemo

Čak i kad ciljevi nisu visoko postavljeni, kada su u pitanju samo male životne pobjede, ništa, baš ništa se ne može ostvariti bez truda, kaže Anita

Anita Žanić rođena je 1988. godine. Nakon završene osnovne škole u Golubincima i srednje ekonomske u Staroj Pazovi, upisuje Višu školu za obrazovanje odgojitelja u Novom Sadu. Iako joj je ekonomska škola dobro išla, shvatila je, kako ona sama kaže, da »ekonomija nije ono čime bih se željela baviti u budućnosti, ljubav prema djeci i želja za radom s najmlađima prevagnuli su kod odabira budućeg zanimanja. Mislim da rad s djecom nije uvijek lagan i zahtijeva veliku odgovornost, ali ako nešto uistinu voliš, ništa nije teško.«

LJUBAV PREMA GLAZBI:

Pokraj više škole koju pohađa, Anita trenutačno ide i u nižu muzičku školu za tamburu u Srijemskoj Mitrovici. Glazba je nešto što je Anitu od malena privlačilo, a takav talent nije mogao promaknuti oku Ilije Žarkovića, koji joj je ljubav prema tamburi ugradio u srce od današnjih dana, i sve što zna

o glazbi, kaže, naučila je od čika Ilije. Anita danas svira u tamburaškom orkestru Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Tomislav« i Gradskom tamburaškom orkestru Stare Pazove.

SPORT: Druga Anitina ljubav je sport. Bogomdan talent i tjelesna

građa pridonijeli su da, u kojem se god Anita sportom okuša, bude i jedna od najuspješnijih. Prve diplome i priznanja dobiva iz sporta, jer usporedo s folklorom i sviranjem, trenira odbojku. Najdraža joj je diploma s općinskog natjecanja u odbojci, gdje s ekipom svoje škole

osvaja prvo mjesto, a tu su još i diplome iz plivanja, stolnog tenisa, košarke.

Na pitanje – kako može sve svoje obveze uskladiti, odgovara: »Još od malih nogu bila sam jako aktivna. Plesala sam folklor u dvjema udrugama, svirala u dva tamburaška orkestra, i trenirala odbojku. Ako se vrijeme dobro organizira, sve se može postići. Ipak, s polaskom u srednju školu mnoge su mi se obveze počele poklapati i od nečega sam morala odustati. Između sporta i glazbe opredijelila sam se za glazbu. Sada

aktivno plešem folklor u HKPD »Tomislav«, gdje i sviram u tamburaškom orkestru, a također sviram i u Gradskom tamburaškom orkestru Stare Pazove. Iako sam odustala od odbojke i aktivnog bavljenja sportom, uvijek volim odigrati neki meč s prijateljicama i prisjetiti se priznanja i diploma dobivenih na raznim sportskim natjecanjima. Kako sam sudjelovala u raznim sekcijama, imam širok krug prijatelja. Tu su prijatelji iz oba orkestra, iz osnovne i srednje škole, ali ipak najbolji su mi prijatelji s folklor, jer sam s njima odrasla i puno smo proputovali skupa.

BUĐUĆNOST: Za nekoliko godina Anita sebe vidi na završetku školovanja. A svim mladima želi poručiti kako je uz malo volje i malo truda sve moguće. Čak i kad ciljevi nisu visoko postavljeni, kada su u pitanju samo male životne pobjede, ništa, baš ništa se ne može ostvariti bez truda. Naravno, moramo prihvatiti da su i porazi sastavni dio života, jer ne postoji sportaš ili umjetnik koji se u svom životu i karijeri nije suočio s neuspjehom. Samo, ne smijemo dopustiti da nas poraz obeshrabri, nego trebamo spoznati granice svojih mogućnosti i u okviru njih učiniti najviše što možemo.

Ivan Radoš

Igre bez granica

Djeca su zamijenila nastavnike

Prvi tjedan listopada, kako u svijetu tako i kod nas, obilježava se svake godine kao Dječji tjedan – manifestacija posvećena zaštiti prava djece te afirmaciji Konvencije o zaštiti prava djeteta. Tim povodom, svake se godine organiziraju razna natjecanja djece školskog i predškolskog uzrasta, sportske aktivnosti, kazališne i glazbene predstave, likovne izložbe...

U Osnovnoj školi »Vladimir Nazor« u Đurđinu, Dječji je tjedan obilježen brojnim aktivnostima

nakon redovitih, skraćenih sati. »U ponedjeljak, 1. listopada, učenici nižih odjela bili su u posjetu ZOO vrtu na Paliću«, rekla nam je ravnateljica škole *Ljiljana Dulić*. »Isti su dan djeca imala akcije 'crtanje na asfaltu' te 'velika metla', tijekom koje su sakupljali papiriće, spremali igralište, učionice, donosili cvijeće, uglavnom radili na uređenju škole. Sljedećeg dana, u utorak, bio je organiziran 'kros'. Improvizirani 'kino s ulaznicama' priredili su u srijedu. U vrtiću je bilo montirano prijenosno raču-

Proteklog tjedna u Osnovnoj školi »Vladimir

Bogato o »Dječji

nalo s projektorom te zamračene zavjese. Svaki je odjel imao karte u boji i bilo je doista simpatično vidjeti ih u koloni ispred vrtića, strpljivo s kartama u rukama kako čekaju ulazak na projekciju

filma«, kaže uz osmijeh ravnateljica Ljiljana Dulić. »Istoga dana, tijekom redovitih sati, djeca su bila u ulozi nastavnika. Dakle, učenici su imali zadatak organizirati sat, što su, moram priznati i pohvali-

Kviz: Odgovor je pronađen

12. listopada 2007.

Nazor« u Đurđinu

obilježjen tjedan«

ti, uradili vrlo savjesno i s puno odgovornosti. I nastavnici su bili vrlo zadovoljni njihovim angažmanom. Nadalje, u četvrtak, niži su odjeli, nakon tri sata nastave, imali organizirane ,igre bez granica« u

10 sati. Kako bi konkurencija bila ravnopravna, pet timova je bilo kombinirano iz različitih odjela i natjecalo se u pet različitih igara. Istoga dana bio je organiziran, možda i najzanimljiviji dio obilje-

Kviz: Lako je kad se zna

Uljepšavanje asfalta

žavanja Dječjeg tjedna – ,kuhanje kotlića«, kaže ravnateljica. »Viši odjeli, na čelu s razrednim starješinama, kuhali su kotlić za sebe i niže odjele. Moram priznati kako je žiriju bilo jako teško ocijeniti najbolji među njima te smo ih sve nagradili. Dodijelili smo dvije prve, dvije druge te jednu treću nagradu među 5 viših odjela koji su sudjelovali u kuhanju kotlića. Djeca su iz nižih odjela, nakon ,igara bez granica«, dobila zasluženi ručak. Škola je, kao nagra-

du za uloženi trud u koordinaciji odjela koja su se natjecala, svakom nastavniku darovala varjaču. I na koncu, u petak, bio je organiziran kviz nižih i viših odjela iz matematike, materinjeg jezika, svijeta oko nas, glazbenog.... Naravno, sva su natjecanja tijekom obilježavanja Dječjeg tjedna bila prapraćena internim diplomama na razini škole«, kaže ravnateljica Ljiljana Dulić.

Julijana K.

Svi u kino

12. listopada 2007.

Kviz: Tko zna, zna

»Tramvaj zvani želja«, Drama na srpskom jeziku Narodnog kazališta – Subotica

Oživljavanje klasika na originalan način

Redatelj Ivan Leo Lemo, uz pun angažman ansambla, uspijeva ovu ekstremno zahtjevnu i Pulitzerovom nagradom ovjenčanu dramu oživjeti na originalan i nov način

Sezonu 2007/08. Drama na srpskom jeziku Narodnog kazališta otvorila je predstavom »Tramvaj zvani želja« američkog književnika *Tennessee Williamsa* (1911.-1983.), znanog poglavito po mnogobrojnim antologijskim dramskim ostvarenjima te romanu »Rimsko proljeće gospode Stoun«. Vrijedi napomenuti da je navedeni komad u Subotici postavljen davne 1960. godine, a da su glumačke nagrade za ostvarenja u predstavi tada dobili – *Ivanka Barić* u ulozi Stelle i *Božo Pavićević-Longa* tumačeći Stanleya Kowalskog.

Je li koincidencija ili ne, ali ove se godine navršava šest desetljeća od nastanka Tennesseejevog »Tramvaja«.

TAJNE I AMBICIJE: Preljepa *Blanche DuBois* (*Suzana Vuković*) nakon mnogih godina pohranjenih u škrinjama zaborava dolazi u posjet svojoj sestri *Stelli Kowalsky* (*Sanja Moravčić*). Nakon prvobitne radosti prelaze na ozbiljnije egzistencijalne teme, od kojih središnje mjesto zauzima njihovo obiteljsko imanje *Belle Reve*. *Blanchin* izvještaj da od svega nije ostalo ništa uslijed raznoraznih izdataka vezanih za opskrbu i njegu sada već preminulih roditelja, *Stelli* ne djeluje posebno uvjerljivo, dok u njenom suprugu *Stanleyu* (*Miloš Stanković*) budi ekstremnu, ali još nedefiniranu radoznalost. Njegova računica je decidna: *Belle Reve* više nije njihov, iako su od njega mnogo očekivali. Zaslužna za uništene nade *Blanche* ostaje i dalje naizgled zaštićena od »grijeхова« prošlosti i besparice. Svoje trenutno prebivalište preuređuje, prema *Stanleyevim* riječima, »u stari Egipat, a sebe doživljava kao kraljicu od Sabe«: lampionima ukrašava gole žarulje prigušujući oštre kontraste, skriva godi- ne izbjegavajući dnevnu svjetlost,

Prizor iz predstave: *Suzana Vuković* (*Blanche DuBois*), *Sanja Moravčić* (*Stella Kowalsky*) i *Miloš Stanković* (*Stanley Kowalsky*)

upotrebljava skupe parfeme... Pokraj bezazlenog flerta s mladim prodavačem novina (*Srđan Sekulić*) upušta se u vezu s nežnjom *Mitchom* (*Branko Lukač*), *Stanleyevim* prijateljem i članom ekipe koja, uz *Pabla* (*Đorđe Simić*), *Stevea* (*Arpad Csernik*) i *Eunice* (*Kristina Jakovljević*), tvori večernju družinu za razbibrigu uz terevenke i partije pokera.

Protječu tjedni, mjeseci, *Stella* je na putu postati majkom, a *Blanche* na tragu zaruka s *Mitchom*. Vječito prisutna tenzija doživljava kulminaciju u etapi *Stanleyevog* razotkrivanja *Blanchine* sramotne (prostitutske) prošlosti, čime se i posljednji san junakinje o mogućem spasu u udaji deziluzionira i

ruši. Simbolika tragedije oličena je već na početku predstave nazivima dvaju tramvaja (*Želja* i *Groblje*) pomoću kojih *Blanche* pristiže na poprište vlastita kraja, naselje zvano *Elizejska Polja*. Posebno je snažna metafora smrti koja se, prije nego što glavnu junakinju odvede doktor (*Zoran Bučevac*) i bolničarka (*Snežana Jakšić-Čolić*), pojavljuje u obliku ulične prodavačice cvijeća (*Jelena Mihajlović*).

IZNIJANSIRANI PROFILI: Definirajući ih u startu, *Williams* svojim likovima ne ostavlja mnogo prostora za djelovanje. Kao i u ostalim njegovim djelima, tako i u »Tramvaju«, akcent je na realizmu i iziskuje bitko iznijansirane psihološke profile, koje su protagoni-

sti predstave, predvođeni izvršnom *Suzanom Vuković*, uspješno iznijeli. Uz pun angažman ansambla zagrebački redatelj *Ivan Leo Lemo* uspijeva ekstremno zahtjevnu i Pulitzerovom nagradom ovjenčanu dramu *Tennessee Williamsa* oživjeti na originalan i nov način. Funkcionalno scenografsko rješenje potpisuje *Vesna Režić*, a za kostimografiju je zaslužna *Dragica Laušević*. Referencijalan odabir glazbenih skladbi zaokružuje *Zvonimir Dusper*, dok je dramaturški dio posla uradila *Nina Skorup*.

Sudeći prema pozitivnoj reakciji publike, predstavu »Tramvaj zvani želja« očekuju mnogobrojne buduće izvedbe.

Dejan Ušumović

Izložba posvećena slikaru Stipanu Kopiloviću

U povodu 130 godina od rođenja slikara *Stipana Kopilovića* (1877.-1924.), u Galeriji »Dr. Vinko Perčić« (Maksima Gorkog br. 22) u Subotici jučer je, prema najavama, otvorena izložba pod nazivom »Impresionist«.

Izložba će se moći pogledati do 8. studenog, i to ponedjeljkom i srijedom od 10 do 13 sati, a utorkom i četvrtkom u dva termina, od 10 do 13 i od 17 do 19 sati.

Pripreme za snimanje filma »Od zrna do slike«

»Od zrna do slike« naziv je dokumentarnog filma koji će se uskoro snimati u Tavankutu. U tom povodu ekipa koja će sudjelovati u snimanju filma – *Branko Ištvančić* kao redatelj filma, *Mario Vukadin* producent iz Olimp produkcije, *Anto Jurić* producent iz Dokumentarnog programa HRT-a i *Branko Cahun* snimatelj HRT-a – u subotu je posjetila Tavankut i HKPD »Matija Gubec«. Ekipa

obišla je teren u Tavankutu te posjetila Galeriju slika od slame te stalnu postavku slika od slame koja se nalazi u župnom dvoru, mjesne crkve Srca Isusova.

Prema riječima prvog čovjeka ovog projekta Branka Ištvančića, početak snimanja je planiran za 26. listopada u trajanju od pet dana. Kako je istaknuo, ovo je iznimno značajan projekt, ne samo za umjetnost u tehnici slame, nego i za cijelu hrvatsku zajednicu u Vojvodini u pravcu promoviranja kulture i tradicije naše zajednice.

L. S.

Jubilej Subotičkog tamburaškog orkestra

Nakon uspješnog nastupa na festivalu za mlade u Belgiji i gostovanja u Sloveniji, Subotički tamburaški orkestar koji ove godine obilježava 30 godina rada, priredio je domaćoj publici dva cjelovečernja koncerta. U reprezentativnom gradskom prostoru, Velikoj vijećnici Gradske kuće, u ponedjeljak i utorak posjetitelji su mogli uživati u zvucima najfinije tamburaške glazbe koju su izvodili Juniorski tamburaški orkestar pod ravnanjem *Sonje Berta*, te Veliki orkestar kojim je ravnao *Zoran Mulić*.

Uz već poznati repertoar narodne, evergreen i ozbiljne glazbe, premijerno je izvedeno više novih skladbi.

Pokraj tamburaša, na koncertu će nastupiti i vokalni solisti *Antonija Piuković*, *Ivana Mulić*, *Marija Jaramazović*, *Josip Francišković* i *Kristina Vojnić Purčar*.

Deseta obljetnica HKC »Srijem« iz Srijemske Mitrovice

Proslava desete obljetnice od osnutka Hrvatskog kulturnog centra »Srijem« iz Srijemske Mitrovice održat će se u subotu 13. listopada. Tim povodom u Gradskom kazalištu »Dobrica Milutinović«, s početkom u 18 sati, održat će se svečana akademija, nakon koje će uslijediti domjenak u prostorijama Hrvatskog doma.

»Zavitni dan« u Bačkom Monoštoru

Svečanost »Zavitni dan« održat će se u Bačkom Monoštoru u subotu 13. listopada, a organizator ove svečanosti koja se održava već više od 60 godina je Kulturno umjetničko društvo Hrvata »Bodrog«. U programu svečanosti sudjelovat će KUD »Stari Perkovci« i Šokačka grana iz Osijeka, HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora, KPZH »Šokadija« iz Sonte, HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega, HUK »Lajčo Budanović« iz Male Bosne, KUD »Petofi Sandor« iz Bezdana, KUD »Rumunka« iz Bačkog Monoštora i domaćini KUDH »Bodrog«.

Program svečanosti održat će se u sportskoj dvorani Osnovne škole »22. oktobar«, s početkom u 18 sati.

Dunja Knebl na festivalu »Interzone«

Poznata izvoditeljica hrvatske tradicijske narodne glazbe *Dunja Knebl* nastupit će u četvrtak 18. listopada u Novom Sadu, u okviru 8. Međunarodnog festivala aktualne glazbe »Interzone« koji će se od 13. do 29. listopada održati na nekoliko lokacija u ovom gradu. Koncert Dunje Knebl će se održati u Pozorištu mladih s početkom u 21 i 15 sati, a prije nje će nastupiti *Katrin Scherer and Ohne 4 gespielt drei* iz Njemačke.

Više informacija o festivalu na www.interzone.co.yu.

Obilježavanje obljetnice posvete stolne bazilike u Subotici

U okviru programa obilježavanja obljetnice posvete stolne bazilike zaštitnice grada Subotice i proštenja u katedrali sv. Terezije Avilske u Subotici, u nedjelju 14. listopada pod svetim misama u 10 i 18 sati nastupit će Orkestar i zbor Krunidbene crkve Velike Gospe (Crkva kralja Matije) iz Budimpešte. Pri jutarnjoj misu bit će izvedeni »Szent Imre mise« (za orkestar i zbor) i proprium za XXVIII. nedjelju kroz godinu *Györgya Deáka Bárdosa*, a pod večernjom »Szent Margit Mise« (za orkestar i zbor) *Ferenca Farkasa* te »Szegedi mise« i ulomci »Locus Iste« i »Domus Mea« *Ernoa Dohnányija*.

U ponedjeljak 15. listopada, u subotičkoj katedrali, s početkom u 18 sati, bit će praižvedena Missa Solemnis in C, Missa Sanctae Theresiae *Franza Xavera Wiederhofera* (1742.-1799.). Uz već spomenute goste iz Budimpešte nastupit će Komorni zbor »Pro musica«, te solisti *Tímea Dulics* – sopran (Temerin), *Izabella Guzványi* – alt (Novi Sad), *János Szerekován* – tenor (Budimpešta) i *László Mokán* – bas (Budimpešta). Dirigent je *László Tardy*, dobitnik »Lisztove« nagrade.

Inače, misu je iz arhiva marijanskog svetišta Mariazell iz rukopisa (1793.) špartirao i obradio za orkestar i zbor mr. *Csaba Paskó*.

Nova knjiga u izdanju NIU »Hrvatska riječ«

»Tri povijesne drame« Ilije Okrugića Srijemca

Knjiga donosi rukopise njegovih drama do sada nedostupnih čitateljima pa i stručnoj javnosti: 'Miroslava ili borba ljubavi pri opsadi otoka Kandije' iz 1852., 'Varadinka Mara' iz 1887. i 'Dojčin Petar, varadinski ban' iz 1891.

Nakladom NIU »Hrvatska riječ« u ediciji »Baština« objavljena je knjiga »Tri povijesne drame« Ilije Okrugića Srijemca, u kojoj su objelodanjeni rukopisi njegovih drama do sada nedostupnih čitateljima pa i stručnoj javnosti: »Miroslava ili borba ljubavi pri opsadi otoka Kandije« iz 1852., »Varadinka Mara« iz 1887. i »Dojčin Petar, varadinski ban« iz 1891. Tekstove Okrugićevih drama za tisak je priredila i napisala pogovor prof. dr. sc. Jasna Melvinger. Knjiga je objavljena potporom Pokrajinskog tajništva za obrazovanje i kulturu.

Prof. dr. sc. Jasna Melvinger

VARADINKA MARA: U opsežnom pogovoru, iz kojega ovom prigodom navodimo kraće ulomke, prof. dr. sc. Jasna Melvinger, među ostalim, navodi kako je Okrugić – pjesnik, dramatičar i skladatelj, do smrti župnik i opat u Petrovaradinu – napisao još dva povijesna kazališna komada: »Sobjeski« iz 1847. godine te »U katakombah«, djelo o kome se, osim naslova, ništa drugo i ne zna. »Varadinka Mara« i »Dojčin Petar« djela su iz zrele autorove stvaralačke faze napisana u posljednjem deceniju Okrugićeva života, a po mjestu dramske radnje pripadaju njegovome srijemskom korpusu.

Oba ta kazališna komada usredotočena su na povijest grada Petrovaradina, te tako, u kontekstu Okrugićeva dramskog opusa s povijesnom tematikom, čine njegov, upravo najvalidniji, petrovaradinski, može se reći, baš, diptih. U »Varadinki Mari« autor je izložio svoje viđenje protuturske bitke, kojom je 1716. godine pod zapovjedništvom Eugena Savojskog izvojevana velika kršćanska pobjeda u obrani Petrovaradina, a u »Dojčinu Petru« fokusiran je grad Petrovaradin i njegova cistercijska opatija u kolopletu političkih intriga s dvora hrvatsko-ugarskoga kralja Matije Korvina za posljednjih godina njegove vladavine, dakle, negdje iz 80-tih godina 15. stoljeća... U »Varadinki Mari« Okrugić podastire zemljovid, na kome se ne može zaobići Slankamen, sa slavnom pobjedom iz austrijsko-turskog rata 1691., kojoj su, kako je to autor oprimjerio u svojoj književnoj projekciji, junački pridonijeli i otac Varadinke Mare, i otac zaručnika joj Mije Jurišića, koji je u drami, inače, predstavljen kao potomak upravo onog slavnog Jurišića, povijesno ovjerovljenoga junaka iz hrvatskog književnog korpusa o opsadi, kako to veli Okrugić, Kisega. Dakako, i priča o opsadi Petrovaradina ispričana u »Varadinki Mari« korespondira tematski ne samo s tim korpusom nego i s ilirskim dramskim korpusom, kome pripadaju djela Okrugićevih suvremenika, primjerice: »Juran i Sofija«, »Turci kod Siska« Ivana Kukuljevića Sakcinskog...«.

DOJČIN PETAR: U drugom kazališnom komadu iz istoga ciklusa »Dojčin Petru« Okrugić, koji je, primjerice i u svojim »Povijesničkim crticama«, pokazao zanimanje za davnašnju, rimsku prošlost svoga zavičaja, situirao je grad Petrovaradin, prije svega u odnosu na one srijemske lokalitete, koji se, također, kao taj nekadašnji rimski Cusum, mogu podičiti antičkom poviješću. »U tom se kontekstu ističe Ilok, ne više kao prijestolnica bosanskoga kralja Nikole Iločkoga, nego, tek, kao sjedište srijemskoga hercega, sina mu Lovre, potom Srijemska Mitrovica, kao strategijski važna točka zaštite od turskih upada preko Save, a iz obližnjega Šapca, te, najzad, srijemsko selo Mandelos, koje se, dabome, ne spominje u

ILIJA OKRUGIĆ SRIJEMAC

TRI POVJESNE DRAME

HRVATSKARIJEČ

Okrugićevu dramskom djelu kao rodno mjesto cara Trajana, niti kao franačka Frankavilla, nego, tek, kao mjesto odakle se sa svojom majkom doselila u Petrovaradin protagonistica »Dojčin Petra« djevojka iz puka, Katica... No, taj Srijem, s povijesnim predtekstom za inscenaciju i Dojčinove ljubavne, i Dojčinove političke drame, pod silnicama je moći kraljevskog dvora u Pešti... Ilija Okrugić je dobro poznao povijesni prostor u koji je smjestio radnju oba svoja kazališna komada, no, glavni protagonisti te dramske radnje, ni u »Varadinki Mari«, a, čak, ni u »Dojčinu Petru«, nisu povijesno ovjerovljene osobe... U Okrugićevim dramama puk je taj koji se herojski bori i žrtvuje i koji pobjeđuje, dakako, uz pomoć Boga i Bogorodice. Doduše, autor se u »Varadinki Mari« nije izravno oslanjao na pučku legendu o snijegu koji se zabijelio u kolovozu na dan petrovaradinske bitke, a dan

u oči blagdana Gospe Tekijske, Marije Snježne, te doveo Turke u pometnju, nego je, iz iste religijske perspektive čudotvornih zbivanja, ukazao na Varadinku Maru ne samo kao na pučku heroinu već i kao na jednu od transfiguracija Bogorodice same u borbi sa sotonom... Ne u pučkoj pjesmi već u Okrugićevoj drami kralj je povrijeđen Dojčinovom drzovitošću, te šalje u Petrovaradin Lovru Iločkog s grupom ugarskih velikaša, da ga ispituju i uhite, što oni i učine, te Dojčin biva zatvoren u budimsku tamnicu... Povijesno je utemeljena činjenica da je *Lovro Iločki*, ne samo kao protagonist Okrugićeva 'Dojčin Petra', tek bacio oko na petrovaradinsku opatiju, o čemu u drami ima riječi, nego i to da je taj posjed i silom zauzeo, a za njega se i sudskim putem otimao, i s *Petrom Váradyjem*, i sa samim rimskim papom. Povijesno je utemeljena i činjenica, koju Okrugić spominje u 'Dojčin Petru', da je Matija Korvin boravio u Petrovaradinu 1463., kada je sklopio ugovor s Mletačkom Republikom i održao savjetovanje s vlastelom o obrani zemlje od Turaka, a

Ilija Okrugić Srijemac (1827.-1897.)

u Petrovaradinu je 1475. donio i odluku da s Turcima stupi u rat... Ako u 'Dojčin Petru' i ima elemenata mirakula, odnosno, starohrvatskog crkvenoga prikazanja, treba reći da naglasak nije na, ma koliko apokrifnom hagiografskom sadržaju, kao, primjerice, u Okrugićevu spjevu 'Sv. Dizmaš lupez na križu', iz 1858. godine, u kome se, kupanjem u vodi, nakon što je u njoj okupan maleni Isus, iscjeljuje od ružnih krasta sin razbojničkoga harambaše. Eshatološkim znamenjima vjere u 'Dojčin Petru' obilježeni su likovi iz prostoga puka: krčmaričina kći *Katica*, te siromašna udovica *Nena*, koje, zahvaljujući Bogorodičinom čudu, a umivajući se na izvoru Vilina vodica, bivaju iscjeljene... U kontekstu cjelokupnoga dramskog djela Ilije Okrugića i 'Varadinka Mara', ne doduše, po svim svojim strukturnim određenjima, a još više *Dojčin Petar*, unatoč razlike u kronotipu, mogu se usporediti s ostalim kazališnim komadima ovoga autora koji pripadaju istome srijemskome korpusu.

J. B.

U Subotici jučer počeli Dani Balinta Vujkova

Dani hrvatske knjige i riječi

Nastupom učenika osnovnih škola i vrtića na priredbi pod nazivom »Narodna književnost u školi« koja je, prema najavama, održana u HKC »Bunjevačko kolo«, u Subotici su jučer, 11. listopada, počeli šesti po redu Dani Balinta Vujkova, s podnaslovom »Dani hrvatske knjige i riječi«.

Stručno-znanstveni skup održavat će se danas i sutra (petak i subota 12. i 13. listopada) u Čitaonici Gradske knjižnice, oba dana od 9 do 12, odnosno 12 i 30 sati. Prvoga dana znanstvenog skupa bit će riječi, među ostalim, o sakupljačkom radu *Balinta Vujkova*, povijesti subotičkog Narodnog kazališta i pečuškog Hrvatskog kazališta te o hrvatskom dramskom stvaralaštvu u Podunavlju. Najavljeni su sljedeći sudionici: *Milovan Miković* (Subotica), *Antun Vidaković* (Pečuh, Mađarska), dr. sc. *Sanja Vulić* (Zagreb), *Zlatko Romić* (Subotica), *Frana Marija Vranković* (Zagreb), dr. sc. *Robert Hajszan* (Pinkovac, Austrija), *Đuro Franković* (Pečuh, Mađarska), mr. *Đuro Lončar* (Subotica), *Ladislav Suknović* (Subotica), *Zdenka Popov* (Novi Sad) i *Katarina Čeliković* (Subotica).

Večeras (19,30) na sceni Jadran gostuje Hrvatsko kazalište iz Pečuha

Drugoga dana znanstvenog skupa bit će prikazane knjige u okviru hrvatskog izdavaštva u 2007. godini, te otvorena izložba knjiga i članaka o dramskom stvaralaštvu Hrvata u Podunavlju. Sudjelovat će *Đuro Rajković* (Novi Sad), *Petko Vojnić Purčar* (Novi Sad), *Tomislav Žigmanov* (Subotica), *Vojislav Sekelj* (Subotica), dr. sc. *Jasna Melvinger* (Novi Sad), *Dužo Runje* (Subotica), dr. sc. *Sanja Vulić* (Zagreb) i *Katarina Čeliković* (Subotica).

Multimedijalna večer namijenjena široj publici održat će se večeras, u petak, 12. listopada, na Sceni Jadran Narodnog kazališta, kada će po prvi puta u Subotici gostovati Hrvatsko kazalište iz Pečuha s pučkom predstavom »Pošteni varalica« *Antuna Karagića*. Uz već spomenuti nastup pečuskog kazališta, biti će priredena i izložba fotografija starih kazališnih predstava na hrvatskom jeziku. Početak večeri je u 19 i 30 sati.

D. B. P.

Najnovija knjiga Tomislava Žigmanova »Minimum in maximus« predstavljena u Zagrebu

Zapisi s ruba o nerubnome

Za osjetljivu ravnotežu između multikulturalizma i identiteta Žigmanov predlaže stjecanje znanja o drugima i upoznavanje i prihvaćanje krivnje i u politici i u religiji, istaknuo je književnik Boris Beck

U Zagrebu je u Hrvatskoj matici iseljenika prošle srijede, 3. listopada, predstavljena najnovija knjiga Tomislava Žigmanova »Minimum in maximus – Zapisi s ruba o nerubnome«, u kojoj autor po prvi put ulazi u područje filozofije i to problematike praktične filozofije u širem smislu, zatim etike i filozofije religije. Organizatori predavljanja ove prve autorove filozofske knjige su Hrvatska

on postavlja mnoga filozofska pitanja i pokušava na njih naći odgovore, primjerice, kako ukrotiti naciju, »najveće čudovište suvremenog svijeta« sposobno za etničko nasilje i osvajački rat. »U državi u kojoj autor živi, Srbiji, u kojoj su devetnaeststoljetna svetost nacije i izgradnje države aktualnija od ideala pravde i manjinskih prava, Žigmanov promiče liberalnog filozofa Willa Kymlicku kojemu je osnovno oružje

nome« sastoji od četiri cjeline. »U prvom dijelu 'Vrijeme' autor kritizira isključivi interes za trenutačnim probitkom i materijalnim dobitkom i pojavom da se na koncu sve filozofsko znanje upreže u 'kola kapitala', umjesto da se slijedi osnovna intencija filozofije kao tradicionalne discipline, a to je sadržaj, odnosno smisao. U drugoj cjelini 'Mjesto' autorovo zanimanje je rodni Tavankut, Subotica, Bačka, Vojvodina, taj krhki prostor svijeta diskontinuiteta, za koga je samo 'novo' istinito i kojemu vrijedi jedino 'pragmatično, kalkulantsko i racionalno'. U zadnje dvije cjeline 'Način' i 'Post skriptum' Žigmanov, po uzoru na Heideggera, konstatira destrukciju metafizike, propituje vrijeme, prostor, strah i ljubav. 'Vrijeme' koje može biti novac, pa dakle i proizvod; 'vrijeme' koje je najvažniji prostor ljudskog života; 'prostor' koji je mjesto straha; 'ljubav' koja taj strah isključuje, jer je savršena«, rekao je Marijan Krivak i dodao, kako Žigmanova zaokuplja i sve u vezi s bjelinama margina i granicama koje postavljaju drugi čovjeku i čovjek sam sebi, pri čemu posvuda vidi neka središta, a on na svojem rubu nema gdje biti.

Z. Žužić

Predavljanje u prostorijama HMI:

Vesna Kukavica, Bože Čović, Boris Beck, Marijan Krivak i Tomislav Žigmanov

matica iseljenika i izdavačka kuća AGM, a o knjizi su govorili: ravnatelj AGM-a Bože Čović, književnik Boris Beck, filozof Marijan Krivak i sam autor Tomislav Žigmanov.

U ime Hrvatske matice iseljenika predavljanje je otvorila i nazočne pozdravila Vesna Kukavica, a knjigu je prvi predstavio ravnatelj nakladnika, prestižne zagrebačke izdavačke kuće AGM Bože Čović.

FILOZOFSKA PITANJA: Književnik Boris Beck, govoreći o knjizi, ustvrdio je da je to prva filozofska knjiga Tomislava Žigmanova u kojoj

liberalizam, politika slabih i nesigurnih, onih bez moći, koje vodi samo oprez, a za osjetljivu ravnotežu između multikulturalizma i identiteta Žigmanov predlaže stjecanje znanja o drugima i upoznavanje i prihvaćanje krivnje i u politici i u religiji. Nasuprot tomu on opet nalazi samo nerazumijevanje, nepravdu, neistinu i želju da mjera stvari u vlastitoj avliji bude uvijek mjera same stvari«, rekao je Boris Beck.

ČETIRI CJELINE: Filozof Marijan Krivak je naveo kako se knjiga Tomislava Žigmanova »Minimum in maximus – Zapisi s ruba o nerub-

Poziv na stjecanje sluha za rub

Na kraju predavljanja govorio je autor knjige Tomislav Žigmanov, koji je do sada objavio dvadesetak filozofskih radova u hrvatskim, bosansko-hercegovačkim i srpskim časopisima. Prvo se zahvalio nakladniku AGM-u, Hrvatskoj matici iseljenika i svima koji su na bilo koji način pomogli da knjiga izađe i bude predstavljena čitateljstvu, a zatim ustvrdio da je njegova knjiga poziv na samožrtvovanje i stjecanje sluha za rub i ono samozatajno, poziv da se bude inkluzivan, da se prekorače granice i vrati davno izgubljenom smislu.

»Goyini duhovi« (2006.); redatelj Miloš Forman

Što je redatelj htio reći?

Tko se sjeća »Amadeusa« i »Leta iznad kukavičjeg gnijezda«, kad pogleda ovaj film, shvatit će da je Forman nisko pao

Piše: Miroslav Šokčić

»Goyini duhovi« (u originalu: *Goya's ghosts*) najnoviji je film čuvenog Miloša Formana. Tko se sjeća »Amadeusa« i »Leta iznad kukavičjeg gnijezda«, kad pogleda ovaj film, shvatit će da je Forman nisko pao. Tko se ne sjeća, shvatit će samo da je pogledao jedan loš film.

Radnja ove kostimirane drame dešava se u Španjolskoj krajem XVIII. stoljeća, u vrijeme kada je radio slikar *Francisco Goya*, a Španjolci bili zastrašeni Revolucijom i Napoleonom izvana, te Inkvizicijom iznutra. Tako je to barem prikazano u filmu. Osim Goye, glavni likovi su svećenik *Lorenzo* i mlada *Ines*, kći bogatog trgovca i Goyin model. Oni su svi na neki način likovi u razvoju, jer je redatelj vjerojatno želio da glavni lik bude zapravo društvo, u kojem vlada opća dvoličnost i koristoljublje. Naime, Forman pokazuje kralja koji želi da se plje-

šće njegovom lošem sviranju violine, kraljicu koja želi da je slikaju ljepšom nego što jest, brutalnu i licemjernu Inkviziciju, umjetnika koji će slikati za svakog naručitelja, bestidne madridske prostitutke, častohlepne Napoleonove maršale... Sve navedeno ne zvuči kao loša tema za film koji se bavi socijalnom kritikom, ali u »Goyinim duhovima«, apsolutno je upropaštena svim ostalim.

NEZAVIDNA GLUMA: Prije svega, gluma nije baš na zavidnoj razini. *Natali Portman* (*Ines*) ni inače nije biser holivudskog glumišta, ali ovdje se čini kao da ne zna zašto plače, dok kasnije izgubi razum i groteskno krivi usta. Jednostavno, nije uvjerljivo. *Stellan Skarsgård* (*Goya*) se najmanje ističe, pa je najmanji problem. *Javier Bardem* (*Lorenzo*) je nepodnošljiv u prvoj polovici filma. Poslije ga je malo lakše gledati, jer, kako rekosmo, i on je lik u razvoju. Njemu se događa incident, koji ga

mijenja kao lik. Problem je što je taj incident apsolutno nemoguć. Trebamo povjerovati da bi bogata

španjolska obitelj (i to vjerojatno iznimno bogata jer nema plemstvo a ima prijam kod kralja) mučila u svojoj trpezariji crkvenog visokodostojnika (koji je, s jedne strane, glavni savjetodavac kardinala, a s druge, nema novca da mu Goya na portretu naslika i šake) da mu ilustrira kako priznanje dano pod mučenjem ništa ne vrijedi. Koješta. Međutim, nisu samo glumci krivi. Dijalozi su izvještačeni i prepuni općih mjesta. Što je najgore, udvorički su prema gledatelju. Sve mu pripočavaju polako i od riječi do riječi.

NEARTIKULIRAN REDATELJ: Neujednačen i neumjestan humor, jeftina patetika, nevješto oslikavanje širih povijesnih tijekova, niz redateljskih gluposti. Evo još jedne. *Ines* rađa kćer, koju srećemo u njezinoj petnaestoj godini kao bludnicu *Alisiju*. *Alisiju* isto igra *Natali Portman*. Očigledno je kako ta osoba nema manje od 22, 23 godine. Forman želi da mislimo kako ima 15. Uopće, potpuno je neartikuliran.

Mnogi veliki redatelji su posljednjih godina snimili koješta-rije, koje samo maloj djeci mogu prodati. *Teri Guilian* je napravio »Braću Grimm« (istini za volju, izgleda kako je taj film masakriran u postprodukciji); *Roman Polansky* je snimio »*Olivera Twista*«, još jednu priču o dobru i zlu. Da ne detaljiziramo o *Vimu Vendersu*. Šalu na stranu, jednostavno je zaprepasujuće vidjeti kako se i Forman »prodao«. I veli-

ki *Francisco Goya* se besramno prodavao, ali je bar sve vrijeme zadržavao razinu vrhunskog stvaratelja. ■

Proštenje u crkvi Presvetog Trojstva u Somboru

Proslavljen blagdan svetog Franje

Crkva u Somboru slavi dva proštenja. Jedno je blagdan svetoga Franje, jer su franjevci prvi poslije Turaka na ovom prostoru osnovali samostan, gdje su brinuli o zajednici i slavili Boga. Stoga se, pokraj župnog proštenja na blagdan Presvetog Trojstva, slavi i blagdan svetog Franje. U nedjelju, 7. listopada, u ovoj župnoj zajednici slavljena je misa posvećena ovom svecu koji se štjuje diljem svijeta. Svetu misu je

predvodio fra Ivan Holetić iz zajednice sv. Franje u Subotici, a suslavili su vlč. Mirko Štefković i župnik domaćin preč. Josip Pekanović. U svojoj propovijedi fra Ivan Holetić je govorio o duhovnom životu svetog Franje, koji je imao poslanje i nadahnuće od Boga da popravi Crkvu. To je bila i glavna misao vodilja propovijedi, koja može biti misao vodilja svakog kršćanina danas. »Sveti Franjo je shvatio svoj životni poziv i popravljao sebe da bi mogao popravljati druge. On je ljubio Krista i Crkvu i za nju

živio ne zatvarajući oči pred tamnim i negativnim pojavama koje su je u ono vrijeme pratile. Božji čovjek Franjo nije napadao Crkvu i nije bacao kamenje na nju, već je otklonio neugodne stvari s njenog lica« rekao je fra Ivan. On je u nastavku propovijedi pozvao vjernike koji su nositelji radosne vijesti da žive s Bogom, koji otklanja svakodnevne brige, te da se ne zaborave zahvaljivati za talente, sposobnosti i darove koje su od Boga dobili: »Nemojmo biti kao gubavci koji su se očistili, a nisu se zahvalili Gospodinu, osim jednog jedinog. Budimo velikodušni i širokogrudni i zahvaljimo Gospodinu za darove, koje smo dobili i dobit ćemo još više«. Na kraju svoje propovijedi fra Ivan je rekao kako bi današnja poruka svetog Franje bila: obnoviti se, obratiti se, popraviti se i onda popravljati druge. Prečasni Josip Pekanović se na koncu svete mise zahvalio svećenicima koji su s njim slavili ovu svetu misu, a iskoristio je prigodu i čestitati vlč. Mirku Štefkoviću što se prihvatio dužnosti glavnog i odgovornog urednika »Zvonika«.

Z. Gorjanac

U crkvi svetog Jurja u Golubincima

Misa zahvalnica za blagorodnu godinu

Župna crkva svetog Jurja u Golubincima u nedjelju, 7. listopada, bila je puna vjernika koji su se okupili na misi zahvalnici, da molitvom zahvale Bogu za plodove koje su ubrali u protekloj godini. Crkva je u nedjelju bila prekrasno ukrašena i puna svih vrsta povrća i voća, koje raste na golubinačkim poljima. Misno slavlje predvodio je golubinački župnik vlč. Ivica Damjanović, koji je u svojoj propovijedi istaknuo: »Pokraj vrijednih ruku, koje su potrebne kako bi se posijali, obradili i na koncu ubirali plodovi, potrebno je osim rada naših ruku zahvaliti i Bogu za sunce, kišu, vremenske uvjete – koji su pogodovali da godina bude blagorodna. Da se i mi naučimo darove dijeliti s drugima koji su u potrebi. Danas su ove plodove donijeli naši roditelji, a kad za koju godinu vi mladi budete ubirali plodove vašeg rada sjetite se i zahvaliti Bogu.«

Zemlju, vodu, kruh, vino i plodove s golubinačkih polja na blagoslov su prinosili mladi u narodnim nošnjama iz folklornog odjela HKPD »Tomislav«. Cijelu misu otpjevao je tamburaški odjel »Tomislava« skupa s vokalnom solisticom gospođicom Dubravkom Čačić pod ravnanjem Ilije Žarkovića. Na kraju mise vlč. Ivica Damjanović zahvalio se svima koji su uređivali crkvu, te svima koji su sudjelovali i doprinijeli da ovo bude prava zahvala Bogu. Ove godine, iako vremenski uvjeti nisu u većini krajeva najbolje pogodovali poljoprivrednoj proizvodnji, na golubinačkim poljima ubirani su dosta dobri prinosi te je doista bilo razloga zahvaliti Bogu.

I. R.

Na Verušiću, u nedjelju 7. listopada slavila se

Misa kod križa

Crkva kao zajednica

Ugodna - lagodna noć

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Kada razmišljamo
o suvremenom
društvu, onda u
stvari vidimo da
je svijet upravo
gladan tog »otaj-
stva djelotvorne
bratske ljubavi«. Što nam je čini-
ti? Okrenuti se
izazovu i znaku
vremena. Ionako
ne možemo biti
autentični kršća-
ni bez te vlastito-
sti angažiranog
kršćanstva,
dakle, pokušati
tražiti putove i
naći dovoljno
nutarnje snage
svjesno živjeti
takvo kršćanstvo

Jučer smo proslavili 25. obljetnicu posvete naše crkve. U nedjelju slavimo obljetnicu posvete Katedrale. To je događaj koji nameće temu o Crkvi kao zajednici. Tražeći izvore za ovo razmišljanje, ovih dana, ponovno naiđoh na bogato štivo u knjizi »Pastoral župske zajednice«. Dijelim ga s vama.

Sudjelovanje u odgovornosti životne zajednice nalazi posebno značajnu inspiraciju u izvornome kršćanstvu. Evanđelje mu je najbogatije izvorište. Može se kazati kako je sama prvobitna Crkva u svome socijalnom djelovanju, kako je opisana primjerice u Djelima i Pavlovim poslanicama – to se u ovome današnjem buđenju volonterijata u Crkvi i društvu ne smije zaboraviti – startala upravo kao zajednica volontera. »Besplatno primiste, besplatno dajte!«. Crkva kao zajednica i unutar sebe prvenstveno se izgrađuje po dobrovoljnu i slobodnu angažmanu svojih članova, iako to, dakako, ne priječi da se ispunja i načelo – »radnik zaslužuje svoju plaću«. I svakodnevne životne potrebe se zadovoljavaju po pravednosti, ali s neprestano razvijanim smislom za solidarnost i uzajamnost. Neprestano izgrađivan oblik odgovornog zajedništva i solidarnosti, koje počinje uvijek od slabijih i siromašnijih, bitno je za društveni moralni osjećaj kršćana. Sjetimo se kako su već i u prvoj Crkvi postojale osobe (npr. đakoni i udovice) koje su skrbile za potrebe onih ugroženih.

PROMOCIJA VOLONTERSTVA: Imajući, dakle, uvijek na prvome mjestu izvornu evandeosku inspiraciju, crkvena zajednica u svim svojim strukturalno-društvenim oblicima ne može zanemariti promociju volonterstva u svim oblicima, uvjetovanima i prilagođenima konkretnim društvenim odnosima u pojedinoj kulturi, civilizaciji ili u konkretnom društvenom okružju. Crkveni pastoral na

svim razinama, ako želi biti svjedočki uspješan u suvremenim društvenim okolnostima, ne može mimoći zadaću stvaranja duhovne atmosfere, motivacije i otvaranja strukturalnoga prostora za razgranato volonterstvo. Ono se treba razvijati u dva djelatna smjera – »ad intra i ad extra« (prema unutra i prema vani).

Budući da je crkveno zajedništvo otajstvene naravi i nadilazi konkretne, promjenjive strukture toga zajedništva tijekom povijesti, pretpostavljaju se vjera i sudjelovanje u Kristovu djelu što ga Duh Sveti izvodi po Crkvi u svijetu. Stoga je i u razmišljanju o volonterstvu potrebno voditi računa o pravilnom shvaćanju Crkve kao otajstva. U tome smislu je unutar crkvene zajednice, u življenoj duhovnosti važno razvijati aktivan osjećaj crkvenosti – biti aktivan član zajednice. Pod time se misli ne samo sudjelovanje u misi i sakramentima, u raznim pobožnostima, nego i zainteresiranost za konkretne potrebe cjelovito shvaćenoga pastoralna kao organski strukturirane djelatnosti cijele crkvene zajednice (dakle, i laika) – i na crti evangelizacije/katehizacije i na crti liturgije i, osobito, na crti dijakonije (služenja), odnosno martirije (svjedočenja). Crkvena zajednica unutar sebe, između svoga članstva treba razvijati socijalni senzibilitet i solidarno postupanje, osobito prema potrebnima. Sadašnji Caritas je samo jedna od institucionalnih formi preko koje se vjernik uključuje u služenje svojoj braći.

PRAKTIČNI IZRAZ: Razvijeno volonterstvo u kršćanskoj zajednici prelazi i u sudjelovanje prema van (»ad extra«), u dinamiku civilnoga društva. Ono postaje praktični izraz djelotvorne ljubavi i znak potvrde kršćanskoga identiteta u društvenoj sredini. U dinamici civilnoga društva kršćanski vjernici postaju inicijativni sa svo-

jom evandeoskom inspiracijom što je neprestano u sebi raspiruju, sudjelujući u otajstvenome crkvenom zajedništvu (liturgija i sakramenti). Sudjelujući pak u raznim dobrotvornim projektima i akcijama, spontanima i organiziranim u dinamici civilnoga društva, kršćani kao građani unose i u svjetovnu sferu evandeoske vrijednosti. Isto se tako i preko vjerničkih udruga, inspiriranih vjerom i utemeljenih u krilu Crkve, ulazi u društvenu dinamiku, gdje je danas volonterstvo upravo jedan od najvažnijih i nezaobilaznih čimbenika. Ne treba ni spominjati kako je to važno za cjelokupnu misiju Crkve u suvremenome svijetu.

Međutim, kada se malo više uživimo u našu sredinu, ponizno priznajemo kako smo na tom području siromašni. Imamo dobrih i dobronamjernih ljudi. Međutim, svijest o angažiranosti, a pogotovo o suodgovornosti u suradnji jedva da postoji. Tako smo kao Crkva, zapravo prisutni samo hramski-liturgijski, a manje kao znak Kristove prisutnosti u otajstvu djelotvorne bratske ljubavi. Kada razmišljamo o suvremenom društvu, onda u stvari vidimo da je svijet upravo gladan tog »otajstva djelotvorne bratske ljubavi«. Što nam je činiti? Okrenuti se izazovu i znaku vremena. Ionako ne možemo biti autentični kršćani bez te vlastitosti angažiranog kršćanstva, dakle, pokušati tražiti putove i naći dovoljno nutarnje snage svjesno živjeti takvo kršćanstvo. Dobro je Bl. Majka Terezija podsjetila u svojim ispiti- ma savjesti: što sam danas konkretno učinila za bližnjega? Sjećam se jedne televizijske emisije na francuskoj televiziji kada je u večernjim satima jedna meditacija završavala ovako: ako ste danas učinili nešto dobro za svoga bližnjega – želim vam ugodnu i lagodnu noć; ako ste propustili, želim vam nemirnu i tegobnu noć! Dakle, želim vam ugodnu i lagodnu noć! ■

Ivan Piuković, izrađivač zvečki (čegrtaljki)

Zvonke čizme

U Ulici Blaška Rajića, nadomak centru grada, živi interesantan mlad čovjek, koji se u slobodno vrijeme bavi neobičnim zanatom – izradom zvečki

mnaest godina trebalo je napraviti desetak pari zvečki za jednu udrugu u Njemačkoj. Tada ih još nisam znao izrađivati, a nisam se ni izbliza zanimao za zvečke. Otišao sam u »Bunjevačko kolo«, uzeo uzorak jednog para i počeo ih izrađivati s još dvojicom prijatelja. Najprije smo morali napraviti alat za pravljenje prvog dijela zvečke i tek onda ostalo. Poslije sam nastavio raditi sam i sada sam se već usavršio.

Od čega se sastoje zvečke?

Zvečke se sastoje iz tri glavna dijela. To su mesingani tanjurići, željezna ploča, koja je kostur i građa zvečki, a treći dio je remen. Da bi zvečke bile dobre, potrebno je izabrati dobar materijal. Najvažniji je mesingani lim, jer o njemu sve ovisi. Bitno je da lim bude što tanji,

kako bi davao što sitniji i viši zvuk. No, zvuk ovisi i o veličini tanjurića. Kada je tanjurić veći i dublji, zvuk je jači i bolji, a kada je tanjurić manji i plići, s tim je zvuk drugačiji. Koža je također važna za zvečke. Kada je koža dobra i jaka, igrač će moći dobro pričvrstiti zvečku za čizmu, pa će sa sigurnošću moći odigrati svaku igru. Slaba koža pada s čizmama, te je to za igrača velika nevolja. Postoje i drugi dijelovi zvečke: željezna ploča, čelični podlošci (opružne) ili čelične pločice.

U svojoj radionici, s mislima o svojoj obitelji, Ivan nijeme čizme pretvara u zvonke. Dostojanstvo i predanost izlazi iz zvuka zvečki na čizmama onoga koji ih nosi.

Marijana Tucakov

Ivan Piuković iz Subotice odrastao je u obitelji u kojoj se puno ljubavi i pažnje poklanja očuvanju lijepih običaja Hrvata Bunjevaca. Svoje znanje i ljubav prema starinama, roditelji su prenijeli na njega. Još kao dijete puno je slušao o običajima, narodnoj nošnji, te o nekadašnjem životu. Sve se to duboko usjeklo u njegovo srce. Tako je svakoga dana sve više i više bivao dijelom toga. Obitelj mu je na prvome mjestu. Supruga Blaženka ga podržava, a njihova djeca, Marin i Krunoslav, uživaju pomažući ocu.

Što su zvečke i čemu one služe?

Zvečku smatramo glazbenim instrumentom. One služe za obilježavanje i naglašavanje ritma. One daju ritam, te pratnju kontri i basu. Postoje pretpostavke da zvečke potječu od mamuza koje su nosili jahači. Ako je »igrač« dobar i ima dobre zvečke, on daje tempo igračima. Postoje niklane zvečke. To nije bez razloga. Za to postoje dva tumačenja. Jedno kaže da se bunjevačka muška nošnja ukrašavala srebrom, pa su zato i zvečke niklale, jer ono što je niklano izgleda poput srebra. Drugo tumačenje kaže da niklano poboljšava boju zvuka, ali ne i jačinu, što je veoma važno za dobre zvečke. Prije, kada se samo igralo uz gajde, igraču je bilo lako nadjačati zvuk gajdi. Danas je to malo teže, jer igrača prati mali orkestar i opasnost je da se zvečke i ne čuju. Međutim, dobar igrač koji ima dobre zvečke, izvrsno se čuje i uz orkestar.

Kada ste naučili praviti zvečke?

Ni sam ne znam točno. Prije šesnaest ili seda-

Ivan Piuković u svojoj radionici

Kako se hranimo

Navike u prehrani

Brojni poremećaji zdravlja (među kojima su bolesti srca, krvnih žila, maligne bolesti, šećerna bolest i osteoporoza) povezani su s prehranom stanovništva. Navike u ishrani utječu na različite aspekte zdravlja – na subjektivnu ocjenu zdravlja, na funkcioniranje pojedinih organa i organskih sustava u ljudskom organizmu, na druge životne navike, kao i na broj posjeta liječniku.

Redovitost obroka, posebice doručka, prepoznata je kao važan čimbenik prehrane osobito ako se ima u vidu da doručak predstavlja najvažniji izvor energije za dnevne aktivnosti. Neredovito uzimanje obroka je često povezano s korištenjem brze hrane i grickalica koje obiluju zasićenim mastima i koncentriranim šećerom. Posljednje istraživanje u Republici Srbiji (»Zdravstveno stanje, zdravstvene potrebe i korištenje zdravstvene zaštite stanovništva u Republici Srbiji« iz 2006. godine) pokazalo je kako dvije trećine odraslih redovito doručkuje i taj je postotak veći u odnosu na 2000. godinu. U Vojvodini je značajno manje

onih koji redovito doručkuju u usporedbi s republičkim prosjekom. Žene značajno češće izostavljaju doručak, osobe mlađe i srednje životne dobi (35 do 44), kao i oni iz grada. Tri obroka redovito ima tek polovica odraslog stanovništva, dok zastupljenost sva tri obroka u značajno manjem postotku imaju osobe srednje dobi, tj. najproduktivniji dio stanovništva.

Mnogo je dokaza o značaju određenih namirnica u prehrani (kao što su voće, povrće, crni

kruh, riba) za smanjenje rizika od oboljevanja. U Srbiji tek nešto više od polovice odraslih (54,8 posto) svakodnevno jede povrće i to je razmjerno više nego u 2000. godini. Svježe voće svakodnevno ne jede niti svaki drugi odrasli stanovnik Srbije (44 posto), no ipak treba naglasiti kako je i to značajan porast u odnosu na 2000. godinu (34 posto). U Vojvodini je značajno manje onih koji svakodnevno jedu svježe

Bijeli se kruh nešto manje jede u Vojvodini u odnosu na republički prosjek, dok ga češće jedu osobe mlađe i srednje životne dobi. Tek 15 posto odraslih u Srbiji jede crni, raženi i slične vrste kruha. Ove vrste kruha češće se jedu u Vojvodini, a rjeđe ga jedu osobe mlađe i srednje životne dobi.

Jedna trećina stanovnika (33,8 posto) za pripremanje hrane koristi životinjske masti, što je značajan pad u odnosu na 2000. godinu (41 posto). U Vojvodini ove masti koristi 43,6 posto obitelji, što je značajno više od republičkog prosjeka. Masti životinjskog podrijetla rjeđe koriste osobe mlađe i srednje životne dobi.

Svaka peta osoba u Srbiji ne razmišlja o zdravlju pri izboru načina prehrane. Danak ovakvom načinu prehrane je visoka zastupljenost pretilosti (BMI, 30 kg/m²) u Srbiji gdje je svaka peta odrasla osoba pretiła (18,3 posto), podjednako muškarci i žene. U Vojvodini je broj pretilih veći od republičkog prosjeka (20,5 posto). Broj pretilih osoba se povećava sa starošću i značajnije povećanje pretilosti zapaža se od navršene 45. godine života. U populaciji odraslog stanovništva Srbije svaka treća osoba (36,2 posto) je u kategoriji predpretilih (BMI od 25 do 30 kg/m²). Predpretilost je prisutnija kod muškaraca, i kod populacije starije od 45 godina.

Sokrat je davno prepoznao važnost i povezanost oblika ponašanja i zdravlja rekavši: »Neka svatko promatra i bilježi koja mu hrana, piće i vježbe odgovaraju, te kako ih i koliko mora koristiti da bi očuvao savršeno zdravlje«.

mr. sc. med. Nada Kosić Bibić

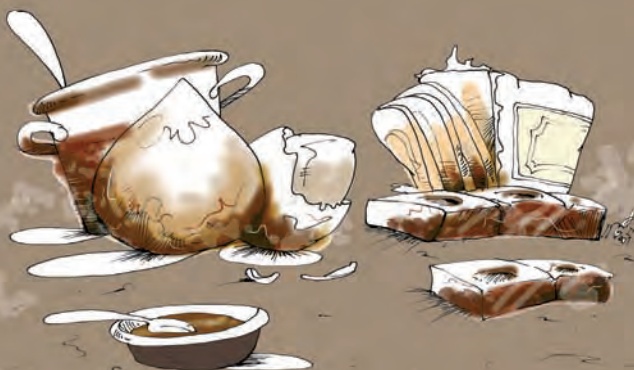
voće i povrće u usporedbi s republičkim prosjekom. Žene značajno više jedu voće i povrće, kao i osobe srednje životne dobi u odnosu na one zrele životne dobi. Riba je rijetko zastupljena na trpezi u Srbiji gdje 48,7 posto odraslog stanovništva ribu jede manje od jednom tjedno. Nešto se češće ribu jede u Vojvodini i u uzrastu mlađe i srednje životne dobi. Svaka druga odrasla osoba u Srbiji najčešće jede bijeli kruh i to je u blagom porastu u odnosu na 2000. godinu.

GASTRONOMSKI KUTAK

Kupus na divlji način

Sastojci:

- 1 glavica kupusa
- 3 glavice luka
- 3 crvene paprike
- 2 mrkve
- ulje
- vegeta
- mljevena paprika
- senf

Priprema:

Isjeći luk, papriku i mrkvu na sitne komade, dodati ulje uz dvije kave- ne žlice vegete i jednu supenu žlicu slatke mljevene paprike. Smjesu miješati na laganoj vatri oko 5 minuta, da bi dobila drugu boju. Potom dodati tri čaše tople vode, poklopiti i nakon 10 minuta miješati i dodati još malo vode, a potom kuhati na laganoj vatri 45 minuta. Nakon sat vremena u kuhanu smjesu dodati jednu supenu žlicu senfa.

Prilog: Viršle

U posjetu učenicima kombiniranog odjela na hrv

Proteklog tjedna posjetili smo učenike nižih odjela, koji pohađaju sate na hrvatskom jeziku u Osnovnoj školi »Vladimir Nazor« u Đurđinu.

»Od ukupno 146 đaka, koliko broji naša mala škola, 25 učenika pohađa sate na hrvatskom nastavnom jeziku, od kojih 15 učenika pohađa u šesti razred, dok su ostali u nižim odjelima«, rekla je ravnateljica OŠ »Vladimir Nazor« *Ljiljana Dulić*. Kombinirani odjel nižih razreda broji devet učenika, od kojih pet učenika pohađa prvi, jedan učenik drugi te tri učenika treći razred. Njihova učiteljica *Verica Farkaš* kaže kako se trenutačno posvećuje prvom razredu, dok drugi i treći moraju više raditi samostalno. »Naravno, i njima moram posvetiti vrijeme, međutim, s obzirom da je odjel kombiniran, starija djeca su navikla da neke stvari moraju uraditi sama. Na početku sata objasnim učenicima što treba učiti, potom uradimo nešto skupa i oni onda dobiju zadatke, koje rješavaju sami, dok ja radim s prvašima ili drugim, odnosno trećim razredom«, objašnjava *Verica Farkaš*.

Sate vjeronauka, koje im predaje *Verica Dulić*, pohađaju svi učenici kombiniranog odjela. Od obaveznih izbornih predmeta prvi odjel pohađa sate »lijepog pisanja«, koje im predaje učiteljica *Verica Farkaš*, dok drugi i treći slušaju sate *Svetlane Banović* »od igračke do računal«. Od skorijih posjeta ističu posjet III. dječjoj smotri pjevača i zborova te posjet ZOO-vrtu na Paliću.

Mladen Bako

David Crvenković

Ana Dulić

hrvatskom jeziku u OŠ »Vladimir Nazor« u Đurđinu

Draga djeco...

...očekujte nas! Uskoro ćemo stići i do vašeg odjela vidjeti kako ste te kako vam prolaze školski dani. Poziv na suradnju i dalje stoji. Dakle, crtajte, pišite, javite napravite li što zanimljivo i podijelite vaše radova s nama, a mi ćemo ih objaviti. Uredite vaše stranice!

Julijana K.

Martina Horvacki

Damir Ivković Ivandekić

Pavle Horvacki

Marijana Dulić

Ivan Grgić

Mario Horvacki

Lova

Piše: Dražen Prčić

»Money makes world go around« (Novac čini da se svijet okreće) pjevala je Lisa Mineli u kultnom filmu »New York, New York« pojašnjavajući fenomen najjače pokretačke snage naše civilizacije. I zbilja je tako. Novac ne samo da ga okreće, nego i vlada našim svijetom.

U jednom velikom tržnom centru u New Yorku nekoliko umjetnika uspjelo je doslovno živjeti četiri godine, sve dok ih djelatnici osiguranja nisu konačno ulovili. Prema sopstvenom priznanju sve protekle godine besplatnog življenja u jednoj adaptiranoj prostoriji, u kojoj su boravili i stvarali svoja djela, proveli su nastojeći istražiti fenomen velikih trgovačkih centara i dati odgovor na pitanje – je li čovjeku potrebno išta izvan, upravo, trgovačkog centra? Kada su otkriveni, odmah su i izbačeni, a nije poznato jesu li uspjeli pronaći konačni odgovor za svoje istraživanje. Jedno je sigurno, četiri godine nisu plaćali stanarinu. A to u SAD i nije baš mala lova...

Ostat ćemo još malo u Sjedinjenim Američkim Državama i pozabaviti se najnovijim istraživanjem koje kazuje kako prosječna stanovnica SAD doma ima u prosjeku 19 pari cipela, dok čak 15 posto Amerikanki ima i tridesetak obuvnih predmeta na višu ili nižu potpeticu. Najfrapantniji podaci iz ovoga istraživanja iznose pojedine primjere ženskih osoba koje imaju između 300 i 400 pari, a ne pripadaju nekim kraljevskim ili carskim obiteljima. Jednostavno vole imati brdo cipela doma. No, zajedničko svim vlasnicama brojnih štikli je osobina skrivanja stvarnog broja pred muževima. Osobito kad ih svježe kupljene prokrijumčare doma. Siroti muževi, cijeli život niti ne sanjaju kako su se oženili stonogama...

U Finskoj je nedavno jedan poslovni čovjek platio

nevjerojatnu kaznu za prebrzu vožnju u iznosu od čak 20.500 eura! Dobro ste pročitali – dva deset tisuća i pet stotina eura za prekoračenje brzine od 37 km na sat, jer je vozio 67 km/h u dijelu grada, gdje je dozvoljeno samo 30 km/h. Naime, u ovoj skandinavske zemlji se globe obračunavaju proporcionalno primanjima osoba koje su ih zaslužile i čovjek je oglobljen s 50 dnevnih globa od po 410 eura. Mnogi naši vozači u Finskoj bi mogli juriti kol'ko ih volja, jer prema našim primanjima tamo bi im kazne ne bi mogli niti naplatiti...

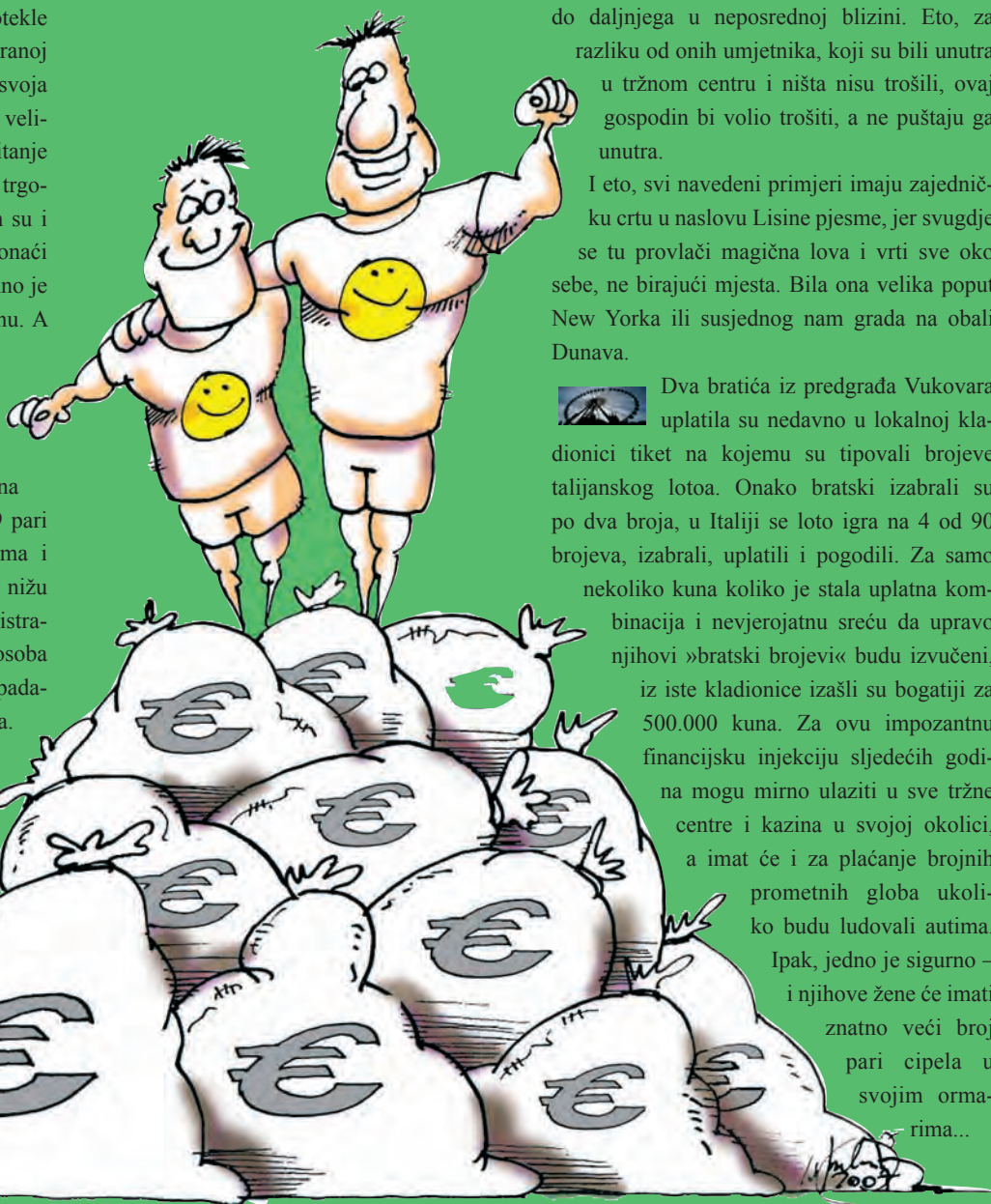

Opet, u Rumunjskoj je jednom gospodinu i dokazanom ljubitelju kockanja zabranjen ulazak u mjesni kazino, tko zna iz kojih razloga, ali on se nikako ne želi pomiriti s ovakvom odlukom uprave njegovog omiljenog mjesta za izlazak i trošenje novca. U znak protesta odlučio je štrajkati ispred ulaza u kazino sve dok se ne ispuni njegov zahtjev za ponovnim odobravanjem ulazanja. Po osobnom priznanju do sada je potrošio oko 10.000 eura u spomenutom kazinu i želio bi još, a ukoliko bude trebao odlučio je i podići šator i živjeti do daljnjega u neposrednoj blizini. Eto, za razliku od onih umjetnika, koji su bili unutra u tržnom centru i ništa nisu trošili, ovaj gospodin bi volio trošiti, a ne puštaju ga unutra.

I eto, svi navedeni primjeri imaju zajedničku crtu u naslovu Lisine pjesme, jer svugdje se tu provlači magična lova i vrti sve oko sebe, ne birajući mjesta. Bila ona velika poput New Yorka ili susjednog nam grada na obali Dunava.

Dva bratića iz predgrađa Vukovara uplatila su nedavno u lokalnoj kladionici tiket na kojemu su tipovali brojeve talijanskog lotoa. Onako bratski izabrali su po dva broja, u Italiji se loto igra na 4 od 90 brojeva, izabrali, uplatili i pogodili. Za samo nekoliko kuna koliko je stala uplatna kombinacija i nevjerojatnu sreću da upravo njihovi »bratski brojevi« budu izvučeni, iz iste kladionice izašli su bogatiji za 500.000 kuna. Za ovu impozantnu financijsku injekciju sljedećih godina mogu mirno ulaziti u sve tržne centre i kazina u svojoj okolini, a imat će i za plaćanje brojnih prometnih globa ukoliko budu ludovali autima. Ipak, jedno je sigurno – i njihove žene će imati znatno veći broj pari cipela u svojim ormarima...

Damir Gabrić, stručnjak za kozmetiku

Posao bez predrasuda

Nikada nisam pravio podjelu na ženske i muške poslove

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Damir Gabrić

Iako će mnogi pomisliti kako je kozmetika isključivo ženski privilegij, u slučaju Subotičanina *Damira Gabrića* ovo pravilo dobiva svoju reprezentativnu iznimku. Jer, Damir se već više od deset godina bavi kozmetičkim proizvodima iz područja manikiranja i pedikiranja, i snabdijevanjem brojnih kozmetičkih salona u gradu i okolici. O pomalo neobičnom poslu za jednog muškarca, unatoč uvriježenim predrasudama, bit će riječi u sljedećem razgovoru.

► **Kako ste se uopće počeli baviti poslom koji bi, prije svega po nekoj »podjeli«, trebao biti isključivo ženski?**

Kozmetičkim proizvodima počeo sam se baviti prije desetak godina kada sam ih donosio iz susjedne Mađarske i postupno počeo stvarati stalnu klijentelu. Uz pojedinačnu prodaju, ubrzo sam počeo snabdijevati i specijalizirane kozmetičke salone. Glede same podjele na striktno muške i ženske poslove, kakav bi recimo bio ovaj s kozmetičkim proizvodima, na to nisam nikada obraćao pozornost. Baš kao niti na kućanske poslove i njihovu podjelu.

► **Kakvim se kozmetičkim proizvodima bavi Vaša tvrtka »Nail line«?**

Kako već sam naziv tvrtke govori, bavimo se pretežito distribuiranjem proizvoda za njegu ruku i noktiju, tj. manikiranje, što podrazumijeva brojne lakove za nokte, kreme i jednom riječju sve što je potrebno za kvalitetnu njegu. Također u ponudi imamo i specijalne aparate za obradu noktiju prilikom njihove nadogradnje, što predstavlja svojevrsnu novinu na našem tržištu.

► **Nedavno ste imali i prezentaciju na sajmu kozmetike u Beogradu.**

Tijekom protekloga sajma u Beogradu, na kojemu je bilo više od 170 izlagača, naš je štand bio iznimno posjećen i vladala je velika potražnja za proizvodima koje smo prezentirali. Naime, u našem prodajnom asortimanu nalaze se primjerice lakovi glasovite američke kuće OPI, kao i američke tvrtke ESSIE, čiji smo generalni zastupnik za teritorij Srbije. Zanimljivo je spomenuti da smo na našem štandu radili pet djevojaka i ja, ali je primijećeno kako su posjetitelji i posjetiteljice više preferirali mene u ulozi promotora.

► **Kako ste savladali pretežno ženske kozmetičke tajne?**

Za proteklih desetak godina otkada sam ušao u ovaj posao, prethodno bez ikakve prakse i školovanja, uspio sam svladati sve tehnike nadogradnje noktiju i depiliranja, postajući i svojevrsan stručnjak u tim područjima. No, volio bih istaknuti kako sam ipak vođenje cijelog posla prepustio svojoj supruzi *Sanji*, koja je i direktorica naše tvrtke, i od tada postižemo još bolje rezultate. Ipak je to ženska stvar.

► **Sami volite istaknuti kako Vam nisu strani kućanski poslovi dok je Vaša supruga poslovno odsutna?**

Nemam predrasuda spram podjele poslova na muške i ženske, kako u životu, tako i doma, i vrlo rado obavljam sve moguće kućanske poslove, uključujući odlazak na tržnicu, kuhanje ili spremanje. Sve to radim s velikim zadovoljstvom, jer ne priznajem klasičnu podjelu ni u kom obliku.

► **Na koncu, vratimo se još malo u svijet kozmetike. Kako Vi gledate na budućnost Vašeg biznisa i vječitu žensku potrebu za estetikom osobne vanjštine?**

Kozmetika će uvijek imati velikoga prostora na tržištu jer žene nikada neće prestati trošiti na izgled i ljepotu, i nikada neće žaliti potrošiti na poboljšanje osobne atraktivnosti. Zbog toga posao s kozmetikom uvijek ima budućnost, osobito s kvalitetnim proizvodima današnjice koji u mnogome ženama pomažu u uljepšavanju i isticanju njihove ženstvenosti.

Festival hrvatske kuhinje u New Yorku

Angelina Jolie kušala hrvatske specijalitete

Piše: Dražen Prčić

Glasovite američka glumica i ambasadorica dobre volje UNICEF-a, *Angelina Jolie* posjetila je u utorak 9. studenoga festival hrvatske kuhinje koji se u organizaciji Ministarstva spoljnih poslova RH i suorganizaciji HTZ, MMTPR i HGK, održava u sjedištu UN u New Yorku. Ponajbolji tim hrvatskih kuhara predvodi Ivica Štrumlić iz zagrebačkoga hotela Palace, a cijelom kulinarskom manifestacijom koordinira Rene Bakalović. Tijekom posjeta Croatian Food festivalu, hollywoodska zvijezda je kušala plodove dalmatinske kuhinje, potom obišla i prigodnu postavku izložbe hrvatskih kvalitetnih proizvoda »Be CROative«, te na koncu ponijela maramu s motivima glagoljice i bajadere. Pohvalu za organiziranje ovakve promotivne postavke iznjela je i direktorica restorana za izaslanike pri UN, Sue Irukulla, konstatirajući kako su hrvatski kuhari odlični.

Modro čudo u Amsterdamu

Kad ide...

Pobjedom protiv favoriziranog Ajaxa, Dinamo se plasirao u Ligu Uefe

Piše: Dražen Prčić

Samo prije mjesec dana na istoj ovoj stranici objavljen je tekst pod naslovom »Kad ne ide«, posvećen Dinamovom tradicionalnom posrtanju u velikim europskim susretima. »Modri« su tada bili na »tapi« poslije ispadaanja iz kvalifikacija za Champions league (Werder). Potom je ponovno uslijedilo »pranje« zbog poraza od Ajaxa u Zagrebu (0:1), u prvom susretu kvalifikacija za Ligu Uefe i Zagrepčani su bili gotovo već otpisani iz još jedne euro sezone. A onda je došla amsterdamska večer 4. listopada i sve je krenulo...

AJAX – DINAMO (0:1), 2:3

Sport je često svojevrsno zrcalo života i brojna pravila potonjeg

se jednostavno ponavljaju u nadmetanjima sportaša. I baš kako to u životu često biva, a kako je to glasoviti umjetnik *Andy Warhol* uvijekvječio, svatko ponekad stigne do svojih »pet minuta slave«. U četvrtak 4. listopada, Dinamo je odigrao svojih 120 minuta slave, zaslužio pobjedio, prvo u regularnom dijelu susreta (1:0), potom i na koncu produžetaka (3:2) i plasirao se u Ligu Uefe, natjecanje koje mu osigurava još minimalno

četiri europska susreta (dva doma) i boravak u Europi do prosinca. I ne samo to, s obzirom da iz skupine čak tri prvoplasirane momčadi nastavljaju dalje, Dinamo ima velike šanse poslije duga tri desetljeća, dočekati i europsko proljeće. Glede samoga susreta, koji je, vjerujem, velika većina naših čitatelja koji su ljubitelji nogometa i navijači »modrih« gledala gubeći posljednje ostatke svojih živaca, već je sve rečeno i mnogo puta komentirano. Prvi put poslije mnogo vremena Dinamo je djelovao kao prava europska momčad. Veliki kapital vodećeg pogotka iz opravdano dosuđenog penala (faul nad Mandžukićem) koji je rutinski realizirao kapetan *Modrić* iskusno je sačuvan do konca regularnog dijela susreta, čime je neutralizirana prednost Ajaxa iz prvog susreta u Zagrebu. Potom su uslijedili produžeci i već u početnim minutama prvog (94. i 96.) junak susreta *Mario Mandžukić* zabio je dva lijepa gola i osigurao svojoj momčadi Ligu Uefe. Dva primljena pogotka tijekom ostatka utakmice nisu bila dostatna Nizozemcima, nego su samo ublažila katastrofu na njihovoj Areni. Uz već spo-

menuti motorni dvojac »modrih«, red je odati počast i njemačkom vrataru *Kochu*, zahvaljujući čijoj je prisebnosti, refleksima i nadasve iskustvu igranja velikih utakmica, Dinamo uspio sačuvati mrežu tijekom prvih 90 minuta. Iako ostali igrači nisu bili toliko eksponirani, i oni su iznijeli veliki teret utakmice života, na čelu sa strategom *Ivankovićem*, te dokazali kako u njima ima snage i za velika djela na terenu.

LIGA UEFE: Ovoga puta, moglo bi se reći, Dinamo je dobro prošao u europskom bubnju izvukavši švicarski Basel (8. studenoga, Zagreb), Brann (29. studenoga, Norveška), HSV (5. prosinca, Zagreb) i Rennes (20. prosinca, Francuska). Realno gledano, nakon iskustava iz ogleđa protiv Werdera i Ajaxa, izabranici Branka Ivankovića imaju »prolaznu skupinu«, osobito imajući u vidu kako susrete s dvije najjače momčadi (Basel i HSV) igra na svom travnjaku, dok gostuje dvama prosječnim momčadima (Rennes i Brann). Za nastavak natjecanje i »prezimanje« u Europi (prvo poslije više od 20 godina), Dinamo bi moglo biti dovoljno i 6 bodova. ■

GROUP A		GROUP B	
AZ Alkmaar (NED)	1	Panathinaikos FC (GRE)	1
FC Zenit (RUS)	2	Lokomotiv Moskva (RUS)	2
Everton FC (ENG)	3	Atlético Madrid (ESP)	3
1. FC Nürnberg (GER)	4	FC København (DEN)	4
Larissa FC (GRE)	5	Aberdeen FC (SCO)	5
GROUP C		GROUP D	
Villarreal CF (ESP)	1	FC Basel 1893 (SUI)	1
AEK Athens FC (GRE)	2	Hamburger SV (GER)	2
ACF Fiorentina (ITA)	3	Stade Rennais FC (FRA)	3
FK Mladá Boleslav (CZE)	4	NK Dinamo Zagreb (CRO)	4
IF Elfsborg (SWE)	5	SK Brann (NOR)	5
GROUP E		GROUP F	
Leverkusen (GER)	1	FC Bayern München (GER)	1
AC Sparta Praha (CZE)	2	Bolton Wanderers (ENG)	2
FC Spartak Moskva (RUS)	3	SC Braga (POR)	3
Toulouse FC (FRA)	4	Crvena Zvezda (SRB)	4
FC Zürich (SUI)	5	Aris Thessaloniki FC (GRE)	5
GROUP G		GROUP H	
RSC Anderlecht (BEL)	1	Girondins de Bordeaux (FRA)	1
Tottenham Hotspur (ENG)	2	FK Austria Wien (AUT)	2
Getafe CF (ESP)	3	Galatasaray SK (TUR)	3
Hapoel Tel-Aviv FC (ISR)	4	Panathinaikos FC (GRE)	4
Aalborg BK (DEN)	5	Helsingborg IF (SWE)	5

HAJDUK – DINAMO 1:2

Prvi ovosezonski derbi HNL-a između Hajduka i Dinama (1:2) u Splitu donio je nastavak uspješne serije »modrih« koji su ovu pobjedu izborili, prvi put, u narančastoj opremi. Derbi je prošao u velikoj dominaciji Zagrepčana u čijoj se igri uopće nije osjetio premor od nezaboravnoga amsterdamskoga duela s Ajaxom.

Davorin Kuntić, košarkaš

Volio bih se profesionalno baviti košarkom

Uz dva treninga dnevno i školske obveze, ne ostaje mi baš puno slobodnog vremena

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Unatoč činjenici da seniorskoj momčadi Košarkaškog kluba Spartak unazad nekoliko godina ne ide baš najbolje i da sve više tone u niži natjecateljski rang, kadetska i juniorska momčad navještaju bolje dane za subotičku klupsku košarku. Jedan od predstavnika novih snaga, koje bi trebale vratiti svoj klub u prvoligaški razred, jamačno je i *Davorin Kuntić* (1992.), talentirani košarkaš OKK »Spartak«.

Prvoligaški debi

S 14 godina Davorin je debitirao za prvu momčad Spartaka u susretu I. B lige protiv Vrbasa i zabilježio sedam koševa.

► Otkud izbor košarke kao sporta u kojemu si još od »malih nogu«?

Moj stariji brat Branimir je također trenirao košarku i to je u najvećoj mjeri utjecalo na moju odluku da izaberem košarku kao sporta kojim se želim ozbiljnije baviti. Prve korake s loptom napravio sam i naučio u klubu Tommy basket pod vodstvom svog prvog trenera *Tomislava Radanova*.

► A kada si prešao u redove Spartaka i za koji momčad nastupaš?

U Spartaku sam već dvije godine i nastupam za kadetsku momčad, ali treniram i s juniorima. U kadetskoj vrsti radimo pod nadzorom *Saše Buljovića*, dok je trener juniorske momčadi *Jovo Sirovina*.

► Na kojoj poziciji u momčadi igraš?

Igram na poziciji jedinice, organizatora igre, i najviše volim razigravati svoje suigrače. No, često se znam odlučiti i na šut i prosječno postizem između 15-20 koševa po susretu.

► Koliko često treniraš i želiš li biti jednoga dana i profesionalni košarkaš?

Treniram, često, i dva puta na dan, ujutro i navečer. Opet sve ovisi o obvezama u školi, jer pohađam prvi razred Ekonomske škole, trgovačkog smjera, ali bih zbilja volio jednoga dana zaigrati i profesionalnu košarku, u vidu životnoga zanimanja. Uz ovu sportsku želju, usporedo bih želio studirati i na Fakultetu za fizičku kulturu.

► Tko su Tvoji igrački uzori?

Dejan Bodiroga, kao jedan od najboljih svjetskih košarkaša svoga vremena, a trenutačno mi se dopada i *Mario Tomas*, igrač mlade generacije koji će tek pokazati svoju igračku vještinu.

► Koji bi susret izdvojio u svojoj dosadašnjoj igračkoj karijeri?

Bez dvojbe to je utakmica protiv Danubius Vojvodine u kojoj smo, na koncu, doživje-

li nesretan poraz, iako smo tijekom cijeloga susreta igrali dobro. Porazom smo izgubili prigodu nastupati na finalnom državnom turniru za kadete.

► Uz dva treninga dnevno, i uz školu, zasigurno Ti ne preostaje puno slobodnog vremena.

Zbilja ga nemam baš previše, jer se sve vrti između škole i košarke, ali između ove dvije kontinuirane dnevne obveze volim malo sjesti za računalo, konektirati se na Internet i posjetiti neke chat portale. Ukoliko postoji mogućnost volim malo izaći s prijateljima subotom navečer.

Kralj servisa

Karlovićevih 1000 asova

Trenutačno drugi hrvatski reket (25. na svijetu) i definitivno najbolji server nakon Gorana Ivaniševića, najviši tenisač na ATP touru Ivo Karlović (208 cm) ostat će upamćen po još jednoj neobičnosti koja se tiče njegove profesionalne karijere. Nakon ATP turnira u Tokiju, na kojemu je zabilježio plasman u polufinale, uspio je probiti magičnu granicu od preko 1000 as servisa u jednoj sezoni (trenutačno ima 1029), što je do sada uspjelo samo trojici tenisača: Ivaniševiću, Samprasu i Roddicku. Glede apsolutnog rekorda, koji će vrlo teško biti oboren (Ivanišević 1477, 1996. godine), Ivo bi se morao iznimno angažirati na preostalim turnirima sezone, ali i on ima jedan aktualni rekord od 55 as servisa u jednom susretu koji je zabilježio tijekom susreta u Wimbledonu, koji je, na koncu i izgubio (Bracciali, 7-6, 6-7, 6-3, 6-7, 10-12).

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	"INITIAL BOILING POINT"	POZNATI SPLITSKI PJEVAČ (EX-DALEKA OBALA)	PROFILAKSA, PREVENTIVA	DUŠEVNA ZAOSTALOST	EVO, ENO	REŽIRAO IMITACIJU ŽIVOTA, DOUGLAS	HODATI, KRETATI SE	OKRUGLO SLOVO	NEDŽAD HAZNADAR	OČNA ŠARENICA	ZASTARJETI (REG.)	GORNJI DIO MUSLIMANSKE ODJEĆE	... ZEDONG
PRAVAC IMPRESIONISTA													
NAŠ PISAC, RENATO (OSMI POVJERENIK)								JELO TURSKI ŠKORPION (AKREP)					
SJEDIŠTE VLADE JUŽNOAFRIČKE REPUBLIKE									JEDNAKO, IDENTIČNO JAMES BOND I TV SVETAC				
PRIREDILA REDAKCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "KVISKOTEKE"	GLUMICA VISKOVIĆ LAŽAN PRIJEPIS (GRČ.)				KALIJ RAZORAN VJETAR		TEKSTO-PISAC JURAS SVIRAČI U OBOU						KČI
PJER U DALMACIJI, PJERINO						MAKEDONSKO KOLO ŽENSKI PJEVAČKI GLAS				"ARKAN-SAS" KNJIŽEVNICA NEGRI			
NAŠA OPERNA PJEVAČICA I TV VODITELJICA													
KNJIŽNI KORPUS ZNANJA (MNOŽ.)													
BRATI								ZEMLJO-RADNIK ST. IME AS-TANE U KAZAHSTANU					
POK. IZRAELSKI POLITIČAR, MOŠE						OSAMLJEN "ON SCREEN DISPLAY"				ITALIJA PORTIR ILI GOLMAN		"KRALJ" U SAHU AUTOR INOVACIJE	
JUDIN SIN (ONANIJA?)					ALAT ZA OTKIVANJE KOSE AUSTRALSKI MEDVJEDIĆ						MAGAREČA ABECEDA PROSTIRKA PRED VRATIMA (MNOŽ.)		
"GRAM"		ESKIMSKA VJETROVKA S KAPULJACOM (ENOREK)	STILSKA FIGURA PETI DIO CJELINE										KIČENI STIL U UMJETNOSTI
STAROGRČKI PUTUJUĆI RECITATOR							VRSTAN GOVORNIK PALCI I SREDNJACI						
ŽENA NIKICE VALENTICA						PLETEN IZRADAK ZAVIČAJ ANAMITA U INDOKINI							
STARA JEDINICA OSVJETLJENJA				ŽIVAGOVA LJUBAV TADA					MJERA ZA PAPIR EMILIJA ODMILA				
NADRAŽUJUĆE SREDSTVO								MUZA LJUBAVNE POEZIJE "REFREN" OJKALICE					
BIVŠA TENISAČICA NOVOTNA					SUBMOLEKULARNA ČESTICA "EAST"					UREDAJ ZA POSPJEŠIVANJE PALJENJA MOTORA			
HAZU ILI AKU										IROSLAV ODMILA			

impresionizam, baretić, hrana, pretorija, isto, iva, k, krste, pjero, oro, ark, sandra bagarić, enciklopedije, ubirali, rataj, dajan, sam, i, k, onan, otkov, ia, g, oksimoron, rapsod, orator, aneta, pletivo, tof, lara, arak, iritans, erato, jana, atom, čok, akademija, iro.

RJEŠENJE KRIŽALJKE:

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 800 dinara

☐ 1 godina = 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

INOZEMSTVO

☐ 1 godina = 70 EUR.

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS3535500000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

**PETAK
12.10.2007.**

06.50 - TV kalendar
09.15 - Ljubav u zaleđu, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Vijesti iz kulture
10.11 - Dans le secret des Pierres, dokumentarna serija
11.00 - Zlurad, crtana serija
11.25 - Glas domovine
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život, telenovela
13.20 - Oprah Show
14.05 - Brisani prostor
14.45 - Fanfan la tulipe, francuski film
16.20 - Znanstvene vijesti
16.30 - Znanstvena petica
17.05 - Hrvatska uživo
18.50 - Zagonetni mit: Bogovi vatre, dokumentarna serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Starsky and Hutch, američki film
22.00 - Poslovni klub
22.35 - Lica nacije
23.30 - Vijesti
23.42 - Poslovne vijesti
23.45 - Vijesti iz kulture
23.55 - Maze, američki film
01.30 - Hitna služba 13., serija
02.15 - McLeodove kćeri, serija
03.00 - Oprah Show
03.45 - Fanfan la tulipe, francuski film
05.20 - Zagonetni mit: Bogovi vatre, dokumentarna serija
05.50 - Glas domovine
06.20 - Znanstvena petica
06.50 - Anin dvostruki život, telenovela

06.30 - Ramazanski bajram, prijenos
08.25 - Žutokljunac
09.10 - I to je to, crtani film
09.20 - Navrh jezika
10.20 - Sjedinjena Hrvatskog sabora, prijenos
13.30 - Nulti sat
14.30 - Nove pustolovine medvjedića Winnieja Pooha, crtana serija
14.55 - Nora fora, igra za djecu
15.25 - Vijesti na Drugom
15.35 - Hitna služba 13., serija
16.20 - Županijske panorama
16.45 - Ponos Ratkajevih, serija
17.30 - My Name is Earl, serija

18.00 - Moja obitelj 5., humoristična serija
18.35 - T-Mobile CD live
19.25 - Prijatelji 1., humoristična serija
19.50 - Crtani film
20.05 - Ponos Ratkajevih, serija
20.50 - Vijesti na Drugom
21.00 - Sportske vijesti
21.10 - Koncert
22.15 - Urednica tabloida, serija
23.05 - Inspektor Lynley 4., serija
00.35 - Pregled programa za subotu

07.00 Medvjedići dobra srca
07.25 Pepa Praščić
07.40 Traktor Tom, crtana serija
08.00 Svi vole Raymonda, serija
09.00 Nova lova, TV igra
11.00 Šaljivi kućni video
11.30 Obiteljske veze, serija
12.00 Cosby show, serija
13.00 Vijesti
13.20 Zauvijek susjedi, serija
14.00 Tko je Cletis Tout, igrani film
15.50 Obiteljske veze, serija
16.20 Svi vole Raymonda, serija
17.20 Vijesti
17.35 Cosby show, serija
18.35 Zauvijek susjedi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Lost, serija
22.00 Underworld, igrani film
00.10 Vijesti
00.30 Lijepe i ambiciozne, serija
01.25 Ponoćni let, igrani film
03.00 Podzemlje, igrani film
04.35 Kraj programa

05.50 Big Brother, show (R)
06.10 Everwood, serija (R)
07.00 Astroboy, crtana serija
07.25 Spiderman, crtana serija
07.50 Montecristo, telenovela
08.40 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
09.10 Puna kuća, humoristična serija (R)
09.35 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.00 Bračne vode, humoristična serija (R)
10.25 Sudnica, show (R)
10.55 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.25 Eksploziv, magazin (R)
11.40 Vijesti

11.45 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.05 Sjever i Jug, serija
13.05 Everwood, dramska serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.50 Cobra 11, kriminalistička serija
15.40 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
16.10 Puna kuća, humoristična serija
16.40 Pod istim krovom, humoristična serija
17.05 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.30 Bračne vode, humoristična serija
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.30 Zabranjena ljubav
20.00 Big Brother, show
22.05 Spremnici za igru, igrani film, komedija
23.45 Vijesti
23.55 Big Brother, show
00.05 Turnir smrti, igrani film
01.50 Kunolovac, kviz
03.50 Vlak pun love, film, akcijska komedija (R)

**SUBOTA
13.10.2007.**

07.40 - TV kalendar
07.50 - Velike filmske zvijezde: Richard Anconina
08.20 - Vijesti
08.30 - Jutarnja filmska premijera: Četiri godišnja doba, film
10.15 - Vijesti
10.21 - Vijesti iz kulture
10.30 - Kućni ljubimci
11.00 - Meta, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život, telenovela
13.15 - Potrošački kod
13.45 - Prizma, multinacionalni magazin
14.35 - Duhovni izazovi - međureligijski magazin
14.55 - Ekspedicija Borneo, dokumentarna serija
15.45 - Reporterji: Plaćenici - Kongo
16.50 - Euromagazin
17.25 - Vijesti
17.40 - Ružna Betty, serija
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - 69, show
21.10 - Studengora, film

23.50 - CSI: Miami 5., serija
00.40 - Vijesti
00.55 - Vijesti iz kulture
01.05 - Ghost Dog: Put samuraja, američko-francusko-njemačko-japanski film
03.00 - Kava i cigarete, američko-japansko-talijanski film
04.30 - CSI: Miami 5., serija
05.10 - Oprah Show
05.55 - Euromagazin
06.25 - Anin dvostruki život, telenovela

07.00 - TV vodič
07.45 - Žutokljunac
08.40 - Miki i prijatelji, crtani film
09.00 - Mala sirena, crtana serija
09.25 - Briljanteen
10.20 - O.C. 4., serija
11.10 - Tree Hill 4., serija
12.00 - Glazbena scena - Portret: Ivan Repušić
12.30 - Glazbena scena - Sfumato: B.Britten
13.30 - Starsky i Hutch, američki film
15.15 - Filmovi Johna Waynea: Svijet cirkusa, film
17.20 - Oprah Show
18.10 - Rukomet, LP: Kadetten Schaffhausen - CO Zagreb, prijenos
19.45 - Emisija
20.05 - Hrvatska - Izrael, prijenos
22.05 - Emisija
22.35 - Sportske vijesti
22.45 - Eight Legged Freaks, američki film
00.20 - 69, show
01.15 - Pregled programa za nedjelju

06.55 Flintove avanture, crtana serija
07.20 Power rangers S.P.D., crtana serija
07.45 Bratz, crtana serija
08.35 Ninja kornjače FFWD
09.00 Nova lova, TV igra
11.00 M.H. Clark. Pravi se da je ne vidiš, igrani film
12.45 Mačka na zadatku, film
14.25 Večernja škola - EU
15.25 Lud, zbunjen, normalan, serija
16.05 Operacija Kajman, serija
17.05 Vijesti
17.15 Kod Ane, kulinarški show

18.00 Nad lipom 35, hum. glazbeni show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Showtime, talent show
21.00 Rollerball, igrani film
22.45 Boks. Holyfield vs. Ibragimov
23.45 Lijepe i ambiciozne, serija
00.40 Gorki mjesec, igrani film
02.55 Atlantis, dokumentarni film
04.00 Kraj programa

05.25 Big Brother, show
06.20 Scooby-Doo, Where Are You!, crtana serija
06.45 Transformers Cybertron, crtana serija
07.05 SpužvaBob Skockani, crtana serija
07.30 Priča o Deidre Hall, igrani film, drama
09.05 Zabranjena ljubav, sapunica (pet epizoda) (R)
11.25 Lijepe žene, dramska serija
12.20 Bijeg, dramska serija
13.20 Vijesti uz ručak
13.25 Buđenja, igrani film, drama
15.30 Big Brother, show (R)
17.25 Zvijezde Ekstra: 101 najveći zvjezdani gaf, zabavna emisija (2. dio)
18.30 Vijesti
19.00 Žuta minuta, zabavna emisija
20.00 Big Brother, show
21.05 Upravo vjenčani, film, romantična komedija
22.40 Big Brother, show
23.30 Boksač, igrani film
01.15 Kunolovac, kviz
03.15 Big Brother, show (R)
04.15 Spremnici za igru, igrani film, komedija (R)

**NEDJELJA
14.10.2007.**

07.30 - TV kalendar
07.40 - Inspektor Grga i slučaj velikog letećeg guštera, animirani film
08.50 - Koncert Martine Filjak
10.05 - Vijesti
10.11 - Vijesti iz kulture
10.20 - Umorstvo, napisala je - serija
12.00 - Dnevnik (T)
12.25 - 100% hrvatsko, emisija pod pokroviteljstvom
12.30 - Plodovi zemlje

13.25 - Split: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.02 - Kulturni info
15.10 - Vijesti
15.25 - Čudom preživjeli:
Otet na smrtonosnim
poljima,
dokumentarna serija
16.20 - Svirci moji,
glazbena emisija (5.)
17.05 - Priča iz Zagvozda,
dokumentarni film
17.45 - Djevojke iz visokog
društva, američki film
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Nafaka, film (2. dio)
20.55 - Tko želi biti milijunaš?,
kviz
22.00 - Dr.House 3., serija
22.50 - Vijesti
23.05 - Vijesti iz kulture
23.15 - Ritam rock plemena
(Od Uragana do Urbana),
dokumentarni film
00.50 - Galactica 3., serija
01.35 - Nedjeljom u dva
02.35 - Čudom preživjeli: Oteti
na smrtonosnim poljima,
dokumentarna serija
03.25 - Crnobradi,
dokumentarni film
04.15 - Dr.House 3., serija
05.00 - Opera Box
05.30 - Plodovi zemlje
06.20 - Split: More

HRT 2

07.00 - TV vodič
09.20 - Parlaonica
10.15 - Opera Box
10.45 - Biblija
10.55 - Vukovar: Dani kruha,
prijenos
12.00 - Studengora,
američki film
14.30 - Sportski program
15.35 - Galactica 3., serija
16.20 - Crnobradi,
dokumentarni film
17.10 - Mljet: Triatlon,
reportaža
17.25 - Sportski program
19.20 - »ZG maraton«,
reportaža
19.30 - Magazin nogometne LP
20.05 - Nove avanture stare
Christine 1.,
humoristična serija
20.25 - Statisti 1.,
humoristična serija
21.00 - Film
22.40 - Sportske vijesti
22.50 - Shpitzza
23.35 - Ciklus europskog filma:
Da sam bogat!,
francuski film
01.15 - Pregled programa
za ponedjeljak

07.15 Flintove avanture
07.40 Prašćićgrad, crtana serija
08.05 Ninja kornjače FFWD
08.30 Yu-Gi-Oh GX
08.55 South beach, serija
09.50 Smallville, serija
10.50 Čarobnice, serija
11.50 M.H. Clark. Kolijevka
prijevara, igrani film
13.25 Rollerball, igrani film
15.10 Naša mala klinika, serija
16.10 Showtime, talent show
17.10 Vijesti
17.20 Ljubav kao sudbina,
igrani film
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad lipom 35,
hum. glazbeni show
21.15 Tata od formata, film
23.00 Red Carpet,
zabavna emisija
00.15 Svi mrže Chrisa, serija
00.45 Ljubav kao sudbina, film
02.30 Red carpet,
zabavna emisija
03.35 Kraj programa

06.00 Big Brother, show
06.30 Lijepa žena,
dramska serija (R)
07.20 Bijeg, dramska serija (R)
08.10 Blizanke,
humoristična serija
08.40 Centar svijeta,
humoristična serija
09.05 Scooby-Doo, Where Are
You!, crtana serija
09.30 Transformers Cybertron
09.55 SpužvaBob Skockani
10.20 Presuda u Berlinu,
igrani film, drama
11.55 Tajni agent, igrani film,
kriminalistička drama
13.35 Vijesti uz ručak
13.45 Prije mraka,
igrani film, drama
15.40 Upravo vjenčani, film,
romantična komedija (R)
17.15 Odred za čistoću,
zabavna emisija
17.50 Ekkluziv, magazin
18.30 Vijesti
19.00 Big Brother, show
20.00 CSI,
kriminalistička serija
20.50 Skrivena meta,
kriminalistička serija
21.45 Pakleni šund, igrani film,
akcijska komedija
00.20 Big Brother, show
00.30 FBI: Istraga, serija
01.25 Kunolovac, kviz
03.25 Big Brother, show (R)
04.25 Boksač, film, drama (R)

**PONEDJELJAK
15.10.2007.**

06.50 - TV kalendar
09.15 - Ljubav u zaleđu, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Vijesti iz kulture
10.11 - Na kineskim granicama,
dokumentarna serija
11.00 - Treća dob, emisija
za umirovljenike
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život
13.20 - Oprah Show
14.05 - Svirci moji,
glazbena emisija (5.)
14.50 - Fotografija u Hrvatskoj
15.00 - Samantha: An
American Girl Holiday,
američki TV film
16.30 - Mir i dobro
17.05 - Hrvatska uživo
18.40 - Najslabija karika, kviz
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Latinica: Istina o
kornatskoj tragediji, 1. dio
21.10 - Latinica: Istina o
kornatskoj tragediji, 2. dio
21.45 - Veliki brodolomi
Jadrana: Rat brzih brodova,
dokumentarna serija
22.30 - Otvoreno
23.20 - Vijesti
23.32 - Vijesti iz kulture
23.40 - Na rubu znanosti:
Ajurveda - nauk o životu
00.25 - Ally McBeal, serija
01.10 - McLeodove kćeri,
serija
01.55 - Hitna služba 13., serija
02.40 - Oprah Show
03.25 - Skica za portret
03.45 - Latinica: Istina o
kornatskoj tragediji
05.10 - Anin dvostruki život
05.55 - Treća dob, emisija
za umirovljenike

07.10 - Nove pustolovine:
Lucky Luke, crtana serija
07.35 - Alf, crtana serija
08.00 - Žutokljunac
08.55 - Tom i Jerry kao klinici
09.20 - Mala škola novinarstva
10.20 - Darcyno životinjsko
carstvo, serija za mlade
10.45 - McLeodove kćeri,
serija
11.30 - Uptown Girls, film
13.00 - Alf, crtana serija
13.20 - Nulti sat
14.20 - Nove pustolovine
medvjedića Winnieja
Pooha, crtana serija

14.45 - Nora fora, igra za djecu
15.15 - Vijesti na Drugom
15.30 - Hitna služba 13., serija
16.15 - Županijske panorame
16.40 - Ponos Ratkajevih, serija
17.25 - Zovem se Earl,
humoristična serija
17.55 - Uzmi ili ostavi, TV igra
18.29 - Vijesti na Drugom
18.40 - Ally McBeal, serija
19.30 - Prijatelji 1.,
humoristična serija
19.55 - Crtani film
20.05 - Ponos Ratkajevih, serija
20.50 - Vijesti na Drugom
21.10 - Bitange i princeze 3.
21.45 - Sportske vijesti
22.00 - Ciklus filmova Johna
Travolte: Michael, film
23.50 - Zagrebfest -
natjecateljski dio, snimka
00.35 - Pregled programa
za utorak

07.00 Medvjedići dobra srca
07.25 Pepa Prašćić
07.40 Traktor Tom
08.00 Svi vole Raymonda
09.00 Nova lova, TV igra
11.00 Šaljivi kućni video
11.30 Obiteljske veze, serija
12.00 Cosby show, serija
13.00 Vijesti
13.20 Zauvijek susjedi, serija
14.00 Tata od formata, film
15.50 Svijet prema Jimu, serija
16.20 Svi vole Raymonda
17.20 Vijesti
17.35 Cosby show, serija
18.35 Zauvijek susjedi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Kobni ljubavnik, film
21.45 Uvod u anatomiju, serija
22.40 Kućanice, serija
23.35 Vijesti
23.55 Seks i grad, serija
00.25 Will i Grace, serija
00.55 JAG, serija
01.45 Zbogom ljubavi moja,
igrani film
03.15 Kraj programa

05.45 Everwood, serija (R)
06.35 Astroboy, crtana serija
06.55 Spiderman, crtana serija
07.20 Montecristo, telenovela
08.10 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija (R)
08.40 Puna kuća, serija (R)
09.05 Pod istim krovom, (R)
09.30 Bračne vode, serija (R)
09.55 Sudnica, show (R)
10.25 Večera za 5,
lifestyle emisija (R)

10.55 Ekkluziv, magazin (R)
11.40 Vijesti
11.45 Zabranjena ljubav, (R)
12.15 Sjever i Jug, serija
13.05 Everwood, serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.50 Cobra 11, serija
15.40 Princ iz Bel- Aira, serija
16.10 Puna kuća, serija
16.40 Pod istim krovom, serija
17.05 Sam svoj majstor, serija
17.30 Bračne vode, serija
18.00 Večera za 5 - sve 5,
lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda na
zadatku, krim. serija
19.30 Zabranjena ljubav
20.00 Big Brother, show
21.05 Skrivena meta,
kriminalistička serija
21.55 Kolo smrti, film, triler
23.35 Vijesti
23.50 Big Brother, show
00.00 Skrivena meta, serija (R)
00.50 Kunolovac, kviz
02.50 Big Brother, show (R)
03.50 Cobra 11, serija (R)

**UTORAK
16.10.2007.**

06.50 - TV kalendar
09.10 - 100% hrvatsko, emisija
pod pokroviteljstvom
09.15 - Ljubav u zaleđu, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Vijesti iz kulture
10.11 - Na kineskim granicama,
dokumentarna serija
11.00 - Drugo mišljenje,
znanstveno-obrazovna emisija
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život
13.20 - Oprah Show
14.05 - Veliki brodolomi
Jadrana: Rat brzih brodova,
dokumentarna serija
14.45 - Skica za portret
15.00 - Mail to the Chief, film
16.25 - Znanstvene vijesti
16.35 - S Međunarodne smotre
folklor: Plješevica,
Komarica, Neum
17.05 - Hrvatska uživo
18.40 - Najslabija karika, kviz
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Globalno sijelo
20.45 - Antologija hrvatskog
dramskog programa:
Đuka Begović, serija
21.45 - Poslovni klub
22.30 - Otvoreno
23.20 - Vijesti
23.32 - Vijesti iz kulture
23.40 - Direkt

00.15 - Hitna služba 13., serija
01.00 - McLeodove kćeri
01.45 - Jedinica iz sjene, serija
02.40 - Mail to the Chief, film
04.05 - Globalno sijelo
04.35 - Poslovni klub
05.10 - Anin dvostruki život
05.55 - Drugo mišljenje,
znanstveno-obrazovna emisija

07.10 - Nove pustolovine:
Lucky Luke, crtana serija
07.35 - Pucca, crtana serija
08.00 - Žutokljunac
08.55 - Tom i Jerry kao klinici
09.20 - Abeceda EU:
10.20 - Darcyno životinjsko
carstvo, serija za mlade
10.45 - McLeodove kćeri
11.30 - Navigatorov let, film
13.00 - Pucca, crtana serija
13.20 - Nulti sat
14.20 - Nove pustolovine
medvjedića Winnieja
Pooha, crtana serija
14.45 - Nora fora, igra za djecu
15.15 - Vijesti na Drugom
15.30 - Hitna služba 13., serija
16.15 - Županijske panorama
16.40 - Ponos Ratkajevih, serija
17.20 - Nogomet, prijateljska
utakmica: Hrvatska-
Slovačka, 1. poluvrijeme
18.20 - Vijesti na Drugom
18.25 - Nogomet, prijateljska
utakmica: Hrvatska-
Slovačka, 2. poluvrijeme
19.25 - Prijatelji 1.,
humoristična serija
19.50 - Crtani film
20.05 - Ponos Ratkajevih, serija
20.50 - Vijesti na Drugom
21.05 - Jedinica iz sjene, serija
22.00 - Sportske vijesti
22.15 - Ciklus filmova Johna
Travolte: Držite malog,
američki film
23.55 - Umrstvo u
mislima 2., serija
00.50 - Pregled programa
za srijedu

07.00 Medvjedići dobra srca
07.25 Pepa Praščić
07.40 Traktor Tom
08.00 Svi vole Raymonda
09.00 Nova lova, TV igra
11.00 Šaljivi kućni video
11.30 Obiteljske veze, serija
12.00 Cosby show, serija
13.00 Vijesti
13.20 Zauvijek susjedi, serija
14.00 Prsten sudbine, film
15.50 Svijet prema Jimu, serija
16.20 Svi vole Raymonda

17.20 Vijesti
17.35 Cosby show, serija
18.35 Zauvijek susjedi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Naša mala klinika, serija
21.00 Operacija Kajman, serija
21.50 48 sati, igrani film
23.40 Vijesti
00.00 Seks i grad, serija
00.30 Will i Grace, serija
01.00 JAG, serija
01.50 Na rubu zakona, serija
02.40 Ona se vratila, film
04.10 Kraj programa

04.40 Big Brother, show
06.10 Everwood, serija (R)
07.00 Astroboy, crtana serija
07.25 Spiderman, crtana serija
07.50 Montecristo, telenovela
08.40 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija (R)
09.10 Puna kuća, serija (R)
09.35 Pod istim krovom, (R)
10.00 Bračne vode,
humoristična serija (R)
10.25 Sudnica, show (R)
10.55 Večera za 5 - sve 5,
lifestyle emisija (R)
11.25 Eksploziv, magazin (R)
11.40 Vijesti
11.45 Zabranjena ljubav,
sapunica (R)
12.05 Sjever i Jug, serija
13.05 Everwood, serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.50 Cobra 11,
kriminalistička serija
15.40 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija
16.10 Puna kuća,
humoristična serija
16.40 Pod istim krovom,
humoristična serija
17.05 Sam svoj majstor,
humoristična serija
17.30 Bračne vode,
humoristična serija
18.00 Večera za 5 - sve 5,
lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda na
zadatku,
kriminalistička serija
19.30 Zabranjena ljubav,
sapunica
20.00 Big Brother, show
21.30 Velika gužva u kineskoj
četvrti, film, akcijski
23.15 Reži me, dramska serija
00.15 Vijesti
00.30 Big Brother, show
00.40 Skrivena meta,
kriminalistička serija (R)
01.30 Kunolovac, kviz
03.30 Big Brother, show (R)
04.25 Kolo smrti, film, triler (R)

06.50 - TV kalendar
09.15 - Ljubav u zaleđu, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Vijesti iz kulture
10.11 - Na kineskim granicama,
dokumentarna serija
11.00 - Riječ i život,
religijski program
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život
13.20 - Oprah Show
14.05 - Idemo na put s Goranom
Milićem: Kanada
14.50 - Fotografija u Hrvatskoj
14.55 - Till Dad Do Us Part,
američki TV film
16.30 - Eko zona
17.05 - Hrvatska uživo
18.30 - Najslabija karika, kviz
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Piramida
21.20 - Luda kuća 3., TV serija
22.00 - Jelovnici izgubljenog
vremena
22.30 - Otvoreno
23.20 - Vijesti
23.32 - Vijesti iz kulture
23.40 - Drugi format
00.25 - Kulturni info
00.30 - Monk 3., serija
01.10 - Hitna služba 13., serija
01.55 - McLeodove kćeri
02.40 - Jedinica iz sjene, serija
03.35 - Zovem se Earl,
humoristična serija
04.00 - Oprah Show
04.40 - Eko zona
05.10 - Anin dvostruki život
05.55 - Riječ i život,
religijski program

07.10 - Nove pustolovine:
Lucky Luke, crtana serija
07.35 - Pucca, crtana serija
08.00 - Žutokljunac
08.55 - Tom i Jerry kao klinici
09.20 - Iznad crte
10.20 - Darcyno životinjsko
carstvo, serija za mlade
10.45 - McLeodove kćeri
11.30 - To nije raj, film
13.05 - Crtani film
13.20 - Nulti sat
14.20 - Nove pustolovine
medvjedića Winnieja
Pooha, crtana serija
14.45 - Nora fora, igra za djecu
15.15 - Vijesti na Drugom
15.30 - Hitna služba 13., serija
16.15 - Županijske panorama

16.40 - Ponos Ratkajevih, serija
17.25 - Zovem se Earl,
humoristična serija
17.55 - Uzmi ili ostavi, TV igra
18.29 - Vijesti na Drugom
18.40 - Monk 3., serija
19.30 - Prijatelji 1.,
humoristična serija
19.55 - Crtani film
20.05 - Ponos Ratkajevih, serija
20.50 - Vijesti na Drugom
21.05 - Jedinica iz sjene, serija
22.00 - Sportske vijesti
22.15 - Ciklus filmova Johna
Travolte: Priča o Bobbyju
Longu, američki film
00.10 - Večer s Joolsom
Hollandom 25. (2.)
01.10 - Pregled programa
za četvrtak

07.00 Medvjedići dobra srca
07.25 Pepa Praščić
07.40 Traktor Tom
08.00 Svi vole Raymonda
09.00 Nova lova, TV igra
11.00 Šaljivi kućni video
11.30 Obiteljske veze, serija
12.00 Cosby show, serija
13.00 Vijesti
13.20 Zauvijek susjedi, serija
14.00 48 sati, igrani film
15.50 Svijet prema Jimu, serija
16.20 Svi vole Raymonda
17.20 Vijesti
17.35 Cosby show, serija
18.35 Zauvijek susjedi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Cimmer fraj, serija
20.45 Večernja škola - EU
21.45 Lud, zbunjen, normalan,
serija
22.20 Vijesti
22.40 Najludi provod u Europi,
igrani film
00.20 Seks i grad, serija
00.50 Kod Ane,
kulinarski show
01.30 Ulica noćnih mora, film
03.00 Cimmer fraj, serija
03.35 Kraj programa

05.55 Big Brother, show
06.10 Everwood, serija (R)
07.00 Astroboy, crtana serija
07.25 Spiderman, crtana serija
07.50 Montecristo, telenovela
08.40 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija (R)
09.10 Puna kuća,
humoristična serija (R)
09.35 Pod istim krovom,
humoristična serija (R)
10.00 Bračne vode,
humoristična serija (R)

10.25 Sudnica, show (R)
10.55 Večera za 5 - sve 5,
lifestyle emisija (R)
11.25 Eksploziv, magazin (R)
11.40 Vijesti
11.45 Zabranjena ljubav, (R)
12.05 Ptice umiru pjevajući,
dramska serija
13.05 Everwood, serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.50 Cobra 11, serija
15.40 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija
16.10 Puna kuća,
humoristična serija
16.40 Pod istim krovom,
humoristična serija
17.05 Sam svoj majstor,
humoristična serija
17.30 Bračne vode,
humoristična serija
18.00 Večera za 5 - sve 5,
lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda na
zadatku, serija
19.30 Zabranjena ljubav
20.00 Big Brother, show
21.05 CSI: New York,
kriminalistička serija
21.55 Zaboravljeni slučaj,
kriminalistička serija
22.50 Reži me, dramska serija
23.50 Vijesti
00.05 Big Brother, show
00.15 U paklu rata, ratna serija
01.05 Kunolovac, kviz
03.05 Big Brother, show (R)
04.05 Velika gužva u kineskoj
četvrti, film, akcijski (R)

ČETVRTAK
18.10.2007.

06.50 - TV kalendar
09.15 - Ljubav u zaleđu, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Vijesti iz kulture
10.11 - Na kineskim granicama,
dokumentarna serija
11.00 - Trenutak spoznaje,
znanstveno-obrazovna emisija
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život
13.20 - Oprah Show
14.05 - Drugi format
14.50 - Skica za portret
15.00 - What Love Sees, film
16.30 - Čardak i na nebu i na
Zemlji, dokumentarni film
17.05 - Hrvatska uživo
18.40 - Najslabija karika, kviz
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Brisani prostor
20.55 - Tko želi biti milijunaš?,
kviz
21.55 - Pola ure kulture

22.30 - Otvoreno
23.20 - Vijesti
23.32 - Vijesti iz kulture
23.40 - Posljednji autohtoni
Petrović, dokumentarni film
00.10 - Bostonsko pravo 1.,
serija
00.55 - Hitna služba 13., serija
01.40 - McLeodove kćeri
02.25 - Oprah Show
03.05 - Na kineskim granicama,
dokumentarna serija
03.55 - Pola ure kulture
04.25 - Brisani prostor
05.10 - Anin dvostruki život
05.55 - Trenutak spoznaje,
znanstveno-
obrazovna emisija

07.10 - Nove pustolovine:
Lucky Luke, crtana serija
07.35 - Pucca, crtana serija
08.00 - Žutokljunac
08.55 - Tom i Jerry kao klinici
09.20 - Pročitani (4.)
10.20 - Darcyno životinjsko
carstvo, serija za mlade
10.45 - McLeodove kćeri
11.30 - Dobar stari momak, film
13.20 - Nulti sat
14.20 - Nove pustolovine
medvjedića Winnieja
Pooha, crtana serija
14.45 - Nora fora, igra za djecu
15.15 - Vijesti na Drugom
15.30 - Hitna služba 13., serija
16.15 - Županijske panorama
16.40 - Ponos Ratkajevih, serija
17.25 - Zovem se Earl,
humoristična serija
17.55 - Uzmi ili ostavi, TV igra
18.29 - Vijesti na Drugom
18.40 - Bostonsko pravo 1.
19.30 - Prijatelji 1., serija
19.55 - Crtani film
20.05 - Ponos Ratkajevih, serija
20.50 - Vijesti na Drugom
21.05 - Impresionisti, serija
22.05 - Sportske vijesti
22.20 - Ciklus filmova Johna
Travolte: Ubojite namjere,
američki film
23.55 - Lovci na natprirodno,
serija
00.40 - Pregled programa
za petak

06.55 Medvjedići dobra srca
07.25 Pepa Praščić
07.40 Traktor Tom
08.00 Svi vole Raymonda
09.00 Nova lova, TV igra
11.00 Šaljivi kućni video
11.30 Obiteljske veze, serija
12.00 Cosby show, serija

13.00 Vijesti
13.20 Zauvijek susjedi, serija
14.00 Najluđi provod u Europi,
igrani film
15.50 Svijet prema Jimu, serija
16.20 Svi vole Raymonda
17.20 Vijesti
17.35 Cosby show, serija
18.35 Zauvijek susjedi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Istraga, magazin
21.40 Provjereno,
informativni magazin
22.35 Ostati živ, dokumentarno
igrana serija
23.30 Vijesti
23.50 Seks i grad, serija
00.25 Novac, business magazin
00.55 Automotiv, auto moto
magazin
01.20 Ostati živ, dokumentarno
igrana serija
02.05 Dva metra pod zemljom
03.00 Outsajder, igrani film
04.30 Kraj programa

05.45 Big Brother, show
06.10 Everwood, serija (R)
07.00 Astroboy, crtana serija
07.25 Spiderman, crtana serija
07.50 Montecristo, telenovela
08.40 Princ iz Bel- Aira, (R)
09.10 Puna kuća, serija (R)
09.35 Pod istim krovom, (R)
10.00 Bračne vode, serija (R)
10.25 Sudnica, show (R)
10.55 Večera za 5 - sve 5,
lifestyle emisija (R)
11.25 Eksploziv, magazin (R)
11.40 Vijesti
11.45 Zabranjena ljubav, (R)
12.05 Ptice umiru pjevajući,
dramska serija
13.05 Everwood, serija
13.55 Magnum, akcijska serija
14.50 Cobra 11, serija
15.40 Princ iz Bel- Aira, serija
16.10 Puna kuća, serija
16.40 Pod istim krovom, serija
17.05 Sam svoj majstor, serija
17.30 Bračne vode, serija
18.00 Večera za 5 - sve 5,
lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda na
zadatku, serija
19.30 Zabranjena ljubav
20.00 Big Brother, show
21.05 Siguran plan, film, triler
22.40 Reži me, dramska serija
23.40 Vijesti
23.55 Big Brother, show
00.05 CSI: New York, (R)
00.55 Kunolovac, kviz
02.55 Big Brother, show (R)
03.55 Reži me, serija
(dvije epizode) (R)

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se petkom na programu HRT1, u terminu od 11 i 30 sati.

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- 'Bolja Srbija'
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Europa danas i sutra' – magazina Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultur cafe' – magazin Radija Deutsche Welle (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Narodna glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, Kronologija, zabavna glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' (Kronologija, 'Čovjekov svijet' – magazin Radija Deutsche Welle, moda)
- 19,30 'Priča za laku noć' – dječja emisija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

Mali oglasi

Prodajem električni šporet »Sloboda« malo korišten.
Tel: 024/ 562 – 700 zvati u večernjim satima.

Prodajem staru kuću za rušenje, MZ »Novo selo«. Plac 340 m².
Tel. 024/ 532 – 505.

Potrebna na poklon bolje očuvana flauta.
Jasmina 021/ 496 – 014

Prodajem tri lanca zemlje prve klase, u Šandorskom ataru kod »Agrokombinata«.
Tel.: 024/ 522 – 677

Prodajem šarplanince, štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i mužjake izuzetnog eksterijera i karaktera. Tijekom cijele godine prodajem,
Karan. Tel: 025/ 830 – 475
i 063/ 717 – 4888.

Ing. elektrotehnike daje sate fizike i matematike učenicima osnovnih i srednjih škola.
Telefoni: 064/ 292 – 1043 ili 024/ 524 – 701

Iznajmljujem sobu za jednu ili dvije ženske osobe u centru grada (Tokio).
Tel. 064/ 261 – 8022, 024/ 530 – 107

Prodajem sliku »Krizanteme sa svijećom« 1990. autora Stipana Šabića (1928.-2003.), tehnika suhi pastel, dimenzije 67 x 47 cm, uokvirena 85 x 65 cm.
Molimo javiti se na telefon 024/ 550 – 163.

Prodajem veliku dvosobnu kuću u Đurđinu, Matka Vukovića 20. s nusprostorijom, uz asfaltiranu cestu, na čošku. Čisto vlasništvo. Legalizirana gradnja.
Pitati na telefon 064/ 239 – 0122, Tomica Crnković.

Izdajem namještenu sobu na Radijalcu učenič/ku ili studentici/u, sa CG, upotrebom kuhinje i kupatila, za nepušače.
Tel: 024/ 558 – 227 ili 063/ 597 – 021

Prodajem štenad N.K.D. ptičara stara 6 nedjelja.
Tucakov, Bački Breg, tel: 063/ 834 – 8154

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,

I dalje nastavljamo s objavljivanjem rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PODUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PODUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PRIJEVOZ I CEREMONIJAL
POKOPA

Tel.: 024-558-011

Cvjećara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavljaštava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 800 dinara

☐ 1 godina = 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

INOZEMSTVO

☐ 1 godina = 70 EUR.

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

U crkvi sv. Jurja u Golubincima

ZAHVALA ZA UBRANE PLODOVE